

1800: 1

Aasteds-Ret. Vurdering paa Halsnø \Closter/ Gaard i Schonevig Skibrede
Anno 1800 Fredagen den 18de Juli Morgen tidlig er Aasteds Ret paa Halsnø Closter Gaard
No: 1 forhen Halsnø Closter gods i Schonevig Skibrede i Sundhorlehns Sorenskriverie,
tilhørende Stervboet og Arvingerne efter Sl: Niels Juel og forhen afdøde Hustrue Sl: Madame
Engel Marie Juel fød Storm, af mig med efterskrevne af Velædle og Velviise Hr: Foged
Langsted fra Føjens Skibrede opnævnte og nu af Schonevigs Skibredes Lensmand Peder
Eliassen Yttre Næss fremstillede, eedsvorne, upartiske og vedkommende ubeslægtede og
ubesvogrede Laugrettes- Besigtelses- \grandsknings-/ og Taxations Mænd, navnlig

1. Peder Haldorsen S:E: p: Kyvigen
2. Helje Olsen Søre Bjelland S:E:
3. Lars Torbjørnsen Lejl: p: Hysingstad
4. Niels Olsen S:E: p: Højland

til efterskrevne Besigtelse og Formelig Vurdering paa bem:te Ejendom af Landskyld med
Bygsel og Herlighed 8 Løber Sm., 8 Huder.

Velædle og Velbyrdige Hr: Lieut: Storm /: betalte Incamation 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: Een
Rd: tree Mark og Fire Skl: :/ og fremlagde som Requisition og Beram/m/else til denne
Forretning, udskrift af Registerings og Vurderings Forretningen i Sterboet efter Velbem:te Sl:
Niels Juel og Hustrue h/an/ds forhen afdøde Sl: Mad: Kjæreste begyndt den 15de og
fremholden til den 18 April sidst, oplæst saal:, og dernæst udstyrede skriftl: Varsels seddel af
31 Maj 1800, oplæst saal:

Af indstevnte og vedkom/m/e mødte og vedtog lovlig Varsel, Hr: Juel, Hans Sørensen Eide
og Jonas Heljesen Sætre, samt Hr: Procuratorer Kahrs. Hr: Birkedom/m/er Rennord og
Kjøbmand Mølbak blev tree gange paraabt, men mødte ikke. Madame Hr: Birke Dom/m/er
Rennords mødte ved Forretningen og tilstod der i Rettelagte Stevning lovlig forkyndt i
hendes og Mands Huus for Hende, i hendes Mands Fraværelse \til hds: Indstevning og
Efterretning/ paa lang Reise.

Da saaledes lovlig er stevnt, og de mødende har vedtaget Varsel; saa androg Hr: Lieut:
Storm at da Halsnø Closter gaard og al dens underliggende, ved bem:te Registerings og
Vurderings Forretning af de ved Skiftet brugte Vurderings Mænd, ikkun blev vurderet for den
Summa 3798 rd:, som h/an/d og MedArvinger efter Sl: Mad: Juel synes at være langt under
dens virkelige og billige Værd; saa har \han/ formedelst Ejendommens af den Sl: afdødes
Broder Hr: Christopher Munthe Juels med Odels Ret paastaaede Indløsning efter Vurdering,
\paa/ egne og øvrige Medarvinger efter Sl: Mad: Juel deres Vegne, seet sig nødsaget at
reqvirere denne Forretning, til Sammes lovlige og formelige Vurdering efter Fr: 14 Janv:
1771, og nu reqvireres og paastaaes Forretningens Fremme efter Requisitionen og Stevningen,
og derved i agt taget Ejendommens Bygninger, Skov, Ager og Eng efter dets godhed, Beite,
Fiskerie med videre Tilhørende og Herligheder.

Hr: Juel refererede sig til sit forrige ved Registerings Forretningen, og reserverede alt lovligt,
betalte Tilsv:penge 2 mrk: 8 s: skr: To Mrk: og Aatte Skil:

Proc: Hr: Kahrs /: betalte Tilsv:penge 2 mrk: 8 s: skr: To mark og otte Skl: :/ der var
indkaldet efter den i Rette lagte Stevning til at anhøre den reqvirerte Besigtelses og Taxations
Forretning, mødte nu, og forbeholdt sig det fornødne, samt sin Declaration og Beslutning naar
Taxations Mændene have taget i Øjesyn og Overvejelse Aastedet med tilliggende
Herligheder.

Dom/m/eren paalagde Laugrettesmændene at beskrive alt efter foran tilførte, saa rigtig, og sam/m/e vurdere saa billig og ret, som de om paafordres kand beEdige, og blev dem forelæst Fr: 14 Janv: 1771 a: 7.

Dommeren med Laugrettet i alle nærværende Vedkom/m/endes Nærværelse, foretog Forretningen, og først declarerede(?) eenstemmig, at Kakkellovner i Værelserne, og en indmuret Kobber Kjedel der i Ildhuset, og 2 indmurede Jern gryder samt en indmuret Jern Tørkehelle sammest, skal følge Bygningene og Huusene hvor de staaer, hvorefter blev befunden, taxeret og vurderet alt, Ejendom/m/en og dens vedkommende, saaledes som følger:

a: Huuse og Bygninger

1. Det store Vaanhuus, lang udvendig 51 $\frac{1}{4}$ alen, breed 20 $\frac{3}{4}$ alen, uden for paa Stolpe, en panelet smal Sval paa søre side af Bygningen, med 2 Spiis kammer, Hovedbygningen paa en Kampesteen Muur, kalkslagen, 3 al: høj, der uden for 2 Trapper til Bygningen af Kampe Steen, med Muursten Muur paa Siden af Trappene, bem:te Muur under Bygningen indrettet til, i ytre Ende, Kjelder, og indrettet til Flor med

1800: 1b

7 Baaser, der vesten for, en gang tværs igjennem, der vesten for Kjeldereren nok en Kjelder, videre en Kjelder og 2 Veed Rum, Hovedbygningen og Vaanhuset oven paa bemelte muurede Kjelder \en Etage/ indrettet til .(?) en Stor Stue med Voxdugs Betræk, derved Blaastuen betrækket med blaat Maqvej, hvori inrettet 2 Alcove Senge Rum \med dobbelte laasede Dørre for/ derved Kjøkken med Kjøkken Skorsteen og bemelte 2 Spise Kamre, alt Tømmerbygning. En Stue paa den anden Side gangen kaldet Stenstuen, muursteens grundmuur paa alle 4 Sider een Etage høj, betrekket med Voxdug, derved en gang, der et panelet Kam/m/er. Paa den anden Side gangen tømret Bygning, et saa kaldet Contoir, Amme Stuen en saa kaldet Sal hvorved et lang Kam/m/er og et lidet Kjøkken \med Skorsten/, over alle disse Værelser, et Loft og paa samme Loft over Sten stuen 2 panelde Kam/m/ere og et Korn Loft, alt under 3 Pande tag, neml: {i begge} det vestre, (.li..?)sk Tag, over Sten Stuen ordinair Tag med Bordtags Brøster i Sør og Nord, Østre Ende ordinair Tag med Bordtag Brøster i øst og vest. I Værelserne Jern Kakkellovne, en enkelt i Contoiret, en To Etage Vindovn med Jern Rør i Ammestuen, en gl: Bilægger Kakkellovn paa Salen, 1 To Etage Vindovn med Tr(ample?) og Jern Rør i Sten Stuen, en Dto: med Jern Rør og Træe fod i Blaae Stuen, En Dto med Tr(ample?) og Træe fod i Storstuen. [I]? Bygningen er Tøm/m/eret gam/m/elt, men i god Stand, alt bordklædt, Stenstuen undtagen, nye og nye malet Bordklædning. Findes ingen Mangel til Reparations Bekostning værd at anmærke, derhos een med kalket Muur indhegnet Frugt have hvori nogle Frugt træer, og Borregaarden Stenlagt hvori en Brønd \med Træe Værk om/ ansees til Værdi som det staaer

930 rd:

2. Et Ildhuus grundmuuret Kampe Steen og kalkslaget, lang 13 $\frac{1}{2}$ alen, bred 13 $\frac{1}{4}$ alen, med Pande tag hvor paa mangler 1100 Pandesteen omtrent, deri 2 muurede Bagerovne, en stor indmuuret Kobber Kjedel paa omtrent 2 td.:, 1 stor indmuuret Jern gryde paa omtrent 1 rd.:, 1 dto: paa omtrent $\frac{3}{4}$ td.:, samt en indmuuret Jern Tørke helle, ansættes af Værdi i nuværende Stand

60 rd:

mangler ej videre Reparation end bem:te omtrent 1100 Pander eller Tagsteen.

3. En Stav Værks Korn og Høe Lade, lang 35 alen bred 19 $\frac{1}{2}$ al: med Pandetag, bordklæd med Bord, mangler til Bordklædning 4 tylder Bord anslaaet med Arbeids Løn \til 4 rd:/ nu værd

90 rd:

4. En grundmuuret af Kampesteen kalkslaget Fjøs lang 44 alen, bred 14 $\frac{1}{2}$ alen, med Pandetag og bordtags Brøst, og 4 smaae Vinduer, indrettet til 80 store og 13 smaae Baaser, med Pandetag, mangler 50 Pander, som k/an/d koste i alt 1 rd.:, nu værd

120 rd:

5. En Stav værks Hævede Skud med Pandetag \nye/ lang $18 \frac{3}{4}$ al: bred $13 \frac{1}{2}$ al: bordklæd med Bord paa de 3 Sider den 4de Side staaer til Floren, mangler omtrent 80 Pander og i alt til Reparation 1 rd:, ansættes til Værdi 40 rd:

6. En tømret Stue gl: Bygning med Stav værks Forsval, deri Kjøkken Skorsteen, over Stuen, Loft, deri en Bilægger Kakkellovn, alt bordklæd, Næver og Hælle Tag, \Stuen/ lang inden Noves 7 alen, og bred 7 alen, Forsvalen lang 4 al:, og Bred 7 alen, et Fag Vinduer, alt i god Stand, vurderet for 28 rd:

7de En Dto: gl: Bygning, med Pandetag, lang inden Noves 7 al:, bred 7 al:, dertil Forsval, Stav værk lang 5 alen, bred efter Huuset 7 al:, med Kjøkken Skorsteen, og en Jern Bilægger Kakkellovn i Stuen, mangler omtrent 50 Pander, og kand istandsættes med 2 rd:, nu værd 19 rd:

8de En kampestens muuret Borgestue kalkslagen, med tømret Brøst og Næver Tag, lang 13 al:, bred 10 alen, kan istandsættes med 3 rd:, nu af Værdi 12 rd:

9de En kampestens muuret kalkslaget Hæste stald med Pandetag, opsat som Halv tag til en gl: Muur, lang $11 \frac{1}{2}$ al:, bred $17 \frac{1}{2}$ al:, hvorpaa mangler, Omtrent 800 Pander, anslaaes at koste 8 rd:, ellers nye bordtækt, nu ansættes af Værdi 18 rd:

10de Et tømret og halv Stavværks Stabur med Pandetag og Loft, lang 12 al:, bred $6 \frac{1}{4}$ al:, med et Fag Vinduer, alt bordklædt, kan i standsættes i alt med 12 rd: 2 mrk:, nu af Værdi 14 rd:

11. Et Stavværks Smale Huus med Helletag, lang $7 \frac{1}{2}$ al:, bred $5 \frac{1}{2}$ al:, fattes intet, Værd 4 rd:

12. Et Stav værks Nøst paa nordre Side, Næver og Helletag, lang $16 \frac{1}{2}$ al:, bred 11 alen, kand fuldkom/m/en istandsættes med 3 rd:, nu værd 11 rd:

13. Et dto: paa søndre Side, Stav værk og Helletag, lang $15 \frac{1}{4}$ al:, bred $9 \frac{3}{4}$ alen, kan istandsættes med 2 rd: nu af Værdi 12 rd:

14. Et gl: Stav værks So(m/m/er?) Huus med Huuntag, kan være værd 3 rd:

14. Et lidet Stav værks Node Huus med Helle Tag, halv tækket, lang 7 al: bred 5 al: mangler intet, nu af Værdi 1 rd:

1800: 2

16. et muuret af Kampesteen, kalkslaget Smalhuus og Hestestald under Helletag, lang 22 alen, bred 10 alen, staaer med østre Brøst til Borrestuen, kan istandsættes med 6 rd:, nu værd 28 rd:

17. Et Stav Værks Udlade paa Øen Hilde, med Pandetag, nu af Værdi 10 rd:

gjør Huusebygningene 1400 rd:

b: Jorden og dens Vedkommende

1. Skoven \meest Furre/ blev efterseet, af Strækning lang $\frac{3}{4}$ fjerding og bred $\frac{1}{2}$ fj:, kaldet Closter Næsset, befantes, udhugget ald udvoxen Skov, paa noget lidet nær, men endnu kan taale at hugge \Aarlig/ deri 14 á 15 tylter Saug tøm/m/er, 2 á 3 Stokker af Træet, og saaledes 14 á 15 tylter Stokker, (Bj?)elke hugst ingen, god ung Skov i Voxter.

2. Fiskerie er Leilighed til i nordre Vogen, Sild og Makrel, falder sjelden noget betydeligt.

3. Udmarken meget god, og fuldkom/m/en tilstrækkelig til gaardens alle Slags Creaturer, saa det Fjeld beite paa Storøens Fjeld som gaarden har, med Ret paa Eide Lejemaal at sætte Creaturer i Land om Vaaren, og samle dem om Høsten, endog kunde undværes, da denne Udmark er saa stoer, at med Hjelp af Fjeldbeitet kunde gjerne blive 2 á 3 nye Huusmands Pladser i Udmarken.

4. Bøe, Ager og Eng er ikke saa veldyrket som den burde være, men kan meget opryddes og forbedres, med maadelig Bekostning, og om faae Aar give Frugt til Fordeel; er og eendeel som strax kunde imodtage Forbedring med liden Bekostning.

Er nu besaaet efter Anmeldelse af RadsMændene som fremstod og anmeldte, at saae, avle og forstre

Erik Arnesen dette Aar saaet 8 td: Havre, 1 td: reen Korn, 2 td: Potates, og plejer at avle i alt Aarl: Havre og reen Korn omtrent 60 td:, Potates 20 td:, fostrer 2 Hæster, 27 Fæes Creaturer, deraf(?) klave foster, 6 Smaler og 12 gedder.

Lars Pedersen dette Aar saaet 7 ½ td: Havre, ½ td: Byg, 2 td: Potates, plejer avle i alt Aarl: Havre og reen Korn omtrent 60 td:, Potates 20 td:, omtrent fostrer 1 ½ Hæst, 27 klavefoster Fæes Creaturer, 26 Souve og geed Smaler.

Ole Johannesen dette Aar saaet 9 td: Havre, ½ td: Byg, omtrent 2 td: Potates, plejer at avle i alt Aarl: Byg og Havre i alt omtrent 60 td:, Potates imod 30 td:, fostrer 1 ½ Hæst, 28 klavebundne Fæes Creaturer, 40 Souv og Geedsmaler.

Tjeneste Drengen i Sterboet Ole Andersen, anmeldte at i Aar er saaet for Stervboet som Sl: Juel havde forbeholdt sig selv, 6 td: Havre, han forbeholdt sig Slaatte paa Hiem/m/e bøen, og hele Hilde, dermed fød en Øge og en halv dto:

Huusmænd ere under gaarden: Paa Hiem/m/ebøen. Foruden de ubeboede Øer Hilde og Flusholmen.

Nøstviggen Jon Johansen af et stk: Mark paa Hjem/m/ebøen, men h/an/ds Huuse staaer paa Sætre grund, viisede Bøxel seddel og Bog, svarer Aarl: 1 rd: 1mrk: \og 3 Dages Arbeid/ avler Aarl: 4 td: Havre, fostrer af bem:te stk: Closterets Mark 2 á 3 Bæst.

Øs(tre?) Holmen Lars Nielsen har ingen Bygselseddel, ejer selv Huusene, svarer Aarl: 3 rd: og 3 Arbeids Dage, avler 4 á 4 ½ td: Havre, fostrer 4 Fæe bæst.

Øerne

Løchelsøen Peder Henriksen har ingen Bygselseddel, ejer selv Huusene, svarer Aarl: 3 rd: og 3 Arbeids Dage, avler 2 td: Havre, fostrer 3 Fæe Creaturer.

Kubbeholmen Ole Jonsen, viiste Bygselseddel, ejer selv Huusene, svarer Aarl. 1 rd: 3 mrk:, avler 1 td: Korn, fostrer 1 Bæst.

Svineøen Anders Jakobsen, har ingen Bygselseddel, viiste Bog, svarer Aarl: 2 rd: 2 mrk:, og 3 Arbeids Dage, ejer selv Huusene, avler 4 td: Havre, fostrer 4 Creaturer.

Kalsøen Morten Torbjørnsen har ingen Bygselseddel, svarer Aarl: 2 rd: og ingen Arbeids Dage, ejer selv Huusene, avler 1 td: Havre, og fostrer 2 Creaturer.

Arvingerne de Nærværende, og paa Hr: Birkedom/m/er Rennords Vegne Hr: Lieut: v: Storm vare eenige at Jorden blev vurderet med paastaaende Grøde af Høe og Korn.

Laugrettet \vurderede/ med anførte Herligheder, og alt Tilhørende, {vurderede} Jorden med sin paastaaende grøde af Høe og Korn, at avles og indhøstes og med Radsmandene, deres Part deeles, for

4000 rd:

Summa heele Halsnøe Closter gaard og til og underliggende forbem:te og Øene Hilde med Fusholmen, og forbem:te Øer og tilliggende Holmes Vurdering 5400 rd: skriver Fem Tusinde og Fire Hundrede Rigsdaler \som Laugrettet erklærede at være efter bedste Skjøn, F(r:s?) Forskrift, og Jordens g(æng?)se Priis, uden at tjene eller skade nogen/.

Reqvirenten begjærede Forretningen sluttet.

Hr: Juel forbeholdt sig ved Skifte Sessionen i Morgen i Sterboet at erindre hvad og om h/an/d noget imod denne Forretning har at fremføre, og saaledes under al lovlig Forbeholdenhed havde intet imod denne Forretnings Slutning.

Procurator Hr: Kahrs der havde været nærværende ved denne afholdte Besigtelses og Taxations Forretning, kunde ikke antage denne som gjeldende for Gaardens med tilliggende

Herligheders rette og sande Værdie, da den mangler den Bekostning som Fr: 14 Janv: 1771 bestemmer, hvorom h/an/d nærmere paa behørig Sted agter at nedlægge

1800: 2b

sine Indsigelser. i øvrigt bad Han aleene anmærket, at Comparenten ikke efter den i Rettelagde Stevning, er kaldet til at anhøre nogen endelig Bekræftelse om Rigtigheden af denne Taxations Forretning som Reqvirenten har reqvireret.

Som ingen videre noget havde Forretningen at tilføre; saa bliver at anføre denne Forretnings Bekostning, som følger.

Fogden for Opnævne	bet:	0 rd: - 3 mrk: - 0 s:	
Dommeren en Dags Forretning		4 rd: - 0 mrk: - 0 s:	
Forretningens Beskrivelse over 4 Ark, calculeret til 6 Ark			
á 12 s: med Reservation		0 rd: - 4 mrk: - 8 s:	
Dens Bekræftning		0 rd: - 1 mrk: - 4 s:	
Stemplet Papiir dertil	bet:	0 rd: - 1 mrk: - 8 s:	bet:
Lensmand Hage for Laugrettet at tilsige, hans Umage derved,			
for een Dag	bet:	0 rd: - 3 mrk: - 0 s:	
Lensmand Næss for hans Møde ved Forretningen, og Laugrettet			
at fremstille		0 rd: - 3 mrk: - 0 s:	
Laugrettet for en Dags Forretning som alle over en Miil fra			
deres Hjem, á 2 mrk: daglig	bet:	1 rd: - 2 mrk: - 0 s:	
og Skyds efter Reglementet for en Miil der boer uden for			
dette Præstegjælds grændser, efter Reglementets 111 Afd: 16 §			
á Miil 8 s: pr: Mand 4 Mand		1 rd: - 2 mrk: - 0 s:	

Tilsam/m/en efter Reglementet af 11 Juni 1788 Nii Rigsdaler

To Mrk: og Fire Skill: skriver

9 rd: - 2 mrk: - 4 s:

som nu af Reqvirenten blev betalt, hver sit.

Saaledes Foretningen sluttet, med Reservation af enhvers {Ret} og alle vedkommendes Ret til videre lovlig Omgang.

S: Schiøtz

<Udstædt>

Peder Haldorsen (sign.) Helje H O S [B] Olsen Søre Bjelland. Lars L T S H

Torbjørnsen Hysingstad. Niels N O S H Olsen Højland.

Aasteds-Sag Skyldsætnings Forretning p: Musterhavn i Føjens Skibrede
Anno 1800 Torsdag den 31te Juli Morgen er Aasteds Ret sat i Musterhavn i Føjens Skibrede
\Sundh: S:skriverie/ under Teigland No: 54 Finaas Præsteboel beneficeret \i Muster Sogn
beliggende/ til efterskrevne 2de Pladsers Skyldsætning, af mig med efterskrevne af Velædle
og Velviise Hr: Foged Langsted opnævnte og nu i Retten mødte, eedsvorne og upartiske,
ubeslægtede og ubesvoglede Laugrettes- Grandsknings- og Besigtelses Mænd, navnlig
1. Johannes Nielsen Hage S:E: 2. Johannes Gudmundsen Lejl: p: Lundemansværk
3. Peder Anfinsen S:E: p: Tvedt 4. Niels Madsen Lejl: p: Hysingstad
alle af Storøens Sogn.

Ejersken af sin i Musterhavn opsatte Bygning Madame Judithe Efge, afg: Lars Tyslands
Efterleverske, anviste et TingsVidne af 21 Juni 1771 som efter Begjæring blev paategnet
anviist og tilbageleveret, hvormed beviiser at afg: Sivert Efge Citantindens Fader havde den
tiid meere end 27 Aar beboet de 2de Pladser i Musterhavn, Østre og Westre Plads, og de af
ham optaget af øde, derpaa opsat Huuse for egen Regning, og opryddet Pladserne. Dernæst
anviiste Bygselseddel af 20 Sept: 1797 af Beneficiarius Hr: Provst Hertsberg til Citantinden

paa bem:te tvende Huusmands Pladser i Musterhavn kaldet Østre og Westre Plads, paa hendes Livs Tiid, for Aarl: Afgift 4 rd., meldende at Huusene paa Pladsene alle ejendommelig tilhører Mad: Tysland, undtagen Toldbetjent Erdonans Huuse paa Østre Plads. Bygselseddelen blev efter Begjæring paategnet anviist og tilbageleveret.

Madame afg: Tyslands Enke med Laugværge Capellan Hr: Christian Hertzberg, fremstod, betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: Een Rd: tree mrk: fire Skil:, og fremlagde sin til denne Forretning, udstyrede Stevning af 28 Juni 1800 som med sin Beram/m/elses og Forkyndelses Paategning \oplæst/ lyder saaledes:

Alle indstevnte og i Stevningen benævnte, mødte, saavel som og Hr: Foged Langsted og \alle/ vedtog lovlig Varsel.

Hr: Foged Langsted anmeldte, at ville under Forretningens Fremme, i alle Tilfælde i agttage det Fornødne, om til noget gives Anledning.

Citantinden med Laugværge der efter fremlagde, den paa Hendes Ansøgning om at erholde disse 2 Pladser til Ejendoms erhvervelse, og for Hr: Foged Langsted under 5 April d: A: communicerede Kongl: allern: Resolution af 7 Marti forhen, oplæst saal: Hvorefter Hun fremlagde Extract af Matriculen fra Hr: Foged Langsted dat: 10 Juli 1800, oplæst saal: og hvoraf sees, at disse 2 Pladser hører under No: 54 Teigland, Finaas Præsteboel beneficeret, og viidere anmeldte at begge Pladserne ere opryddede i Teiglands gaards Udmark. Citantinden derefter var begjærende Forretningens Fremme efter Jndstevningen.

Retten med Laugrettet, og alle Forretningen vedkommende, befarede bem:te Pladser, og befandt begge Pladserne at ligge hver paa sin Side af Skibshavnen Musterhavn, det eene paa Østre Side, og det andet paa Vestre Side, hvor Huuse Vaaningen staaer, de var opryddede i Teiglands Udmark, hvilken gaard ellers ikke har nogen Herligheder \ej heller Skov/ Pladsenes Strækning og grændser er til alle Sider Teiglands Udmark. Pladsene ere indgjærdede til Bøe og Ager, men har deres Fæbeite i Teiglands Udmark og der fælleds med gaarden. Pladsene blev derefter nøjere efterseet, og Laugrettet paalagt, at

1800: 3

afgive deres Skjøn og Grandskning saa rigtig \nøiagtig, og!!/ og ret som de vil være bekjendt, og kan forsvare samt om paafordres beEedige, da blev skjønnet

Det Østre Plads

at kan saaes i derpaa værende Agre 1 rd: Havre, avles omtrent 5 á 6 td., fostres af Engen og Bøen 4 Melkekjør og et par unge Bæst.

Det Vestre Plads

I dette Pladses Agre skjønnes at kan saaes imod 1 td: Havre, avles 5 á 6 td., fostres af Engen og Bøen 3 Melkekjør og et gjældbæst.

Fiskerie er ikke ved nogen af Pladserne.

Derefter Laugrettet efter deres bedste Skjøn og Grandskning, skjønnede det Østre Plads at kunde ansees at svare Skat, og skyldsættes for Smør 20 Marker, og det Vestre Plads 16 Marker, er i alt begge Pladserne ½ Løb Smør skriver En halv Løb eller Et Pund og Tolv Marker Smør.

Beneficiarius Hr: Provst Hertzberg, samt Lejlændingerne paa den beneficerede gaard Teigland af hvis Udmark disse Pladser ere opryddede, paastod derom En halv Løb Smør Skatteskyld at afgaae i gaarden Teiglands Skatteskyld paa grund af Fr: 13 Dec: 1746 VI 1ste(?) ...(?) og 18 Dec: 1764.

Som ingen noget videre Forretningen havde at tilføre, og Hr: Foged Langsted intet fandt, imod Skyldsætningen at erindre: saa bliver at anføre denne Forretnings Bekostning:

bet: 8 rd:

Dommeren en Dags Forretning

4 rd: - 0 mrk - 0 s: bet: alt

Forretningens Beskrivelse over 4 Ark, calculeret til 2 Ark med Reservation á 12 s:	0 rd: - 1 mrk: - 8 s: givet tilbage 18 s:
Dens Bekræftelse	0 rd: - 1 mrk: - 4 s:
Skyds 4 Miil 3 Mand og Baad á 10 s: er	
pr: Miil 40 s: er tour	1 rd: - 4 mrk: - 0 s:
Ligesaa retour	1 rd: - 4 mrk: - 0 s:
Diæt for 3 Miil tour et retour	1 rd: - 0 mrk: - 0 s:
Stempl: Pap: til Forretningen	0 rd: - 1 mrk: - 8 s:
Lenesm/an/d Hage for hans Umage med Laugrettet at tilsige een Dag	0 rd: - 3 mrk: - 0 s:
De 4 Laugrettesmænd for en Dags Forretning, alle over en Miil fra deres Hjem á 2 mrk: daglig	1 rd: - 2 mrk: - 0 s: bet:
og Skyds efter Reglementet for $\frac{3}{4}$ Miil der boer uden for dette Præstegjælds grændser á Mand 6 s:	0 rd: - 1 mrk: - 8 s:

Er Elleve Rigsdaler og Tolv Skilling skriver	11 rd: - 0 mrk: - 12 s:
Hr: Fogden efter fremlagt Regn: saal: der beløber	9 rd: - 0 mrk: - 0 s:

Tilsam/m/en efter Reglementet 11 Juni 1788 Tyve Rigsdaler 12 s: skriver	20 rd: - 0 mrk: - 12 s:

som nu af Reqvirentinden blev betalt hver sit.

Saaledes Forretningen sluttet.

S: Schiøtz

<Udstædt>

Johannes J N S H Nielsen Hage. Peder P A S T Anfindsen Tvedt. Johannes J G S L
Gudmundsen Lundemansværk. Niels N M S H Madsen Hysingstad.

Extra Ret Huuse Besigtelse paa Gaarden Nesse i Opdahls Skibreede
Anno 1800 Løverdagen den 2den Augusti Morgen, er Extra Ret sat paa Gaarden Nesse No:
60 S: S:E: Gds: i Opdahls Skibreede og Sundhorlehns S:Skr:, av mig i Overværelse av
efterskrevne ved Distriktets Foged Velædle og Velviise Herr Hans Langsted opnævnte Fiire
eedsvorne upartiske og til Parterne ubeslægtede Laugrettes- Besigtelses- og Taxations-Mænd,
navnlig: 1. Baar Nielssøn Norbust, 2. Sjur Anderssøn Opdahl, 3. Anders Anderssøn
Reisem, 4. Jacob Olssøn Lande.

for efter Forlangende av Sr: Berge Jonssøn, Gjestgiver i Næshavn, som nu værende Eier av
en Andeel i Gaarden Nesse No: 60, av Landskyld med Bygsel og Herl: 19 $\frac{1}{4}$ Mrk:r Smør $\frac{1}{2}$
Hud, 1 Skilling Penge en lovlig Syns og Besigtelses-Forretning, saavel over denne
Gaardeparts paastaaende Huusebygninger og Jordeparten i sig selv, som og dens tilhørende
Skov, i hvad Stand og Verdie Samme nu befindes, i henseende til de Forbedringer paa
Ejendommen som intenderes, og i Tilfælde av dens Indløsning av nogen Odelsprætendent, da
sammes Erstatning med Alt derom Dependende, alt paa Grund av den Kongl: allernaadigste
Forordning av 14de Januarii 1771 dens 8de Articul. Derefter Reqvirenten Sr: Berge Jonssøn
Næshavn, fremlagde det til denne Forretning udstyrede skriftlige Rettens Stevnemaal av 15de
Maji 1800, som med Stiftover-Rettens Publikations Paategning og Lehnsmand Johannes
Madssøn Store Godøens og Baar Nielssøn Nordbustes Paategning om Sammes Forkyndelse
for Vedkommende, blev oplæst og lyder saaledes: og hvilket Stevnemaal Reqvirenten
anmeldte tillige efter Stevnevidnernes Paategning at have ladet lovlig forkynde for
Odelsprætendentinden Ingeborg Niels Dr: Hendes Fader og Formynder Niels Larssøn Nesse,
der ved Forretningen mødte og vedtog lovlig Varsel. Reqvirenten Sr: Berge Johnssøn

Næshavn, til Inddragelse i denne Forretning, fremlagde det ham under 17de Maji 1799 paa bemeldte Anpart i Gaarden Nesse meddeelte Skjøde, som blev oplæst, saalydende: Derefter Han refererede sig til sin i Stevningen indrykkede Reqvosition og sin dermed, paa Grund av Forordningen havende Hensigt, samt til den Ende begjærede Forretningens Fremme, under hvilken Han forbeholdt sig at opgive og beviise i hvad Stand Han denne Eiendom i Gaarden Nesse modtog.

Retten med det samtlige Laugret, i Følge Reqvirentens Forlangende og i Følgeskab med Ham og Odelsprætendentindens Formynder Niels Larssøn Nesse, overensstemmende med meerbemeldte allerhøistbemeldte Forordning, derefter paa det nøi-

1800: 3b

este eftersaae alle paa denne Gaardepart befindende og samme tilhørende Huusebygninger, som Laugrettet av Dommeren alvorlig blev paalagt paa det nøieste og rigtigste, efter Sammes nu befindende Verdie, at vurdere, samt paaskjønne Jordens og Skovens beskaffenhed og Tilstand, hvilket Laugrettet forsikkrede paa det paa!! det!! nøieste at efterkomme, og blev da følgende befuundne!! og av alle vedkommende paaviiste Huusebygninger av samtlige Laugrettes og Besigtelses-Mændene, i den Stand de for nærværende Tid er, anseet og taxeret av Verdie som følger:

1. Een liden tømret Røgstue under Nævertag 6 $\frac{3}{4}$ Al: breed og 6 $\frac{1}{4}$ Al: lang uden Bordtag, men Bordtags Forskud; i den Stand samme nu befindes taxeret for 16 rd: - 0 mrk: - 0 s:

2. Een gammel gandske forfalden Høe- og Kornlade under Spaan og Nævertag 11 Al: lang og 6 Al: breed, reent uduelig til noget Brug, anseet og taxeret i den Stand den nu befindes, for 0 rd: - 4 mrk: - 0 s:

3. Een gl: tømret Floer 10 Al: lang 3 $\frac{3}{4}$ Al: breed, sammenbygged med Leilænding Bjørne Olssen Nesses Floer, der er lige stoer, under Spaan og Nævertag, uden Bordklædning, gandske brøstfædig, og udfalden paa Langvæggen imod $\frac{1}{4}$ Al: taxeret i den Stand den nu befindes, for 2 rd: - 0 mrk: - 0 s:

4. Eet gl: tømret Stavbur under Spaan og Nævertag 5 $\frac{1}{2}$ Al: lang og 5 $\frac{1}{2}$ Al: breed, 2 Al: høit fra Gulvet til Bjelkerne Med Bordtags Udskud 1 $\frac{1}{2}$ Al: langt og breed 5 $\frac{1}{2}$ Al: taxeret i den Stand det nu befandtes, for 3 rd: - 0 mrk: - 0 s:

5. Eet Grinde værk til en Skugge uden Tag og Bordklædning taxeret i den Stand det nu befandtes, for 0 rd: - 4 mrk: - 0 s:

Fleere Huusebygninger var ikke paa dette Gaardebrug, eller Samme tilhørende efter Reqvirentens og alle nærværende Vedkommendes Opgivende. -----

Foran beskrevne dette Gaardebrugs tilhørende Huusebygningers Taxation blev derpaa sammenregnet og befunden det at beløbe til den Summa Verdie

22 rd: - 2 mrk: - 0 s:

skriver Toe og Tyve Rigsdaler og Toe Mark.

Jordepartens indhægnede Ager og Engebøe blev taget i nøieste Øiesyn nemlig:

Agerne blev først efterseet og befandtes i følgende Stand:

1. SøerAgeren paa 1 Tøndes Udsæd, ligger imellem Jacob Sjurssøns og Sjur Jacobssøns Eiendom, mangler 200de Læs Muld og Gjødning, midt i samme Ager befindes een uduelig Veit, 27 Al: lang, der vil koste at istandsætte 3 rd: - 0 mrk: - 0 s:

Uden om bemeldte Ager paa søndre Side befandtes een aaben Veit cirka 45ve Skridt lang, der vil koste til at istand sætte 0 rd: - 4 mrk: - 8 s:

Een Ditto Veit paa Nordre Side av bemeldte Ager cirka 57ve Skridt, vil koste at {renske} reengjøre og istandsætte 1 rd: - 0 mrk: - 0 s:

Fra denne Veit, behøves at gaae igjennem Ageren een stoer Hulveite paa 25ve Al: lang 2 ½ Al: breed, der vil koste, naar samme skal kunne bortbringe det av forrige Veit, i ovenmeldte Ager tilstrømmende Vand, med Arbeidsløn og videre 6 rd: - 0 mrk: - 0 s:

2. Dahlsageren paa 1 ½ Tøndes Udsæd, ligger imellem Sjur Jacobssøns, og Tarrald Olessøn Nesses Eiendom, behøver 150ve Læs Muld, og 3de Hulveiter; den første der maae anlægges midt igjennem Ageren, maae være cirka 70ve Al: lang 1 Al: bred; de 2de andre Een paa hver Side til bemeldte stoere Veit, behøves at være hver 20de Al: lang og 1 Al: breed; behøver ligeledes at være dyb, oven til 1 Al:; og nedan 2 Al: Disse 3de Veiter vil koste, da paa Gaardens Grund ikke kan findes de Steenheller som dertil udfordres; men maae tilføres fra andre Steder, i alt 26 rd: - 0 mrk: - 0 s:

3. 4re smaae Agerflækker paa omtrent ¼ Tøndes Udsæd, i brugbar Stand, hvilke dog Reqvirenten agter at udvide og bedre istandsætte.

Fleere end disse beskrevne Agre fandtes ikke.

Gaardepartens Engebøe blev av Retten og Laugrettet efterseet, og befandtes tildeels mager og tynd, og tildeels i god Stand; men kan istandsættes og forbedres ved meget Arbeide, Rydning og Gjødning; men især befandtes et Støkke Bøemark, kaldet Buegotten, ungefær langt fra Vest til Øst, 120ve Skridt, og breed fra Sør til Nord, omtrent 80de Skridt, der er opfyldt med Eenekrat og Steen; men kan opryddes til god Bøemark, hvilket Reqvirenten agter at iværksætte; dertil behøves 10 Mænd i 16ten Arbeidsdage, á 2 mrk: Daglig paa paa!! deres egen Kost, er 53 rd: - 2 mrk: - 0 s:

Desuden behøves 60ve Læs Møg, til Sammes Dyrkning og Forbedring.

Rægster, Agster, og Kjørselveien er for nærværende til fælles for alle Opsidderne paa Gaarden Nesse, og av dem i Forhold til deres Jordebrugs Størrelse vedligeholdes og istandsættes. Samme er for Tiden i brugbar Stand. Om Gaardens indhægnede Engebøe, er ei andet end som en Garmoe, denne vil istandsættes med nye, for det meeste overalt opbygget Bøegar, hvortil av Eener findes Udveie i Gaardens Skov, at istandsætte og opgjærde Samme.

Gaardepartens tilhørende Skov blev ligeledes efterseet, og befandtes Samme for det meeste at bestaae av Fureskov, alleene tilstrækkelig til Gaardens Huuses Vedligeholdelse, samt fornøden Brændefang av Fureskat, Birk, Elle, Hassel og Eenetræer.

Saavidt passeret, fremstod Reqvirenten Sr: Berge Jonsson Næshavn og begjærede Forretningen tilført: At paa denne Gaardepart, paa alle forbemeldte dyrkede Agre, ei har været i gode Aaringer avlet meere end 10 Tønder Havre, fostret paa denne Gaardepart 4re Melkekjør og 2 Gjeldbæster, 1 Hæst og 12 á 16ten Stk:r Faar og Geeder. Laugrettet dertil svarede: At troe Reqvirentens Opgivende nøiagtig og sandfærdig. Dette, og Odelsprætendentens Fader og Formynder sagde, at være rigtig. Reqvirenten deklarerede endvidere: At da hans Tanker var om mueligt at bringe denne Gaardepart i een bedre Stand, saa har Hans heroven gjorte Tilførsel kuns billig Hensigt til fuldkommen Erstatning, av de der som Odelsmænd skulle ville fratvinge Ham Gaardeparten, og reserverede sig derhos Gotgjørelse for alle til Gaardens Forbedring saavel paa Bygning som paa Rydning anvendte Omkostninger, og tillige sig erstattet denne Forretnings Bekostning efter nærmere gjørende Beregning, og med saadan Paastand indlod denne Forretning til Rettens Beslutning.

Og da Ingen noget videre

1800: 4

ved Forretningen havde at erindre eller Protocolen at tilføre; Saa blev forinden Sammes Slutning anført Dens Bekostninger nemlig saaledes nemlig.

Dommerens Skyds til Stedet 3 Miile med 3 Mænd og Baad, á Miil 2 mrk: 8 s:

1 rd: - 1 mrk: - 8 s:

Diæt paa Henreisen for de 2 Miile

0 rd: - 2 mrk: - 0 s:

Een dags Forretning	4 rd: - 0 mrk: - 0 s:
Inkamminasion og Beskrivelse, samt Bekræftningen med Reservation, om Forretningen ved Udstædelsen skulle blive meere end paa 4 Ark	1 rd: - 4 mrk: - 8 s:
Skyds og Diæt Retour	1 rd: - 3 mrk: - 8 s:
Stemplet Papiir til Forretningens Udstædelse	0 rd: - 1 mrk: - 8 s:
De 4re Laugrettesmænd, hver for en Dags Forretning de 3de hver 24 s: er 4 mrk: 8 s: og den 4de over 1 Miil 2 mrk: tilsammen	1 rd: - 0 mrk: - 8 s:

Tilsammen som efter Reglementet av 24de Februarii 1708 og 11te Junii 1788, beregnet, Reqvirenten betalt med 10 rd: - 1 mrk: - 8 s:
 skriver Tii Rigsdaler Een Mark og Aatte Skilling.

Herhos Reqvirenten bemeldte Sr: Berge Jonssøn Neshavn, tilkjendegav end videre: At have udbetalt for det til denne Forretnings Foretagelse udtagne Rettens Stevnemaal med Berammelse, Stemplet papiir, Expresse, der med til og fra Bergen, for Sammes Læsning ved Bergens Stifts Overret, og Forkyndelse for bekjendte Odelsbaarnes Formyndere, ittem til Fogden for Laugrettets Opnævnelse, og til Lehnsmanden for Sammes Tilsigelse, i alt med sine egne Reiser 15 rd: - 3 mrk:

Og endelig paastod Han sig gotgjort sin Tid for Rettens Underholdning, ved denne Forretning, der i det mindste har kostet 15 rd: - 0 mrk: 30 rd: - 3 mrk: - 0 s:

 Summa 40 rd: - 4 mrk: - 8 s:

Da til Slutning av den gandske Ret blev

Avsagt

Hvad foranførte Huusebygninger og Jorden, saavel Engebøen som Ageren, av Reqvirenten Sr: Berge Jonssøn Neshavn bliver forbedret og i sin Tid høiere taxeret, gives efter allerhøiest bemeldte Kongl: allernaadigste Forordning af 14de Januarii 1771, Sr: Berge Jonssøn Neshavn og hans Arvinger Regres for, saavel som for denne Forretnings Bekostninger Fyrgetyve Rigsdaler Fiire Mark og Aatte Skilling, og hvad meere Sammes Udstædelse maatte beløbe, at faae erstattet av Hvem som til Odelsløsning beviiser sig berettiget, naar saadan Løsning efter lovlig Omgang prætenderes.

Reqvirenten begjærte, det passerte, sig in Forma beskreven meddeelt, som blev bevilget.

S: Schiøtz

Baar B: N: S: N: Nielssøn Norbust. Sjur Andersson Opdahl. Anders A: A: S: R:
 Andersson Reisem. Jakob J: O: S: L: Olsson Lande.

Julii 1800 Maanedes Udsættelses Ting paa Schonevig Tingsted den 18de Augusti for Schonevig, Etne, Fjeldberg, Føjens, Fjære og Qvinherrets Skibreder, sat og holdet af Rettens Betjent i Overværelse af efterskrevne eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig

1. Tørres Larsen Tjelle	3. Gunder Larsen Aasem
2. Tjæran Olsen Tjelle	4. Lars Olsen Teigendal

<Schon: Skb:> Optagen Doms Sag fra forrige Protocoll fol: 424b. Halvor Ørevig, c:tra Lars Ebne da blev i denne Sag afsagt følgende

Dom

Det er ved 2de Vidner beviist, at Lars Johannessen Sørebnen har fra et Berg i sin egen Udmark, nedstyrtet paa Citanten Halvor Larsen Ørevigens Engebøe, dog tørre Bøe, kort før St: Hans Dag, da Græsset stod bedst i flor endeel Tømmer, og derved beskadiget og nedknust endeel af Citantens Bøegjærde, anseet til Skade for 2 Mrk: Indstevnte har erholdt Opsættelse til at føre Contra Vidner, men dette ikke efterkommet. Thi kjendes for Ret: At Lars Johannessen

Sørebne bør til Citanten Halvor Larsen Ørevigen erstatte og betale den taxerede Skade med To Mark, samt denne Sags Omkostninger med Aatte Rigsdaler, saa og erlægge i Mulct for saadan ulovlig Adfærd, til den Nordenfjeldske Vej Kasse Een Rigsdaler, og efter Forordningen 3de Junii 1796 § 10. for foraarsaget Ophold, til Schonevigs Præstegjælds Fattig Kasse Een Rigsdaler; alt inden Femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam, Adfærd og Executions Tvang efter Loven.

<Mulct Mulct>

Etne Skibrede Optagen Doms-Sag fra forrige Protocol fol: 425b. Erich Wae contra Svend Fittie. da i denne Sag blev afsagt følgende

Dom

Da det ved 2de Vidner ere beviist, at begge Parter ejede den omstevnte Hest hver halvparten til Vaar 1799, da Vinter Foer Tiden var ude, og at Citanten Erich Wae fostrede Hesten heele Vinteren 1798 og 1799, saasom Indstevnte Svend Fittie, da den første halve Vinter var forløben, ikke vilde tage imod den til Foster, samt at Vinter Fosteret plejer for saadan Hest, betales i mindste med 8 rd.; der bliver for halve Vinteren 4 rd.; som

1800: 4b

Indstevnte ej har villet betale. Indstevntes Indvendinger som henseende Hestens paastaaede Foreviisning, Vaaren, ikke har nogen Grund, da Indstevnte siden efter solgde sin Part i Hesten, uden da at gjøre nogen Anke, ere i øvrigt ikke beviist, ej heller har Indstevnte fremmet noget i Sagen efter erholdt Opsættelse; hvilken altsaa aleene har været til Sagens Ophold; saa kjendes for Ret: At Svend Erichsen Fittie bør til Citanten Erich Jochumsen Wae, betale bemelte halve Foster Fire Rigsdaler, samt erstatte Ham denne Sags Omkostninger med Fem Rigsdaler og Tree Mark, og end videre erlægge i Mulct efter Forord: 3 Junii 1796 § 10. for foraarsaget Ophold til Etne Præstegjælds Fattig Kasse Een Rigsdaler; alt inden Femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam, Adfærd og Executions Tvang efter Loven.

<Mulct>

Føjens Skibrede Optagen Doms-Sag fra forrige Protocoll fol: 426a. Hr: Justitz Raad Koren contra Gjermund Eldøen. da i denne Sag blev afsagt følgende

Dom

Hoved Citanten Højædle og Velbaarne Hr: Justitz Raad Koren har til Beviis for Søgemaallet, i Rettelagt Forpagtnings Contract af 30 Nov: 1793. Contra Citanten Gjermund Ommundsen Eldøen har inden Retten tilstaaet, at være vidende, at Hoved Citanten havde Holmerne, Eldøerne under gaarden Eldøen og Østers Fiskeriet derved, i Forpagtning af Eldøens Ejer, som var bekjendtgjort fra Kirkebakken; og at Contra Citanten ikke har fisket Østers der, før de paastevnte, og hvilke han anmelder, ikke at havde fisket, havde ikke Eldøe gaards Ejer dertil givet Ham Tilladelse \under/ Foregivende, at Contracten var ude, som Afgiften ej betalt de sidste tree Aar m: v: At Contracten var ude, er ikke beviist, eller kan antages beviislig, siden den af Hoved Citanten er lagt i Rette, og at Afgiften er betalt Aarlig til 3 Maj 1799, er i Sterboet efter Eldøens Ejer, som nu er under Skifte, funden beviist med begge Parters holdte Aarlige Mellem Regnings Bog; men at Contra Citanten til det paaankede og paastevnte Østers Fiskerie har havt Eldøe Ejers Tilladelse, er beviist med i Rettelagt TingsVidne af 6te Maj d: A.; og af hvis Sterboe, han har Hensigt at nyde Erstatning om Dom skulde overgaae Contra Citanten, og til den Ende, under Sagen, vel stevnt til 14 Juli sidst, Arvingerne; men hvilken Stevning, som aldeeles ulovlig, ikke har kunnet antages, saa ham kun kan forbeholdes

Regress efter anden lovlig Omgang til bem:te Sterboe; og under denne Forbeholden for Gjermund Ommundsen Eldøen, bliver Sidstnevnte, eene den, som i denne Sag bliver at dømme, da han selv har tilstaaet, at have begaaet den paastevnte Forbrydelse; og hvorom Kjendes for Ret: At Contra Citanten Gjermund Ommundsen Eldøen, bør derfor erlægge i Mulct til den Nordenfjeldske Vei Kasse Een Rigsdaler, og erstatte Hoved Citanten højbem:te Hr: Just: Rd: Koren som frifindes for Contra Citantens Tiltale, i denne Sags Omkostninger Fem Rigsdaler; alt inden Femten Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam, Adfærd og Executions Tvang efter Loven. <Mulct>

Derefter dette Udsættelses Ting hvorved intet videre var at forrette, sluttet. S: Schiøtz Tørres T L S T Larsen Tielle. Tjæran T O S T Olsen Tielle. Gunder G L S A Larsen Aasem. Lars L O S T Olsen Teigendal.

Besigtelse paa Officeer Gaarden Mæland i Etne

Søren Schiøtz D: K: M: V: Cancellie Raad og Sorenskriver etc: gjør vitterligt: At Ao: 1800 Mandagen, den 8de September Morgen, har tilligemed de 4re af Hr: Foged Langsted opnævnte, og nu af Etne Skibreedes Lehnsmand Erich Henrichsen Schieldahl i Retten fremstillede, upartiske, Vedkommende, og ubeslegtede og ubesvoglede, ellers eedsvorne Laugrettes som Besigtelses- Grandsknings- og Taxations-Mænd navnlig: 1. Lars Larssen L:L: p: Ousnæs. 2. Tjerand Erichsøn L:L: p: Waagen. 3. Anders Gudmundsøn L:L: p: Wee. 4. Ingebrigt Nielssøn L:L: p: Ousnæs. indfunden mig paa den til Officeer Qvarter Cheffen for det Etneske Compagnie under det Westerlehnske Regiment, udnevnte Gaard Mæland No: 67 S: S:E: gds: i Etne Skibreede, Bergens Domkirkes Præsteboel beneficeret,

1800: 5

af Skatteskyld 1 ½ Løb Smør, i Følge Stiftets Ordre af 16de Augustii sidstleden oplæst saalydende og Regimentets Skrivelse til Stiftet af 4de samme Maaned, oplæst saal: samt dertil given Berømmelse af Dato 30te Augustii sidstleden: som med sin Forkyndelses Paategning oplæst er saalydende: til efterskrevne Besigtelses Forretning, hvorved mødte Velbaarne Hr: Capitaine Weltzien, og Lejlændingen paa Mæland Gudmund Erichsøn Mæland, som viiste Bygselseddelen af Dato 18de Junii d: A: fra Bergens Domkirkes Sognepræst Hr: Knud G: Fleischer samt de paagrændsende Gaarders Opsiddere, nemlig fra Gaarden Echenæs Sjur Larssen fra Gaarden Wee Peder Bjørnssen, samt fra Gaarden Opheim, Niels Tørressen og Ingebreth Nielssøn Opheim, for at viise deres Gaarders Skifte imod Mæland i Skov og Mark og blev da først efterseet Mælands Gaards Huuse efter første Besigtelses Forretning af 24de Julii 1792, og befunden som følger:

1. Røgstue, tømret Bygning, lang 9 ¼ Al: breed 9 ¼ Al:, deri et lidet Kammer eller Kaave, af Tømmer, og Stavværks Sval paa 2 Sider med Bordtag under et Nævertag, Bordtag paa 3die Siide, 4de Siide skjuler Sængeboen, paa et lidet Stykke nær; til denne Stues Istandsættelse, udfordres: 2de Tylter 6 Alens Bord til Bordklædning á 3 mrk: Tylten er 2 rd: 3de Næglingeræer á 8 s: Stykket er 1 mrk: 8 s: 2de Ditto á 4 skl: Stykket er 8 s: tilsammen 2 mrk: hertil kommer Arbejssløn for 1 Mand i 6 Arbejds Dage á To mrk: Daglig p: egen kost 2 rd: tilsammen 6 rd: - 0 mrk: - 0 s:
2. Een Sængeboe tømret Bygning under Nævertag, uden Novs lang 8 ½ Al:, bred 8 ½ Al: og Sval paa Vestre Side af Stavværk og Bordtag, og bordklæd paa de andre 3 Sider, fattes til Aabod, til Gulv 4 Tølter 3 Alens Bord á 3 mrk: Tølten er 2 rd:, 4re Tilaaser á 8 s: er 2 mrk: et Torvald 1 mrk: Arbejdsløn 4 mrk:, tilsammen 3 rd: - 0 mrk: - 0 s:

3. Eet Stavbur tømret Bygning under Nævertag lang 6 Al: breed 5 ½ Al: med Bordtag af Huun, fattes til Aabod til Bordklædnings Reparation, 1 Tylt 5 Al: Bord, 2de Torvald, som med Arbeds Løn anslaaes til 1 rd: - 0 mrk: - 8 s:

4. Eet Stavværks Ildhuus med Bordtag, under Nævertag, uden Novs lang 8te Al: breed 8te Al: Bordtag af Bord og Huun, fattes til Aabod, til Bordklædningens Reparation 2de Tylter Hun, 2de Bord Vindskeier, 2de Næglingeræer, et Torvald, som med Arbejds Løn

1 rd: - 0 mrk: - 0 s:

5. Stavværks Vedeskud med Huun Bordtag paa 3 Sider, under Nævertag, lang 5 Al: breed 7 Al:, fattes til Aabod 4 Staver 4 Al: lang og 8te Tommer i fiirkant, 2de Bef(a?)r til Staverne 7 Al: lang, 2de Stavlejer 6 Al: lang 8te Tommer tyk i fiirkant, 10 Spær 4 Al: lang, 2de Tylter 5 Al: Huun til Troe, 2de Torvholder 6 Al: lang, 8te Næglingeræer, 6 Tølter Hun, 3 Tylter á 4re Al: lang og 3 á 6 Al: lang, 4re Vindskeier 4 Alen lang, 10 Voger Næver til Tag, som alt med Arbejds Løn anslaaes til 10 rd: - 0 mrk: - 8 s:

6. Een Floer tømret Bygning under Nævertag, indrettet til 18ten Baaser, uden Novs lang 12 Al: breed 8 ½ Al:, paa de 3 Siider bordklæd, den fjerde behøves ikke, er istandsat siden sidste Besigtelses Forretning, og behøver for nærværende ingen Reparation.

7. Een Ditto Floer tømret Bygning, indrettet til 7 Baaser, men nu kun en Baas, bruges for nærværende til Smalefjøs, er istandsat siden seene!! (seeneste?) Besigtelses Forretning og behøver altsaa ingen Forbædring.

8. Deroptil i søndre Brøst en Stavværks Skud under Nævertag, 3 Al: lang fra Bygningen, nu i god Stand.

9. Een Stavværks Hævdeskud under Nævertag, har kun 3 Sider, staaer til Floeren mod!! (med?) den fjerde Side, samme Bordklæd paa de 3 Siider, med Hun, lang 9 ½ Al: breed 8 Al:, fattes til Aabod, 4 Tylter Huun á 4 Alens længde til Bordklædning, 8te Voger Næver til Tag, 2de Torvald 10 Al: lang, som alt med Arbejds løn anslaaes til 5 rd: - 0 mrk: - 0 s:

10. Eet Smalhus, tømret Bygning, og tømret afdeeling midt i Huuset, efter Længden, under Nævertag, lang 7 Alen, breed 7 ½ Al:, fattes til Aabod 4re Sviller 7 ½ Al: lang, 2de Staver 3 Alen lang, 1 Tylt 5 Alens Huun til Bordklædning, 1 Do: 4 Al: Hun til Do:, 2de Torvald á 10 Alen lang, 1 Næglinge stoer 7 ½ Al: lang, 10 Voger

Lateris 26 rd: - 1 mrk: - 0 s:

1800: 5b

Transport 26 rd: - 1 mrk: - 0 s:

Næver til Tag, som alt med Arbejds Løn anslaaes til 9 rd: - 3 mrk: - 0 s:

11. Dertil i østre Bryst en Skud efter Husets Bredde 3 Al: lang, Stavværk, og Nævertag, dens istandsettelse, taxeret under et med Smalhuset.

12. Til samme Smalhuus, i vestre Ende, en Skud 8 ½ Al: breed 7 ½ Al: lang, af Stavværk og Nævertag, indrettet til Hestestald, til sammes Reparation behøves 6 Tølter Huun til Bordklædning, 3 Tølter 6 Al: lang og 5 Tølter 4 Al: lang, 1 Torvald, 8 ½ Al: lang, 1 Vindskee 5 Al: lang, og til Tag 10 Voger Næver, som alt med Arbejds Løn anslaaes til

6 rd: - 4 mrk: - 8 s:

13. Eet Følhus, tømret Bygning under Nævertag, uden Novs lang 5 Alen, breed 4 Al:, fattes til Bordklædning 1 ½ Tylt Huun á 4 Al:s længde, som alt med Arbejds løn anslaaes til

0 rd: - 2 mrk: - 8 s:

14. Eet Sviinhuus, tømret Bygning under Nævertag, uden Novs lang 4 Al: breed 3 Al:, fattes 3de Tømmerstokker til Brøstet, á 3 Alens længde, 1 Torvald, og til Tag 4re Voger Næver, som med Arbejds Løn anslaaes til

2 rd: - 1 mrk: - 12 s:

15. Een Stavværks Lade under Nævrtag, lang 19ten Al: breed 12 Al:, foruden en Hængeskud, med Huun og Bord klæd, Taget af denne Lade, maae nedrives og af nyt opbygges, til sammes egen Opførelse, behøves 2 Tylter 8te Stykker Spær á 8te Alens længde, 2de Staver til nyt Spænsel 6 Al: lang, og da Hængeskuden som gammel og forfalden og tillige overflødig bør efter Laugrets Skjøn nedrives og ej igjen opbygges, som var Compagnie Chieffens /: S: T: :/ Hr: Capitaine Weltzien der var nærværende paa Regimentets og egne Vegne dermed tilfreds. Een Bete 12 Al: lang 11 Tommer tyk i fiirkant, 2 Stavlejer 5 Al: lang, til det nye Spændsel 2 Sv(..?)gbaand 5 Al: lang, 8te Stk:r Løvvetræe 10 Al: lang, dertil kun 4re heele Stykker, da de kan kløves, 24re Tølter Huun til Troe á 4 Al:s længde, 10 Tylter Bord og tvende Tylter Hun til Bordklædning, 10 Næglinger 2de 12 Al: lang og 8te Stykker 10 Alen lang, 4 Torvalds Træe 10 Al: lang, 4 Vindskede Bord 5 Al: lang og 4 Ditto 4 Al: lang, og til Tag 80tie Voger Næver, som alt med Arbejds Løn anslaaes til

62 rd: - 0 mrk: - 0 s:

16. Eet Stavværks Nøst under Nævrtag, lang 9 Al: breed 4 ½ Al:, fattes til Aabod 3 Tylter 4 Al: Huun til Bordklædning, og 2 Torvald 9 Al: lang, og til Tag 6 Voger Næver, som alt med Arbejds Løn anslaaes til

3 rd: - 3 mrk: - 8 s:

Som ingen flere Huse befandtes Jordebruget at tilhøre, saa beløber forestaaende Aabod til

110 rd: - 4 mrk: - 4 s:

Bøegjærdet blev dernæst af Retten og Laugrettet efterseet, og befandtes at bestaae af en Garmoe opsat af Eener, Birk og Olderstranger, samme er for nærværende i middelmaadig Stand, men kan for ubedres!! (forbedres) ved nogen liden Reparation, som Lejlændingen Gudmund Erichsøn lovede at efterkomme til næste Vaar, da der i Gaardens Udmark findes Garved nok til sammes Istandsættelse.

Derefter blev Gaardens Skov paa Bøen efterseet og befunden for det meeste at bestaae af Birk, nogle faae Elle Rønnetræer; paa Bøen var nedfældt Eendeel Birketræer af de ældste, hvor af hvor!! af!! er indsamlet Løv til Hjælp til Creaturenes Vinterfødnig; Disse nedfældte Træer behøves til Brende til Husets Fornødenhed, og er endnu ikke fuldkommen tilstrækkelig dertil.

Hernæst blev efterseet Gaardens Skov i Udmarken, hvor mødte og viiste Skifterne Lejlændingen Gudmund Erichsen paa Mæland, og da den ej med Skiftesgjærde er fraskiildt Naboernes, af omliggende Gaarders Opsiddere (s?): (saasom?) Sjur Larssen Echenæs, Peder Bjørnssen Wee, samt Niels Tørressen og Ingebredh Nielssen Oppheim, saa blev nu af Disse tilligemed Lejlændingen, bemelte Gudmund Erichsen foreviist Gaardens Udmarks Skifter, der først tager sin Begyndelse, ved Aasleedet kaldet /: hvor boer 2de Huusmænd, den ene hører under Mæland, og den anden {...} \under/ Gaarden Wee :/

1800: 6

og gaaer fra dette Led lige i Sør til Trolleskaret, derfra gaaer Skiftet i Øst til en Houg kaldet Galthougen, hvor Ophejms og Egenæs Gaarders Udmark tilgrændser; og fra Galthougen til Søen lige i Nord, forbi Egenæs; Denne Skovstrækning, der udgjør i omtrent Qvadrat $\frac{3}{4}$ Deel Fjærding, blev befunden, ikke til Upligt at være udhuggen, og at bestaae af Furre omtrent Fjerdeparten, endeel stoer, men meeste Parten smaae og af liden Væxt, nogle faae ranke Træer, i God Vogster, men alt ikke meere end tilstrækkelig, til Bondeggaardens Huuses Istandsættelse og Vedligeholdelse, og Gaards brug, og aldeles intet at sælge, De øvrige Trefjerdeparten af Gaardens Skouv bestaaer for det meeste af gl: udvoxen Birk, og noget lidet Older, hvilket alt ansees fuldkommen tilstrækkelig til Gaardens Huuses Vedligeholdelse, med Næver rivning, og Gaardens Brendefang, og kan desuden deraf Aarlig taale at sælges, uden

Skovens Skade eller Forringelse 10 Favner Birkebrænde eller Jegteved; men om en Offveer kom her for at boe, da vilde det i Skorsteenene og Kakkellovne neppe være tilstrækkelig.

Den øvrige Skov bestaaer kun af Eener, alleene tilstrækkelig til Bøegjærdernes Vedligeholdelse.

/: S: T: :/ Hr: Capitain von Weltzien anmeldte, og lod Forretningen tilføre: At den forhen afdøde Lejlænding meedens Han beboede Gaarden har flækket Eendeel Næver, som han vidste endnu befandtes paa Gaarden; denne blev nu paa hans Anmodning af Laugrettet taget i Øjesyn, og befandtes da omtrent 72 Voger, som Lejlændingen Gudmund Erichsen blev tilholdt, ej at sælge, men anvende til Gaardens Huuses Istandsættelse, hvilket altsaa lovede at efterkomme. I Skoven fandtes nedfældt at ligge ved Roden endeel Birketræer, hvis Antal ej kunde bestemmes, da Træerne laae paa forskjellige Steder, dog skjønnede Laugrettet, at det, ved at ophugges, kunde udgjøre omtrent 8te Favner Jegteveed, som Lejlændingen behøver til fornøden Brendefang og den halve Landskylds bestridelse efter Loven. Overalt til Slutning skjønnedes; at Skoven er tilstrækkelig til Bondegaardens Istandsettelse og Vedligeholdelse, Lejlændingens Huuse og Næverflækning efter Loven, samt Brænde, Underboløv og Gjærdefang /: Skav til Creaturene findes ikke det mindste :/ og at desuden kan hugges Aarl: til at sælge uden Skovens Skade 10 Favner Birk eller Jegteved.

Velbaarne Hr: Capitain v: Weltzien maatte forlange Lejlændingen som tilstæde ved Forretningen erindrede at \han/ ikke i mindste maade hugger Skoven til upligt, uden at vente sig underkastet Til fal. Denne Hr: Capitainens Tilførsel, blev forelæst Lejlændingen Gudmund Erichsøn, der forsvarede, i alle maader at holde sig efterretlig.

Saaledes, da ingen videre noget herved havde at erindre, denne Forretning sluttet.

Datum ut Supra.

S: Schiøtz

Lars L: L: S: O: Larsen Ousnæss. Tjærrand T: E: S: W: Eriksen Waagen. Anders A: G: S: W: Gudmundsøn Wee. Ingebrigt I: N: S: O: Nielssen Ousnæs.

Høste Ting 1800

den 18de September for Fjeldbergs Skibrede, sat og holdet paa Aalunds Tingsted af Districtets Sorenskriver Søren Schiøtz Deres Majest:ts Virkelig Cancellie Raad, i Overværelse af Fogden Velædle og Velviise Hr: Hans Langsted, Skibredets Lensmand Sjur Sjursiursen!! (Sjursen) Østereyde, samtlige tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte eedsvorne Laugrettes Mænd navnligen:

Alle af Dommeren nu i Eed tagne unge Laugrettes Mænd

1. Anders Samsonsen Alne
2. Johannes Olsen Wache
3. Johannes Steffensen Lille Giærevig
4. Knud Thorsen Qvamen, møder næste Ting at aflægge Eed, for ham møder nu Mons Tostensen Grundevog

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høj Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, som følger:

a: som registeret for Julii Maaned Godøesunds Maanedsting forrige Protocoll fol: 421b.

b: som registeret ved samme Maaned Schonevigs overordentlige Ting forrige Protocoll fol: 425b.

Videre

No: 4 Sportel Reglementet af 11te Junii 1788.

No: 5 Cancelliets Placat at Stevninger til Høyeste Ret herefter skulle udstædes fra bemeldte (..)ts Justits-Comptoir dateret 21 Maji 1800.

6. Kongl: Allernaadigst Forordning, som bestemmer at visse Slags af de Bevillinger der hidindtil have været udfærdigede fra Cancelliet, skulle afskaffes, og ansees unødvendige;

samt at endeel af deslige Dispensationer skulle herefter søges hos Øvrighederne, som bemyndiges til at meddeele de Vedkom/m/ende samme,

1800: 6b

dateret den 23de Maji 1800.

7. Cancelliets Skrivelse af 3de fra Stifter!! (Stiftet?) communiceret 24de Maji 1800, At efter Forordningen 3de April 1771 § 2de skal alle Ansøgninger til Hands Maj:t og Collegierne først leveres vedkommende Øvrighed til Erklæring m: v: hvis Indhold tydelig blev Almuen indskierpet.

8. Rentekammerets Skrivelse af 14de fra Amtet com/m/uniceret 27de Junii 1800, At den saakaldede Laugmands Nyegiftnings Told eller Ort, ikke for Eftertiden bliver til den Kongl: Kasse at indfordre eller erlægge.

9. Danske Cancellies Skrivelse af 9de fra Stiftet com/m/uniceret 23de Augustii 1800, At virkelige Landsoldater, men ikke Landeværn, samt faste Lodser, ere befriede fra at sidde Laugret.

10. Stiftets Skrivelse af 6te Septemb: sidst: At efter Rescript af 10de Maji næstforhen, Ingen maae begrave nogen Død under Mulct 2 Rd:, deraf 1 Rd: til Sognets Fattige og 1 Rd: til Skole-Kassen, dog de fraliggende Annexer, at nedsætte deres døde i Graven, men under 1 Lod Sølv's Straf til Sognets Fattige, ved første Kirketjeneste, at anmelde det for Præsten til Jords Paakastelse.

11. Stiftets Skrivelse af 4de d: M: At et fra Smyrna med en Ladning Bomuld til Cuxhafn ankommet svensk Skib, Constantia, ført af Capt: Engberg ikke maae komme til Lands, og skulle noget af Ladningen flyde til Lands, da at opbrændes, men om Folkene blive satte i Land, da at modtage dem med allerstørste Forsigtighed.

12. Stiftets Placat af 6te Sept: sist: Angaaende Smaatoldene for dette Aar, hvorefter bliver at udrede pr: Løb 52 ½ Skilling. see fol: 14b.

Formynder Ting blev holdet, og Børne Midlene befundne i behørig Rigtighed hos Formynderne efter Oberformynder Bogen, samt de der anførte, og til Arvenes Udslettelse, ved Retten expederede og udstædede, samt saaledes tinglyste Afkalde, ligesom forhen skeet er, leveret Vedkommende, da alle Arvemidlerne ere hos Formynderne, og ingen i Oberformynderiet, nemlig: de af myndige Arvinger og Mindreaarige med Curatorer udstædte leveret til Formynderne, som have udbetalt Arvene og deres Renter og de efter Rescriptet af 31te Janu 1781 udstædt, nemlig, de af Forældre udstædte, leveret til Formynderne, og de af Formynderne udstædte leveret til Forældrene eller nærmeste Fødde Værger, for Skiftebrevene paa Arve-Tompterne dermed at belægge.

Over Formynder Regnskabet til Bilag publiceret:

Extract-Lodsedler af Skiftebreve paa de Arver, som hos Forældre og Besteforældre ere indestaaende fra Høste tinget 1799 til den/n/e Tid 1800 henhørende til Overformynder Regnskabet og samme at vedlægge.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte i Overværelse af Lensmanden, Laugrettet og Almuen, og befunden saaledes, som her bag i Protocollen findes tilført.

Pantebogen til Inddragelse

Skftebr: 25 Nov: 1799 efter Haldor Torbjørnsen Stangelands Hustrue. | Jordegods Ud-
.... 12 Marti 1800 efter Baar Johannessen Dørem's Hustr: | læggene i Skde Bogen
extraheret.

Lodseddel paa Elias Niensens Arv ved Skfte efter Hmd: Niels Nielsen Axdalstræets Hustrue
Gunnilde Elias Datter 19 Juni 1800 25 rd: 3 mrk: ½ s:

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 19 Sept: continuerede dette Ting,

og publiceret

Pantebogen til Inddragelse

Afkalde

ForM: Bog fol: 184. Sara Tjærans Datters Mands for Arv 31 rd: 1 mrk: 10 s: efter Skfte 2
Juli 1772 dat: 18 Sept: 1800.

.... fol: 188. Anne Endres Datters Mands efter Skfte 2 Marti 1778 for Arv 41 rd: 3
mrk: 4 7/10 s: d: 18 Sept: 1800.

.... fol: 190. Sjur Tarraldsens efter Skfte 13 April 1784 for Arv 29 rd: 5 mrk: 10
2/3 s: dat:t 18 Sept: 1800.

(Andre dokument)

Mons Tostensen Skde til Daniel Larsen paa Grundevog No: 24 H: C: gds: 12 mrk: Sm: for
50 rd:, dat:t 1 Feb: 1800.

Sjur Torbjørnsen Alne Obl: til Major Niels Dahl paa 250 rd:, Rente 4 proC:to, Pant 1 pr: i
Alne No: 30 H: C: gds: 1 L: S: 1 Hd: dat: 18 Sept: 1800.

Hans Sjursen Houglund Obl: til Lars Gabrielsen Waagen paa 150 rd:, Rente 4 proC:, Pant
2den prioritet i Houglund No: 12 1 L: S: 1 td: Korn d: 13 Feb: 1799.

Knud Andersen Øf: Hougues \Hustrues Arv:s/ Skde til Ole Knudsen paa Øf: Houge No: 38,
paa i alt, uden Huuse ¼ L: S: ½ Hd:, deraf han indløst for 269 rd: 1 mrk: 13 Mrk: S:, ½
Hd:, og selv arvet for 20 rd: 5 mrk: 5 Mrk: Smør dateret 20 Sept: 1799.

1800: 7

Daniel Larsen Grundevog No: 24 H: C: gds: Vil Kors Contract til Mons Tostensen og
Hustrue, dateret 19 Sept: 1800.

Pantebogen til Udslættelse

No: 5 p: 412. Sjur Torbjørnsen Alne No: 30 H: C: gds:, Obl: til Torbjørn Sandvig p: 150
rd:, dateret 5 Maj 1788 af Creditor qvitteret 17 Sept: 1800.

No: 7 p: 205. Dto: Obligation til Dto:, dto: Pant paa 2de prior: 70 rd:, d: 30 April 1799 af
Creditor qvitteret 17 Sept: 1800.

No: 7 p: 263. Erich Larsen Nedre Houge No: 39 Obligation paa 150 rd:, til Om/m/und
Olsen Neervigen, d: 19 Sept: 1799 af Creditor qvitteret 18 Sept: 1800.

No: 5 p: 412. Resten af Knud Torgersen Store Nærem No: 18 Obl: til Torger Møklebust
og Ole Jonsen Liones i alt 290 rd:, \d: 5 Maj 1788/ deraf resten betalt 1794 95 rd:, til Torger
Møklebust og 8 Maj 1800 95 rd: til Ole Lionæs i alt Resten 190 rd:

Saug Tings Vidne

Gunder Thorsen S:E: p: Dahlen, betalte Incam: 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: Een Rd: tree Mark og
fire Skl:, fremstod og androg, at han som boende i Fjeldet, en halv Miil fra Søen, saa ikke kan
faae skaaren sit Tøm/m/er til Huun og Bord, uden at føre det den besværlige Vej til Søes; og
der nærmeste Sauger, ikke af Mangel paa Vand, kan bestride Skjørselen, saa maa h/an/d føre
sit Tøm/m/er paa Jægt til længere, et par Miil fraliggende Sauger, og siden kjøre sine Bord og
Huun sam/m/e lange Vej til Lands til sine Huuses Vedligeholdelse, hvortil Hand alleene

behøver Sam/m/e, da han ikke agter at skjære Kjøbmands Bord, men kun vandkantede Bord til sine Huuses Fornødenhed, og til en Kirke han ejer, dens Reparation og Vedligeholdelse, som alt hidtil er ved megen Forsinkelse, og Tøm/m/erets Fordærvelse, bleven forsømt og opholdt til stor Skade. Dette nødsager Comparenten at gjøre allerunderd: Ansøgning om allernaadigst Bevilling, at opsætte en Flom Saug i Fjeldet ved hands Gaard Dahlen og paa dens Grund i dens Skov No: 42 S: S:E: gods i Fjeldberg Skibrede Sundhorlehns Sorenskriverie, ved een oven fra Fjeldets høieste, nedløbende Elv eller rettere Flom Bæk, paa hans egen Odels og Ejendom Grund, <hvor og> Han selv paa begge Sider af Elven eller Bækken, hvor Saugen kom/m/er at staae, ejer Grunden og Elven, som og Damstokken ganske med begge Ender, og paa begge Sider af Elven kom/m/er til at ligge paa sam/m/e h/an/ds gaard Dahlens fri Odels og Ejendoms Grund. Comparenten end videre anmeldte, at vil kun benytte sig af sin egen Skov, som ikke før til andre Sauger er henlagt, ej heller af andre Sauger er benyttet, ligesaa lidet som h/an/d noget deraf til Andre kan overlade, sig selv til Skade: Samt at Han ikke kan fastsætte noget Qvantum, da h/an/d eet Aar kan behøve meere eller mindre end et Andet.

Comparenten begjærede tilspurgt den her værende nærmeste SaugEjer Knud Andersen Øfre Houge for Øfre Houge Saug, om denne agtende Saug er ham eller andre Sauger til Skade? Rs: Nej aldeles ikke. Videre begjærede Comparenten Almuen tilspurgt, og deres Svar Protocolen tilført, til et lovlig Tings Vidnes Erhvervelse: 1st Om denne Saug er Comparenten nødvendig? 2de Om h/an/ds Skov er tilstrækkelig dertil uden Medtagelse? 3de Om h/an/ds Skov er henlagt til Andre Sauger?

Dom/m/eren oplæste for Laugrettet og Almuen det Tilførte, og derom samt paa de fremsatte qvæstioner, æskede deres Svar: Herpaa samtlige, og i sær blant Almuen Anders Samsonen S:E: p: Alne og Mons Sjursen S:E: p: Echaas, begge boende i sam/m/e Sogn og Bøigd som Comparenten boer, overensstemmende med den øvrige Almue svarede: I almindelighed: At det Andragne sig saaledes forholder som anført er, og i særdeleshed til 1ste Saugen er nødvendig paa anførte Sted. 2de Ja, og uden Skovens Skade. 3de Nej.

Comparenten betalte for 2 Vidner 2 mrk: skr: To Mark, og begjærede det Passerte sluttet, og sig som TingsVidne beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Pantebogen til Inddragelse

1800: 7b

Afkalde

ForM: Bog fol: 185,185. Waljer Baars Datters Mands efter Skfte 5 Dec: 1770 7 rd: 1 mrk: 14 s: og 15 Marti 1771 4 mrk: samt 9 Janv: 1765 33 rd: 2 mrk: 10 s: i alt til 18 Janv: 1783 50 rd: 3 mrk: 4 s: dat: 19 Sept: 1800.

.... fol: 192. Anne Anders Datter Colbenshougs Mands for Arv efter Skifte 12 Dec: 1789 75 rd: 4 s: dat: 19 Sept: 1800.

.... fol: 194. Myndtling Synneve Torgers Datters Formynder efter Skifte 30 Marti 1799, for Arv 1 rd: 2 mrk: 9 5/6 s: dt: 19 Sept: 1800.

.... fol: 224. Brithe Olsdtr:s Formynders efter Skifte 20 Juni 1792, Arv og Hjem/m/egifte i Behold for hvad Hun i sin Trang har brugt 19 rd: 1 mrk: 9 s: d: 19 Sept: 1800.

(Andre dokument)

Knud Svendsen Nedre Hougens Arv:s Skde til Elling Jonsen paa Condition at ægte Knud Svendsens Enke Christi Torkels Datter, paa Nedre Houge No: 39 ¾ L: S:, ¾ Hd: for 324 rd: dat: 20 Sept: 1799.

Hans Sjurzen Houglands Obl: til Lars Gabrielsen Waage paa 50 rd., Rente 4 proC:t, Pant 3de prioritet i Houglad No: 12 1 Løb S:, 1 td: Korn d: 19 Sept: 1800.

Iver Harraldsen Alnes Obl: til Harrald Gundersen Weastad paa 350 rd., Rente 3 proC:to, Pant 1 pr: i Alne No: 30 H: C: gds: 1 Løb 1 Hud d: 19 Sept: 1800.

Tørres Andersen Kolbenshoug No: 14 H: C: gds: Vk: Ctr: til Anders Tørressen og Hustru dat: 19 Sept: 1800.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 20 Sept: 1800 continuerede dette Ting,

og publiceret:

Pantebogen til Inddragelse

Anders Tørressen Kolbenshougs Hustrues Arvingers Skde til Tørres Andersen p: Kolbenshoug No: 14 H: C: gds: 2 L: S: 1 Hd:, deraf indløst for 305 rd., 1 L: 1 pd: 3 mrk: S: 1 Hd: dat:t 19 Sept: 1800.

Dto: Arvingers Skde til Niels Andersen paa Espeland No: 28 1 L: S:, 6 Spd: K: deraf indløst for 204 rd: 2 pd: 10 mrk: S:, 6 Spd: K:

Dto: Arv:s Skde til Niels Andersen Espeland paa $\frac{3}{4}$ Parten i Espelands Saug for 12 rd., d: 19 Sept: 1800.

Dto: Arv:s Skde til Jacob Rasmussen Strand paa Espelands Plads No: 29 1(?) (11?/12?) mrk: S: for 24 rd: dat: 19 Sept: 1800.

Niels Andersen Espeland No: 28 Vk: Ctr: til Anders Tørressen Kolbenshoug og Hustr: d: 19 Sept: 1800.

Jacob Rasmussen Strand som Ejer af Espelands Plads No: 29 Vk: Ctr: til Anders Tørressen Kolbenshoug og Hustrue d: 19 Sept: 1800.

Som ingen videre efter tree ganges Udraab, indfandt sig med noget at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

S: Schiøtz

Anders A: S: S: A: Samsonssøn Alne. Johannes J: O: S: W: Olssøn Wache. Johannes J: S: S: L: G: Steffenssøn Lille Gjærevig. Mons M: T: S: G: Torstenssøn Grundevog.

Føjens Skibredes Høsteting d: 22de Sept: 1800, sat og holdet paa Musterhavns Tingsted af Rettens Betjent i Overværelse af Districtets Foged Hr: Langsted, Skibredets constituerede Lensmand Herman Johannessen Hage, samtlige tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte fiire eedsvorne Laugrettes Mænd navligen

Alle af Dommeren i Eed tagne unge Laugrettes Mænd:

1. Jacob Johannessen Tvedt
2. Johannes Mathiassen Tvedt
3. Mons Gulbrandsen Tvedt
4. Samson Jacobsen Øfre Rommetvedt

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høye Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, som følger:

a: som registeret for Julii Maanets Godøesunds Maanedsting forrige Protocoll Fol: 421b.

b: som registeret ved dette Aars Fjeldbergs Skibredes Høsteting, under denne Protocoll Fol: 6.

Formynder-Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Fjeldbergs Skibredes Høsteting d: Aar Justitz Protocollen Fol: 6b., og Overformynder Protocollen er tilført.

Over Formynder Regnskabet til Bilag publiceret:
Extract Lodsedler af Skiftebrev paa de Arver, som hos Forældre og Bedsteforældre ere
indestaaende

1800: 8

fra Høstetinget 1799 til denne Tid 1800. henhørende til Overformynder Regnskabet og
sam/m/e at vedlægge.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte i Overværelse af Lensmanden, Laugrettet og
Almuen, og befundne saaledes som her bag i Protocollen findes tilført.

Stevningsmand beskikket.

Da Stevne Vidnet Tarrald Svendsen Eldøen ved Døden er afgangen; saa blev i h/an/ds Sted til
Stevne Vidne for Storøens Sogn beskikket Peder Andersen Lundemansværk Selv Ejer i
allerund: Følge Fr: 3 Juni 1796, og ham i allerunderd: Følge allerhøjstbem:te allernaad:
Forordning forelæst og underrettet om hans Pligter som Stevne Vidne, derefter forelæst
Eedens Forklaring af Lov bogen med Formaning at Vogte sig for Meen Eed, hvorpaa h/an/d
som Stevne Vidne aflagde sin corporlige Eed efter Loven.

Ny Doms Sag

Hr: Abraham Olsen Toske Kjøbmand i Bergen fremsendte i efterskrevne Sag imod Hr:
Michael Olrich Kræmmer og Handelsmand i Hidschen, Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr:
Een Rd: tree Mark fire Skilling, samt Forligelses Commissionens Attest af 4 Juni 1800
oplæst saal: og skriftlig Stevning af 16 Augusti sidst oplæst saal: med Forkyndelses
Paategning alt saalydende: saa og skriftl: Indlæg af 8de s: M: oplæst saal: og endelig af
Notarius Publicus i Bergen under 16de d: M: notarialiter verificeret Citantens Regning af 5
Dec: 1799 paa Citantens Fordring 1123 rd: 3 s: oplæst saal:

Indstevnte Hr: Michael Olrich i Hidschen blev paraabt, men mødte ikke derimod i Brev til
Retten, fremsendte skriftlig Indlæg af 22 Sept: 1800 oplæst saal:

Dommeren anmærkede ved dette Indlæg som han viisde offentlig i Retten \sær Laugrettet/
at det er dateret 22 Sept: 1800, og Indholden viiser, at det er skrevet i dette Aar 1800, men
skrevet paa 1799 Aars Stemplede Papiir, hvorom Dom/m/eren, da Indlægget som Hoved
beviis i Sagen ikke kan afsendes fra Acterne, er nødsaget i Anledning Forord: af 27de Nov:
1775 a: 26. 2 post, at gjøre Indberetning til det Kongl: Rente Kammer, dog Dom/m/eren
herved fraskrivende sig nogen Andeel i deraf dependerende Bøder.

Da Citanten har paastaaet Dom i Sagen, og Indstevnte deri har gjort sit Tilsvær; saa blev
Sagen til Doms optagen, og deri afsagt følgende

Dom

Hr: Abraham Olsen Toske har her til Retten lovlig ladet indkalde Hr: Michael Olrich i
Hidschen, for til Citanten skyldig værende 1123 rd: 3 s: og Summen i Stevningen benævnt.
hvorfor Citanten har paastaaet Dom. Indstevnte har ved Indlæg ikke modsagt Fordringen den
bemelte Summa, men meere tilstaaet Summen ved \sit/ Indlæg, i hvilket han svarer paa
Stevningen, og dertil refererer sig. Thi kjendes for Rett: At Hr: Michael Olrich i Hidschen,
bør til Hr: Abraham Olsen Toske i Bergen betale bem:te Summa Eet Tusende Eet Hundrede
Tyve og Tree Rigsdaler tree skilling, samt i denne Sags Omkostninger 10 rd: skriver Tii
Rigsdaler, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige forkyndelse under Nam og Executions
Tvang efter Loven. Udstædt

Pantebogen til Inddragelse

Afkalde

ForM: Bog fol: 265, 265, 267. Mari Heljes Datter Lillebøes Mands for Arver efter Skfte 20 Marti 1797 32 rd: 5 mrk: 1 s: 11 Dec: 1797 23 rd: 4 mrk: 57/80 s: og Gave 13 rd: 4 mrk: 8 s: samt efter Skfte 2 Dec: 1799 3 rd: 4 mrk: 4 ¼ s: d: 22 Sept: 1800.

.... fol: 267. Myndtl: Synneve Jans Datters Formynders for 2 Arver, efter Skfte 2 Dec: 1799 9 rd: 1 mrk: 10 s: og 6 Aug: 1800 6 rd: 1 mrk: 6 ½ s: d: 22 Sept: 1800.
(Andre dokument)

Kongl: Skde til Krigs Raad Claus Koren paa Eldøen H: C: gds: 2 L: S: 2 Huder <No: 36> for 147 rd: 52 s: dt: 19 Aug: 1758.

Skftebr: 22 Marti 1800 efter Reinert Gabrielsen Hage.

.... 1ste Apr: 1800 efter Ingemon Størksen Øchland.

.... 2den Ditto efter Jon Gundersen Gaaseland.

Som Natten paafaldt beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 23 Septemb: 1800 continuerede dette Ting,

og public:t

Pantebogen til Inddragelse

Afkalde

ForM: Bog fol: 265, 265, 267. Jens Heljesens for Arv efter Skfter 20 Marti 1797 65 rd: 4 mrk: 2 s: 11 Des: s: A: 47 rd: 2 mrk: 1 17/40 s: og Gave 27 rd: 3 mrk:, samt 2de Des; 1799 7 rd: 2 mrk: 8 ½ s: dateret 22 Sept: 1800.

1800: 8b

Afkald

Myndtling Ingeborg Jens Dt: Lillevogsnæsses Faders af 31 Juli 1800 for Arv 9 rd: 3 mrk: 12 ½ s: efter Skfte af samme Dato.

(Andre dokument)

Johannes Gudmundsen Skde til Gudmund Johannessen paa det halve af h/an/ds Brug i No: 19 Lundemansværk ½ L: S: ½ Hd: for 125 rd: dateret 7 Maj 1800.

Gudmund Johannessen Obl: til Ole Reinertsen Petersteigen p: 95 rd:, Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i No: 19 Lundemansværk ½ L: S: ½ Hd: d: 7 Maj 1800.

Otte Anfinen Aadland Skde til Anfin Ottessen paa en Andeel i h/an/ds Brug i Aadland No: 24 ½ L: S: og halve Aadlands Saug, alt for 190 rd: d: 5 Maj 1800.

Mads Olsen Erritzlands Børns Formynderes Skde til Jens Olsen Watnes Søn Ole Jensen paa Odels Retten til Watne No: 25 for 80 rd: d: 2de Augusti 1800.

Ingemon Størksen Øchlands Arvingers Skde til Størk Ingemosen paa No: 133 Øchland i alt 27 mrk: Sm:, 15/32 Hd: deraf indløst for 10 rd: 10 1/3 s: 2 23/24 mrk: S:, og selv arvet og ejet Resten dateret 7 Maj 1800.

Samson Johannessens Skde til Johannes Samsonsen paa ½ h/an/ds Brug i No: 2 Norhuglen ½ L: S: ½ Hd: for 54 rd: d: 23 Sept: 1800.

Hr: Justitz Rd: Korens Obl: til Madame Maren Blyt fød Koren p: 780 rd:, Rente 4 proC:to, Pant 1 pr: i Kaarevigen 2 pund Smør, og Besetning af Creaturer d: 3 Marti 1800.

Contract imellem Just: Rd: Koren og Lensmand Jens Jensen Eldøen om Græsning paa Eldø Holmen og \Østers/ Fiskeriet derved, for Aarl: Afgift 4 rd: d: 30 Nov: 1793.

Afkalde

ForM: Bog fol: 211. Niels Stenersen Wiiches for Arv efter Skifte 26 Marti 1789 59 rd: 2 mrk: 14 s: dateret 23 Sept: 1800.

.... fol: 210, 263, 264. Brithe Ols Datters Mands efter Skfte 30 Marti 1787 48 rd: 4 mrk: 8 s: 29 Juli 1794 25 rd: 5 mrk: 11 ½ s: og 6 Aug: 1796 29 rd: 4 ½ s: dat:t 23 Sept: 1800.

.... fol: 235. Myndtling Brithe Lars Dt:s for Arv ved Skfte 26 Aug: 1800 3 rd: 4 mrk: 6 s: d: 23 Sept: 1800.

Myndtling Salomon Jonsen Tjongs Faders for Arv ved Skfte 21 Aug: 1800 7 rd: 5 mrk: 10 ½ s: dateret 21 Aug: 1800.

(Andre dokument igjen)

Gudmund Gudmundsen Nedre Øchlands Arv:s Skde til Gudmund Gudmundsen Nedre Øchland den yngre paa Nedre Øchland No: 20 i alt 1 pd: 18 mrk: S: ½ Hd: ¾ Spd: Korn d: 22 Sept: 1800.

Johannes Samsonsens Norhuglen Vk: Ctr: paa sam/m/e gaard No: 2 til Samson Johannessen og Hustrue dateret 23 Sept: 1800.

Opsat Sag fra forrige Protocol fol: 426a. Bergens Stift Direction contra Hr: Olsen.

Proc: Spiesmacher fremsendte skriftl: Indlæg af 8de d: M: oplæst saal:

Hertil Dommeren ikkun fandt fornøden at erindre: At Hr: Olsens Procedure er egentlig om Hovedsagen og alt i saa nøje Connexion dermed, at intet af Samme derfor kan adskilles. \DHR:/ Hoved Citanternes Continuations Stevning uden for Hovedsagen og det dertil erhvervede Beneficium Processus Gratuiti. Naar Hr: Spiesmacher læser ret Eragtningen sidste Tægtedag, seer Han tyderlig, at i Følge Samme, intet bliver i Acten udeladt af Hans Indlæg, som angaaer Hoved Sagen.

Hr: Olsen blev tree gange paraabt, men hverken mødte eller møde lod, men fremsendte skriftl: Indlæg af gaars dato med 3 Bielager, alt oplæst og lyder eet efter andet saaledes:

Sagen blev til Doms optagen, men Afsigelsen ej muelig formedelst Høstetingenes vedvarende Fremholdelse til 15de Octob: førstkommende, førend Maanedes tinget paa Schonevig Tingsted den 10de Novemb: førstkom/m/ende.

Pantebogen til Inddragelse

Jon Tostensen Norhuglens Skde til Tosten Jonsen paa Norhuglen No: 24 H: C: gds: 1 Løb 1 Hud for 108 rd: d: 23 Sept: 1800.

Gudmund Gudmundsen Nedre Øchland No: 20 Vilcors Contract til Gudmund Gudmundsen den ældre d: 23 Sept: 1800.

Laugrettesmænd til at betjene Retten Aaret 1801, opnævnt af unge i Skatte Mandtallet indførte Jordbrugere:

a: til Sommertinget: 1. Endre Stenersen Stokvig. 2. Salomon Olsen Mæland. 3. Bertel Rasmussen Northun. 4. Rasmus Biørnsen

1800: 9

Egøen.

b: til Høstetinget: 1. Endre Jensen Wiiche. 2. Endre Jensen Mit Hovland. 3. Daniel Hansen Wold. 4. Niels Larsen Eide

hvorom Lensmanden blev leveret Bekjendtgjørelses ordre, for dem derefter i Følge Reglementet at tilsige.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Afkald

ForM: Bog fol: 267. Afdød Myndtling Torbjørn Halvorsens eeneste og myndige Arving, hands Moder Marithe Ols Datters Afkald ved hendes Mand Ole Gabrielsen Lillebøe for Arv 29 rd: 3 mrk: 7/8 s: efter Skfte 31 Juli 1799 dateret 23 Sept: 1800.

(Andre dokument)

Niels Sjursen Holmes Arvingers Skde til Rasmus Nielsen Holme paa Holme No: 95 12 Mrk: S: 1/3 Hud, deraf indløst for 80 rd: 1 mrk: 5 s: 1 3/4 mrk: S: 1/6 Hd: og selv arvet, og før ejt Resten d: 4 Maj 1799.

Beboelses Contract

fra Tosten Jonsen til Jon Tostensen paa Norhuglen No: 24 \H: C: gds:/ 1 L: Smør 1 Hud, før brugt af Jon Tostensen som Ejer d: 23 Sept: 1800.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 24de Septemb: continuerede dette Ting,

og publiceret

Pantebogen til Inddragelse

Contract imellem Henry Crossel og John Hobetay i Harvich i Engelland og Bømmelens, Bremnæs og Muster samt Sveens Sogns Almue, om Hummer Fiskeriet i Aarene 1800-1804 dat: 24 Juni 1799 in duplo, den eene underskreven af Almuen, den anden af Consul Alex: Grieg & Son som Cautionister.

Ditto imellem bem:te Crossel og Holdaj paa den eene, og endeel Almue i Føjens og Waags Skibrede paa den anden Side, om ovenmeldte i Aarene 1801-1805 underskreven af endeel Almue d: 2 Juli 1800.

Afkald

ForM: B: fol: 267. Myndtling Thomas Nielsen Eides Faders, for Arv efter Skfte 9 April 1799 2 rd: 1 5/6 s:, dat: 23 Sept: 1800.

(Andre dokument igjen)

Jan Johannessen Stochen Skde til Johannes Jansen paa Stokken No: 50 1 pd: Sm: [for] 80 rd:, dat:t 23 Sept: 1800.

Gotschalk Johannessen Nedre Spidsøens Arv:s Skde til Johannes Gotschalksen paa No: 52 Nedre Spidsøen 1/4 L: S: 1/4 Hd: deraf indløst for 138 rd: 4 mrk: 4 s: 16 mrk: Sm: 1/4 Hd:, og selv arvet Resten d: 23 Sept: 1800.

Hans Roarsen Berges Arv:s Skde til Roar Hansen paa Berge No: 91 1 pd: Sm: 1/3 Hud, deraf indløst for 120 rd: 1 mrk: 10 s: 17 mrk: S:, 1/6 Hd:, og selv arvet Resten, d: 26 Sept: 1798.

Johannes Gotschalchsen Nedre Spidsøen Obl: 150 rd:, Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i Nedre Spidsøen No: 52 1/4 L: S:, 1/4 Hd: dt: 23 Sept: 1800 til Samuel Jonsen Øfre Spidsøen.

Jacob Jørgensen Alsvog Obl: til Helje Heljesen Netteland p: 190 rd:, Rente 3 proC:to, Pant 1 pr: i Alsvog med Lille Alsvog No: 126 og 127 1 pd: 18 mrk: S:, 1/2 Hud dateret 23 Sept: 1800.

Torkel Jacobsen Westvig Obl: til Halvor Pedersen Hatteberg p: 90 rd:, Rente 3 proC:to, Pant 1 pr: i Westvig No: 13 H: C: gds: 1/4 td: Torsk d: 6 Maj 1800.

Kiølv Olsen Schindhuenæss Skde til Torbjørn Truelsen paa 1/2 Bruget i Løvhammer (Lørhammer) No: 18 H: C: gds: 1 pd: S:, 5/16 Hd: for 130 rd:, dt: 23 Sept: 1800.

Skftebr: 1 Sept: 1800 efter Peter Petersen Øf: Grindem, Jordegods Udlægget i Skde bogen extraheret.

Peter Petersen Øf: Grindems Arvingers Skde til Niels Petersen paa Øfre Grindem No: 58 ½ L: S:, ½ Hd:, deraf indløst for 163 rd: 1 mrk: 26 ½ mrk: S:, ½ Hd:, og selv arvet Resten dat:t 24 Sept: 1800.

Anfin Ottessen Aallands Obl: til Hans Rasmussen Lønning paa 200 rd:, Rente 3 proC:to, Pant 1 pr: i Aadland No: 24 1 ½ L: Sm: d: 24 Sept: 1800.

Torbjørn Truelsen Løvhammer Obl: til Ole Reinertsen Peterteigen paa 130 rd:, Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i Løvhammer No: 18 H: C: gds: 1 pd: S: 5/16 Hd: d: 23 Sept: 1800.

Brynild Knudsen Echeland Skde til Helje Heljesen paa Echeland No: 84 ½ L: S: 3/8 Hd: for 120 rd:, d: 24 Sept: 1800.

Helje Heljesen Obl: \med Curator/ {til} Jacob Clausen Teigland \til Christie Frantz Dt: Øvre Schimmeland/ paa 50 rd:, Rente 3 proC:to, Pant 1 pr: i Echeland No: 84 ½ L: S: 3/8 Hud dt: 24 Sept: 1800.

1800: 9b

Niels Petersen Øfre Grindem Obl: til Lars Sjursen Tjong paa 94 rd:, Rente 4 proC:, Pant 1 pr: i No: 58 Øf: Grindem ½ L: S: ½ Hd: d: 24 Sept: 1800.

Niels Sæbjørnsen Totlands Obl: til Aadne Poulsen Føjen paa 114 rd:, Rente 3 ¼ proC:, Pant 1 pr: i Totland No: 59 22 ½ mrk: S:, 5/16 Hd: dt: 24 Sept: 1800.

Johannes Johannessen Nordre Mæland Obl: til Lmd: Ole Knudsen Rydland paa 120 rd:, Rente 4 proC:t, Pant 1 pr: i Nordre Mæland No: 124 19 Mrk: S: ¼ Hd: d: 24 Sept: 1800.

Halvor Gundersen Nordre Næsse Obl: til Sjur Larsen Berje paa 40 rd:, Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i Nordre Næsse No: 101 12 mrk: S: d: 24 Sept: 1800.

Lars Olsen Totland No: 59 Vilc: Ctr: til Ole Erichsen Totland og Hustr: d: 24 Sept: 1800.

Torkel Brynnildsen Nedre Øchland Obl: til Hr: Major Niels Dahl 280 rd:, Rente 4 proC:to, Pant 1 pr: i Nedre Øchland No: 20 1 pd: 18 mrk: S:, ½ Hd:, ¾ Spd: Korn samt Løsøre til 80 rd: Værdie dat: 14 Aug: 1800.

Myndtling Roar Hansens Formynders Obligation til Søren Pedersen Berje 70 rd:, Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i Berje No: 91, 1 pd: S: 1/3 Hd: dat: 24 Sept: 1800.

Pantebogen til Udsettelse

No: 3 fol: 41. Otte Anfinen Aadland Obl: til Major Niels Dahle p: 150 rd:, d: 31 Dec: 1774 af Creditor qvitteret 20 Sept: 1800.

No: 5 p: 347. Brynild Knudsen Echeland No: 48 Obl: til Reinert Schimmeland paa 50 rd:, d: 11 Maj 1787 af Creditors Arvinger qvitteret 4 Feb: 1800 for 37 rd: 5 mrk: 5 s: og 23 Sept: 1800 for 12 rd: 11 s:

No: 5 p: 376. Johannes Johannessen Nordre Mæland No: 124 Obl: til Peder Pedersen Mæling paa 80 rd:, d: 26 Sept: 1787 af Creditors Arv:r qvitteret 23 Sept: 1800.

No: 5 p: 414. Johannes Gudmundsen Lundemansværk No: 19 Obl: til Knud Larsen Rydland paa 80 rd:, d: 13 Maj 1788 af Creditors Arv:r qvitteret 16 Maj 1800.

No: 5 p: 488. Dto: Obl: til Knud Larsen Rydland m: f: 70 rd:, d: 26 Sept: 1789 af Creditors Arvinger, og en siden gift Myndtlings Mand, qvitteret 16 Maj 1800.

No: 5 p: 599. Jacob Jørgensen Alsvog No: 126 og 127 Obl: til Provstinde Winding paa 140 rd:, d: 25 Feb: 1791 af Creditrix med LaugVæрге Provst Hertzberg qvitt:t 22 Sept: 1800.

No: 5 p: 806. Torkel Jacobsen Westvig No: 13 H: C: gds: Obl: til Ole Olsen Sunstabøe paa 61 rd:, d: 23 Sept: 1794 af Creditor qvitteret 19 Maj 1800.

No: 5 p: 806. Niels Sæbjørnsen Totland No: 59 Obl: til Reinert Schimmeland 74 Rd:, d: 23 Sept: 1794 af Creditors Arv:r qvitteret 10 Maj 1800.

No: 7 p: 5. Torkel Brynildsen Nedre Øchland No: 20 Obl: til Peder Lande 250 rd: d: 16 Maj 1795 af Creditors myndige Arvinger qvitteret 28 Juli 1800.

Pantebrev til Inddragelse

Auctions Skde fra Lmd: Jens Jensen Eldøens Stervboe til Lars Halvorsen Nedre Lillebøe paa h(a)l(ve?) Morken for 195 rd: dt: 24 Sept: 1800.

Bygselsedler med Reversaler publiceret og Landskylds og qvitterings Bøger anvist

Poul Nielsen Støtland til Niels Colbensen paa Livs Tiid p: Støtland No: 115 ½ Løb Sm: før brugt af Colben Tørressen d: 24 Sept: 1800. til Manuf: Huset betalt 8 s:

Hr: Foged Langsted paa Christiansands Bispestoels Vegne til Niclas Halvorsen paa Livs Tiid paa Øf: Schimmeland No: 57 ½ L: ½ Hd: før brugt af Reinert Reinertsen d: 22 Sept: 1800. til Manuf: Huset bet; 1 mrk:

Halvor Halvorsen Dyvigen No: 47 til Tosten Halvorsen paa Livs Tiid paa inden gjærdes uskatlagt Plads Bjønvig Huusmanden selv ejer Huusene Aarl: Afgift 2 rd: og tree Arbeids Dage dat: 23 Sept: 1800. M:f: H: 8 s:

Aslach Pedersen Kulleseide til Jørgen Pedersen paa Livs Tiid p: No: 112 Kulleseid 19 ½ mrk: S:, ¼ Spd: Korn og 1/8 Part i Saxeide Fiske Vog d: 24 Sept: 1800. M:f: H: 8 s: før brugt af Ejeren.

Mathias Bærntsen Sætre No: 76 til Bertel Ommundsen p: Livs tiid paa uskatlagt Plads Bastaasen holde Pladsets Huuse i Stand For Afgift fri 5 Aar siden i 3 Aar, Aarl: 1 rd:, derefter 4 Aar Aarl: 1 rd: 3 mrk:, og siden Aarl: 3 rd: d: 24 Sept: 1800. M:f: H: 8 s:

Roar Hansen Berjes ForMynders til Sjur Erichsen p: 14 Aar \fra Vaar 1801/ paa Berje No: 91 1 pd: S: 1/3 Hd:, før brugt af Hans Roarsen d: 24 Sept: 1800. M:f: H: 8 s:

Provst Hertzberg til Ole Gabrielsen paa Livs Tiid p: No: 90 Espevær 1 L: S: før brugt af Lars Danielsen, (.....?)t 2 Øer Aanøen og Dørøen og et Jordstøkke ved Gjestgiver Huus(ene?),

1800: 10

hvorfor Leilendingen gotgjøres Aarl: 57 s: d: 11 Nov: 1799. M:f: H: 1 mrk:

Som Ingen videre efter tree ganges Udraab indfandt sig med noget at gaae i Rette, saa blev Tinget for dette Skibreede ophævet. S: Schiøtz

Jakob J: J: S: T: Johannessøn Tvedt. Johannes J: M: S: T: Mathiassøn Tvedt. Mons M: G: S: T: Guldbrandsøn Tvedt. Samson S: J: S: Ø: R: Jakobsøn Øvre Rommetvedt.

Fjære Skibreeds Høsteting d: 25de September 1800. sat og holdet paa Musterhavns Tingsted af Rettens Betjent i Overværelse af Districtets Foged Hr: Langsted, Skibredets Lensmand Jophannes Mathiassen Lindaas, samtlige tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte fire eedsvorne Laugrettesmænd navnlig:

Alle af Dommeren i Eed tagne unge Laugrettes Mænd

1. Hans Tronsen Strømøen
2. Jone Jonsen Øvre Wiig
3. Endre Nielsen Eidsvog
4. Osmund Larsen Houchaas

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høye Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger som følger:

a: som registeret for Julii Maanedes Godøesunds \Maanedes/ Ting forrige Protocoll: Fol: 421b.

b: som registeret for samme Maanedes Schonevigs overordentlige Ting forrige Protocoll: Fol: 425b.

c: som registeret for dette Aars Fjeldbergs Skibredes Høsteting, denne Protocoll Fol: 6.

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som for Fjeldbergs Skibredes Høsteting d: A: Justitz Protocollen her Fol: 6b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Overformynder Regnskabet til Bilag publiceret:

Extract Lodsedler af Skiftebreve paa de Arver, som hos Forældre og Besteforældre ere indestaaende fra Høstetinget 1799 til denne Tid 1800. henhørende til Overformynder Regnskabet og samme at vedlægge.

Fogdens Regnskabs Tings Vidner examinerte i Overværelse af Lensmanden, Laugrettet og Almuen, og befunden saaledes, som her bag i Protocollen findes tilført.

Ny Doms Sag

Velædle og Velærværdige Hr: Pastor Olsen som Sogne Præst for Storøens Præstegjæld mødte i Sag contra Tørres Reiersen Hougeland, Tollev Tollevsen Hougeland, Svend Bentsen Ulverager og Niels Salomonsen Ulverager, betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: Een Rd: tree Mrk: og Fire Skilling, og fremlagde Forligelses Commissionens Attest oplæst saal: Dom/m/eren i Anledning Fr: 20 Janv: 1997 § 6 og 35 samt Amtets Bekjendtgjørelse om de for Storøen Præstegjæld indsatte Forligelses Commissarier neml: Hr: Olsen og Johannes Nielsen Hage, med meldende at Hr: Justitz Rd: Koren som Foged skulde tiltræde Commissionen paa Amtets Vegne, hviket sidst nu ikke har Sted da Hr: J: Rd: Koren er Amtmand over Stavanger Amt; og da Johannes Nielsen Hage ikke har underskrevet Attesten, til Beviis om Hr: J: Rd: Koren af Ham var valgt; maatte tilspørge de Indstevnte, om Johannes Nielsen Hage sad i Commissionen i denne Sag med Hr: Just: Rd: Koren, og af ham valgt, og om Udfaldet blev som Attesten viser, at Indstevnte ikke ville betale Fiske Tiende. Samtlige svarede: At Johannes Nielsen Hage sad da i Commissionen, men om h/an/d havde valgt Just: Rd: Koren, veed de ikke, men de nægtede ikke at betale Tiende, naar Hr: Olsen vilde tage imod heele Tiende(n) alle 3 Parter. Ellers har intet imod Forligelses Commissionens Attest eller Commissionens Forhandling at erindre.

Citanten derefter fremlagde Stevning af 8 Sept: 1800 som med sin Forkyndelses Paategning blev oplæst saal:

Indstevnte mødte /: betalte Tilsvares Penge 2 mrk: 8 s: skr: To Mark og Aatte Skilling :/ og erklærede endnu som før, at de er villig at betale Tiende af deres Fiske Kast saaviit de have solgt \og/ for deres eget Huus brug til selv at fortære, naar Hr: Olsen vil tage imod heele Tiendens alle 3 Deele, men de kan ikke skifte den, og har de kastet 3 gange i Sommer, men ikke har Hr: Olsen spurgt efter Tiende, ej heller den som de veed, den af ham er befuldmægtiget, og boer de paa Landet, ej heller have Indstevnte meldt det for nogen af dem, og har de \ej/ solgt af alle Kastene denne Som/m/er \mere/ end i højeste 16 Skiepper á 1 mrk:, og solgt i Skillinge Viis for 3 Skl:; og hvad de fik til deres eget Huus, til deres og Huusfolks Føde, har de ikke taget Tal eller Maal paa. Fangsten var Som/m/er sild. De er endnu villig, at betale Tiende af det de have brugt til ren Føde dersom Lovens Forordninger det tilholder, og Hr:

1800: 10b

Olsen vil imodtage heele Tienden, alle 3 dens Deele.

Hr: Olsen bad tilført, at det er meere end bare Sild de have kastet, men ogsaa Sey; hvilket haabes Indstevnte ikke nægter, som og at de vel veed, at det paa Kirkebakken meere end een gang er oplæst, at Hr: Olsen paastoed Tiende, og at Hr: Olsens Befuldmægtigede til den at imodtage, var dem bekjendt. Som og andre have betalt Tiende til sam/m/e Befuldmægtigede, og at Citanten ogsaa medens de havde Silden i Noden har paastaaet sin Part.

Indstevnte \svarede, de/ have ikke faaet meere end hver 30 Sej, og deraf har kun Tørres Reiersen Hougeland solgt 1 Vog for 1 mrk: Resten have de til Føde brugt i deres Huus. Hverken Hr: Olsen eller Befuldmægtigede have deraf krævet Tiende. Ej heller havde de anbuden Tiende deraf til Citanten eller Befuldmægtigede.

Citanten paastaaer Dom og Indstevnte tildømt at betale Citantens Tiende part, efter egen Tilstaaelse, endskjønt, intet var lettere, end ved Vidner at beviise, de have fisket og solgt meere, men vil ikke føre sine Vederparter i saameget større Bekostning og Tids Spilde, men paastaaer dem tillige mulcteret, samt erstatte Sagens Omkostninger med 7 rd;; Men ingenlunde vil h/an/d tage imod alle 3de Tiender, {og} kun sin egen Part; da h/an/d hverken dertil har Ret, eller sig det vil paatage. Saaledes indlod Sagen Dom.

Indstevnte indlod Sagen Dom med Paastand, at Hr: Olsen imodtager alle 3 Tiender, og de frifindes saavel for viidere Tiltale som Sagens Omkostninger.

Begge Parter indlod Sagen Dom.

Sagen blev til Doms optagen til i Morgen.

Pantebogen til Inddragelse

Anders Poulsen Selsaas Hustr:s Arv:s Skde til Norman Christensen Selsaas paa 29/30 Parter i Wigebøygds Annex Kirke for 490 rd., og selv desuden arvet 1/30 Part i alt heele Kirken, dateret 19 Juni 1800.

Henry Crossel og John Hobetaj Contract om Hummer Fiskeriet med Bømmels, Bremnæs og Muster og Sveens Sogner, extraheret for Føjens Skibr: d: 24 Juni 99.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 26 Septemb: 1800 continuerede dette Ting

da i forestaaende Sag blev afsagt følgende

Dom

Efter Rescr: 24 Feb: 1703, ere Indstevnte pligtige at yde Tiende af \omstevnte/ fangede Fisk, som de have solgt, og efter Rescr: 26 April 1756, saa vel af Sild som af anden Fisk. Indstevnte have selv tilstaaet at have solgt for 2 rd: 5 mrk: 3 s., samt erklærede, at de vel vilde betale Tienden, naar Hr: Olsen vilde imodtage alle tree Tiendens Deele; men hvilken sidstmeldte Paastand, ikke kan ansees for Andet, end et Paaskud, at skiule deres Modtvillighed under hvorved de have foraarsaget denne Sag; da saadant hverken er Citantens Pligt, eller han efter Sit Tilførte, sig det vil paatage; Thi k: f: Rett: At de indstevnte Tørres Rejersens Hougeland, Tollev Tollevsen Hougeland, Svend Bendsen og Niels Salomonsen Ulverager bør een for alle, og alle for een som Fælleds Interessentere i ommeldte Node kast, betale til Citanten Hr: Olsen, Præstens Anpart Fiske Tiende af Samme med 9 1/6 skl: samt denne Sags Omkostninger med 6 Rd:, saa og erlægge Mulct Een Rd:, som conform Canc: Skr: af 2de Julii 1774, tilfalder Wallestrands Sogns Fattige, alt inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam, Adfærd og Executions Tvang efter Loven. <NB: Mulct>

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1801. opnævnt af unge i Skattemandtallet indførte Jordbrugere:

a: til Som/m/ertinget: 1. Ewen Hansen Tvedt. 2. Tollach Mikkelsen Strømøen. 3. Hactor Mikkelsen Ervesvog. 4. Bernt Nielsen Øf: Wehovde.

b: til Høstetinget: 1. Lars Halvorsen Røgenæs. 2. Lars Samsonsens Owe. 3. Sjur Jonsen Øchland. 4. Johannes Johannessen Kind,

hvorom Lensmanden blev leveret Bekjendtgjørelses ordre for dem derefter at tilsige.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Jens Olsen Hornelands Enkes Skde til Hans Størkersen Hope paa $\frac{1}{4}$ Part i Sveens Sogns Konge Korn og Smaae Tidende for 175 rd., dat:t 23 Sept: 1800.

Afkalde

ForM: B: fol: 219, 219, 219, 219. Anne Ingebreths Datters Mands for Arv efter Skifter 29 Juni 1778 65 rd: 4 mrk: 13 $\frac{1}{2}$ s: 30te do: 11 rd: 1 mrk: 3 $\frac{1}{3}$ s: 1 Julii ? Rd: ? mrk: 2 $\frac{1}{2}$ s: 1 Juni 1779 19 rd: 4 mrk: 12 $\frac{8}{9}$ s: 2de do: 35 rd: 1 mrk: 11 $\frac{1}{3}$ s: i alt 140 rd: 1 mrk: 11 $\frac{1}{3}$ s: d: 8 Maj 1800.

1800: 11

ForM: B: fol: 225. Anne Gabriels Datters Mands for Arv efter Skfte 21 Marti 1795 i Hjem/m/egifte 24 rd: 5 mrk: 4 s: dateret 25 Sept: 1800.

.... fol: 225. Marithe Sjurs Dt:s Mands efter Skfte 18 Juli 1796 28 rd: 2 mrk: 9 10/19 s: dateret 25 Sept: 1800.

.... 226. Even Knudsen Tvedts efter Skfte 31 Marti 1797 for Arv 30 rd: 3 mrk: 14 s: og Hjem/m/egifte 25 rd: d: 25 Sept: 1800.

.... do: 226. Anne Knuds Datters Mands for Arv efter Skfte 31 Marti 1797 18 rd: 1 mrk: 15 s: og Hjem/m/egifte 25 rd: d: 25 Sept: 1800.

.... 227. Ole Tarraldsen Hougsjærds efter Skfte 27 Nov: 1798 for Arv 86 rd: 1 mrk: 15 s: og Hjem/m/egifte 50 rd: i alt 136 rd: 31 $\frac{1}{5}$ s: d: 25 Sept: 1800.

.... do: 227. Myndtling Randvig Knuds Datters Formynders efter Skfte 31 Juli 1799 for Arv 4 rd: 2 mrk: 8 $\frac{1}{4}$ s: d: 25 Sept: 1800.

.... do: 263. Absalon Olsen Deggernæs for Arv efter Skfte 6 Marti 1795 45 rd: 3 mrk: 2 s: 1796 udlagt 46 rd: 2 s: dat: 25 Sept: 1800.

.... 266. Myndtl: Ole Olsen Nottelands Formynders for Arv efter Skfte 3 Dec: 1798 5 rd: 5 mrk: 15 $\frac{5}{11}$ s: d: 8 Maj 1800.

Myndtl: Marithe Ols Datters Formynders af 25 Sept: 1800, for Arv efter Skifte 2de Dec: 1799 \endelig/ sluttet 25 Sept: 1800 5 rd: 5 mrk: 1 $\frac{4}{5}$ s: efter Ole Jochumsen Buevig.

(Andre dokument igjen)

Knud Larsen Skde til Lars Knudsen paa $\frac{1}{2}$ sit Brug i Ned: Dommersnæs No: 2 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ L: S: $\frac{1}{2}$ Hd: for 200 rd:, d: 5 Sept: 1800.

Knud Heljesen Framnæs Arv:s Skde paa Framnæs No: 5 H: C: gds: 1 L: S: 1 Hud, deraf indløst for 250 rd: 1 mrk: 14 s: 1 pd: 16 $\frac{1}{2}$ mrk: S: $\frac{3}{4}$ Hud, og selv arvet Resten, d: 7 Maj 1799. til Thor Knudsen.

Thor Knudsen Framnæs No: 5 H: C: gds: Vil Kors Contract til Knud Heljesen Framnæs Enke d: 7 Maj 1799.

Dto: Thor Knudsen Framnæs Obl: til Simon Olsen Owe paa 30 rd:, Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i Framnæs No: 5 H: C: gds: 1 L: 1 Hd: d: 7 Maj 1799.

Halvor Jonsen Øchland Obl: til Holger Jansen (Jonsen) Teigland paa 97 rd:r, Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i Øchland No: 90 $\frac{1}{4}$ L: S: $\frac{1}{4}$ Hd: d: 10 Maj 1800.

Aanen Osmundsen Erve Skde til Osmund Aanensen Erve paa halve sit Brug i Erve No: 35 $\frac{1}{2}$ L: S: $\frac{1}{2}$ Hd: for 190 rd:, d: 7 Marti 1800.

Osmund Aanensen Erve Obl: til Kr: Com: Dahl paa 145 rd:, Rente 4 proC:, Pant 1 pr: i Erve No: 35 ½ L: S:, ½ Hd: d: 8 Maj 1800.

Stephan Hansen Qvalvogs Skde til Hans Stephansen paa Qvalvog No: 64 ¾ L: S:, ½ Hd: for 90 rd: dat: 26 Sept: 1800.

Halvor Gundersen Wiigens Hustrues Arv:s Skde til Halvor Gundersen Wiigen paa Wiigen No: 22 12 mrk: S:, 1 Vog Korn for 150 rd: 6 s: d: 26 Sept: 1799.

Norman Christensen Nedre Dommersnæs Skde til Herman Gudmundsen paa Nedre Dommersnæs No: 2 H: C: gds: 1 L: S:, 1 Hd: for 700 rd:, d: 15 Sept: 1800.

Norman Christensen Selsaas No: 30 Vk: Ctr: til Anders Poulsen Selsaas dat: 26 Sept: 1800.

Anders Bentzen Sveen Obl: til Reinert Reinertsen Øf: Schimmelands Enke paa 96 rd:, Rente 3 proC:to, Pant 1 pr: i Sveen No: 72 ½ L: S: 1 Væt Korn, d: 26 Sept: 1800.

Herman Gudmundsen Nedre Dommersnæs Obl: til Major Niels Dahl paa 500 rd:, Rente 4 proC:to, Pant 1 pr: i Nedre Dommersnæs No: 2 H: C: gds: dateret 15 Sept: 1800.

Svend Phillipsen Øchland Skde til Phillip Svendsen paa halve sit Brug i Øchland No: 90 ¼ L: ¼ Hd: for 200 rd: d: 26 Sept: 1800.

Zacharias Jacobsen Mægeland Hustrues Arv:s Skde til Jacob Zachariassen p: Mægeland No: 68 ½ L: S:, 1 Hd:, 6 Spd: Korn, deraf indløst for 326 rd: 4 mrk: 1 pd: 8 mrk: S: 1 Hd: 4 Spd: K: og selv arvet Resten d: 26 Sept: 1800.

Ommund Larsen Houchaas Obl: til Torbjørn Anfinnsen Bjørgen paa 100 rd:, Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i No: 56 Houchaas 2 pd: 13 mrk: S: 1 Hud d: 26 Sept: 1800.

Hans Steffensen Qvalvog No: 64 Vil: Contr: til Steffen Hansen og Hustrue dateret 26 Sept: 1800.

Jacob Zachariassen Mægeland No: 68 Vil: Ctr: til Zacharias Jacobs: d: 26 Sept: 1800.

Dto: Jacob Zachariassen Obl: til Lensmand Mathias Johannessen Øf: Echeland paa 99 rd:, Rente 4 proC:t, Pant 1 pr: i Mægeland No: 68 ¼ L: ½ Hd: 3 Spd: Korn, dateret 26 Sept: 1800.

1800: 11b

Bygselsedler med Reversaler publiceret, og Ldskylds og qvitterings Bøger anviste

Provst Hertzbergs til Johannes Baarsen paa Livs Tiid paa nye Plads i Aare, Nordschou og Eltervog Udmark, Skiftestad, af h/an/ds Fader oprøddet som nyder aarl: 12 Voger Havre Korn, 1 Koe og 6 Smalers Foster, en Ager til 2 skp:r Potater, samt {fornøden} HuuseVærelse, der fornøden Aarl: Afgift 1 rd: d: 17de Sept: 1800. M:f: H: 8 s:

Dto: til Peder Ommundsen paa Livs tiid paa Plads Qværnenæsset under Eltervog, som Hmd:en selv skal indgjærde, oprydde og bebygge, og H:manden eje Huusene Afgift de 3 første Aar \fri/ {.....} siden Aarl: 3 rd: til Præsten som Beneficiarius d: 25 Sept: 1800. M:f: H: 8 s:

Ingebret Johannessen Sundfør til Endre Endressen paa Livs Tiid paa Sundfør No: 65 1 L: S: før brugt af Ejeren selv d: 26 Sept: 1800. til Manuf: H: bet: 1 mrk:

Onerim Kirke Ejers til Norman Christensen paa Livs Tiid paa Selsaas No: 30 ¼ L: S: ½ Vog Korn d: 26 Sept: 1800. til Manuf: H: bet: 8 s: før brugt af Anders Poulsen.

Todsvold Ejers til Ole Torgersen paa Livs tiid paa inden gjærdes Plads Stensvog, Huusmanden selv bygge og eje Huusene Aarlig Afgift 8 rd:, 6 fri Arbeids Dage d: 10 Maj 1800. M:f: H: 8 s:

Onerim og Wigebøjgd Kirkes Ejer til Norman Andersen paa Livs Tiid paa Selsaas Plads No: 31, 6 Mrk: S: før brugt af Ole Thorsen d: 26 Sept: 1800. til M:f: H: bet: 8 s:

Pantebogen til Inddragelse

Endre Endressen Sundfør No: 65 Vilc: Ctr: til Ingebredh Johannessen og Hustrue d: 26 Sept: 1800.

Afkald fra Gunder Halvorsen for Arv efter Skfte 2 Aug: 1799 16 rd: 5 1/5 s: og Hjem/m/egifte 33 rd: i alt 49 rd: 5 1/5 s: d: 26 Sept: 1800.

Pantebogen til Udslættelse

Til Afdrag af No: 5 p: 468. Aanen Osmundsen Erve No: 35 Obl: til Kr: Com: Dahl i alt 290 rd: d: 24 Janv: 1788, betalt imod Creditors qvittering 8 Maj 1800 til Afdrag 145 rd:

Til Afdrag af No: 7 p: 69. Aarent Sjursen Waage No: 54 Obligation til Ole Aslachsen Ejleraas i alt 302 rd: 3 mrk:, d: 27 Sept: 1796, af Creditor qvitteret 30 Sept: 1797 til Afdr: 50 rd:

Resten af No: 3 fol: 46. Zacharias Jacobsen Mægeland's Obl: til Mathias Echeland i alt 99 rd:, d: 28 Nov: 1776 deraf bet: imod Cred:s qvitt: 26 Sept: 1800 Resten 75 rd:

No: 5 p: 493. Steffen Clemensen Rødmyr No: 82 Odels Løsnings Contract til Lisbeth Jacobs Dt., af hendes Mand paategnet til Udslættelse den 10 Maj 1800.

No: 5 p: 470, 848. Steffen Hansen Qvalvog No: 64 Obl: til Simon Johannessen Søre Waage, {...} paa 60 rdr:, d: 13 Maj 1789, transp: 27 Sept: 1793 til Johannes Simonsen Nord Mølstre, og den/n/es Arvinger udlagt efter Sorenskr: Hansens Paategn: 4 Juni 1800 og af denne qvitteret 4 Juni 1800.

No: 5 p: 525. Nicolaj Knudsen Lien No: 91 Oblig: til Reinert Schimmeland paa 60 rd:, d: 18 Maj 1790 af Cred:s Arvinger efter Skfte Udlæg qvitteret 25 Sept: 1800.

No: 5 p: 780. Norman Christensen Nedre Dommersnæs No: 2 H: C: gds: Obl: til Erich Pedersen Aakre 250 rd:, d: 6 Maj 1794, af Creditors Arvinger efter Udlægs Paategninga af 27 Maj 1797 qvitteret uden Dato.

No: 5 p: 850. Knud Johannessen Sveen No: 72 Obl: til Reinert Schim/m/eland paa 195 rd:, d: 20 Maj 1795 af Creditors Arv:r efter paategnet Skfte Udlæg qvitteret 24 Sept: 1800.

No: 7 p: 213. Halvor Jonsen Øchland No: 90 Obl: til Reinert Schimmeland paa 40 rdr:, d: 28 Sept: 1798, af Creditors Arvinger efter Skfte Udlæg af 2 Dec: 1799 qvitt: 10 Maj 1800.

Som ingen efter tree ganges Udraab, indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

S: Schiøtz

Hans H: T: S: S: Tronssøn Strømøen. Jon J: J: S: Ø: W: Jonssøn Øvreviig. Endre E: N: S: E: Nielssøn Eidsvog. Osmund O: L: S: H: Larss: Houchaas.

Waags Skibreedes Høsteting den 29de Septemb: 1800 sat og holdet paa Bekkervigs Tingsted af Rettens Betjent i Overværelse af Fogden Langsted, Skibredets Lensmand Ole Knudsen Rydland, samtlige tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte fiire eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig:

Alle af Dommeren nu i Eed tagne unge Laugrettesmænd

1. Knud Olsen Rydland
2. Ole Tarraldsen Tvedt
3. Morten Ingemorsen Schomsnæs
4. Erich Olsen Stangeland

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds \Ordres og/ Foranstaltninger forhen registreret som her tilført for Fjeldberg Skibrede fol: 6.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Fjeldberg Skibredes Høsteting dette Aar, Justitz Protocollen her fol: 6b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Over Formynder Regnskabet til Bilag publiceret

Extract Lodsedler af Skiftebreve paa de Arver, som hos Forældre og Bedsteforældre ere indestaaende, fra Høstetinget 1799 til den/n/e Tiid 1800, henhørende til Overformynder Regnskabet, og Samme at vedlægge.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte, i Overværelse af Lensmanden, Laugrettet og Almuen, og befunden saaledes som her bag i Protocollen findes tilført.

Nye Tingsvidne Sag.

Hans Henrich Irgens som Ejer af Kræm/m/er og Gjæstgiver Stedet Engesund og Sammes Beboer fremstod, /: betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: Een Rigsdaler tree Mark og fire Skl: :/ og i Rettelagde skriftl: Andragende af 3de Maj 1800 oplæst saalydende: samt fremstillede Skibredets Lensmand Ole Knudsen Rydland som forklarede, dette at have \tydelig/ oplæst for den ved Fittie som Comparentens Sogne Kirke forsamlede Almue, ved Tingbrevens Oplæsning til dette Ting. Det i Rettelagte skriftl: Andragende blev for den forsamlede Ting Almue af Fittie Sogn, og Laugrettet hvoraf de tree ere af Fittie Sogn, tydelig oplæst og Indholden dem betydet, og dem nøje tilspurgt, desangaaende, om det deri anførte, sig saaledes eller hvorledes anderledes, forholder? Bemelte Almue, og iblandt dem, i sær tree af de 8 Mænd paa Remmereide, som ofte har arbeidet hos Comparenten paa nogle af de anførte Forbedringer, een Mand fra Strømøen samt een Mand fra Riisøen, navn: Ole Mortensen, Rasmus Poulsen, og Rasmus Olsen Remmereide, Samson Samsonsøn Strømøen, Anders Arnesen Riisøe alle Selvejere og Leilændinger, nok Sæbjørn Olsen Grasdalen Leil: som har tjent hos Comparenten et Aar til for 11 á 12 Aar siden, alle eenstemmig og postviis svarede: At alt anførte er fuldkom/m/en rigtig og den største Sandhed, og baade har medtaget stort Arbeide og mange Bekostninger, saa og er bleven endeel Almue til Exempel og Opmuntring, da mange saaviidt deres Formue og Kræfter har strækket sig, har paa deres Ejendomme, gjort noget af lige Forbedringer, og fleere til almindelig Landets Nytte og Vel, vil følge efter, i Fremtiden, saaviidt de ej hidtil allerede have formaaet, hvorom alt, de med god Samvittighed kunde aflægge deres Eed, om og naar maatte forlanges, og det dem tilstædes.

Comparenten begjærede det passerede sluttet og sig som TingsVidne beskrevet meddeelt som blev bevilget.

Udstædt

Ny Tingsvidne Sag.

Told Proc:\ureur/ Schnabel mødte efter Hr: Kammerherre og Stiftbefalingsmand Hauchs ordre, af 11 Aug: sidst, som h/an/d fremlagde, for at indhænte et lovligt TingsVidne i en Sag som er anlagt, og føres for Lodsene Mons Larsen Waage, Christopher Pedersen Waage m: f:, for Bergens Byetings Ret, til Doms sam/m/e ordre blev oplæst og lyder saal: Dernæst fremlagde Hr: Schnabel skriftl: Stevning af 29 Aug: 1800 som blev oplæst og er saal:

Alle indstevnte mødte undtagen Hr: Moevinchel(,) deHr: Russisk Capitaine Loutochin og Bestuchef, DHr: Lampe(,) Hagen og Reimers, Hr: Capitain Frish som alle blev 3 gange paraabt, men ikke mødte eller møde lod.

Dom/m/en i Anledning af den Clausul i Stevningen om en begjært tidligere Beram/m/else til dette TingsVidne ved Extra Ret, fremlagde Stiftets Skr: af 4 Aug: oplæst saal:

Dom/m/erens Svar derpaa af 7de s: M: \saal:/ samt Stiftets Skr: 9de d: M: saal:

Told Procureur Schnabel udbad ej aleene, den Oplysning de under Eed indkaldte Vidner kan aflægge, ihenseende til hvad i denne Sag kan afgives og oplyses, i Relation til den udtagne TingsVidne Stevning, men endog at Vidnerne stevnte og ustevnte som ere Niels Eliessen Møgster S:E:, Rasmus Olsen Gougseide Leil:, Anders Knudsen Bakkesund S:E:, Niels Johan/n/essen Kalve, Lars Wincenzen Lille Kalsøen S:E:, Knud Monsen Lille Kalsøen S:E:, Michel Knudsen Møgster S:E:, Johannes Christophersen Waage Hmd:, Nathanael Hynnemør paa Salthellen, maatte tilspørges efter herved fremlæggende skriftl: Qvæstioner saal: Alle Vidnerne bleve fremkaldte, de mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet maade til Sandheds Udsigende, derefter de aflagde Eed med optakte Fingre efter Loven, og bleve separerede, hvorefter fremstod som

1800: 12b

1ste Vidne Peter Hansen Søre Aarland S:E: gl: 29 Aar, sidst til Alters denne Som/m/er, er Svoger til Lodsens Anders Waage, ej videre beslægtet, svarede til de fremlagde qvæstioner, til 1ste Efter Begjæring af Mons Waage for at bjerge omspurgte Skib den 8 Nov: f: A: ved Solens Nedgang, og Veirligt var da stormende af N: W: og stor Søe, og \paa/ Skibet var Bogspyd og alle Master afbrækket, og der var opreist Spirer i Stedet for \alle 3/ Master {opreist} med smaae Bramsejl, Roeret var afbrækket i Lægget, og styredes med Nød Tallie paa hver Side; det var med Livs fare de kom til Skibet, 10 Mand paa 2 Baade, af hvilke 4 Mand besaae Skibet, men Vidnet var ej der iblandt. \2, 3, 4 besvaret./ Vidnet declarerede ej at vide meere, og Citanten havde intet ej videre at tilspørge, dog endnu forklarede, at de ikke kunde borde Skibet, men fra Skibet blev kastet en Kagge med Toug, men ingen kunde bjerge sig paa den formedelst Skibets Slingring, endelig kom de op i Storm Leiterne agten for Skandsen, og den eene kom i Søen under Armen 2 gange paa Stormleiterne. derefter med Citantens Consence, da forestaaende Vidnet var forelæst, som h/an/d vedblev og declarerede, ej at vide meere, Vidnet blev dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Lars Thomassen Søre Aarland S:E: gl: 30 Aar, sidst til Alters Langfredag. Lodsens Mons Waage er Vidnets Morbroder, ej videre beslægtet. svarede til 1ste Ja efter Mons Waages Begjæring, og for at bierge ommeldte Skib. 2det Den 8 Nov: f: A:, ved Solens Nedgang, da de havde seet Skibet før det blev mørk. 3de Stormende Vejr og Vinden N: W:, og saa stor Søe, at de \med Livs fare søgte Skibet og/ ikke kunde borde Skibet, men fra Skibet blev udkastet Kagger 2 støkker med Toug, som de ej kunde bjerge sig med formedelst Skibets Slingring, endelig kom de op i Stormleiterne agter Skandsen, hvorved der een kom 2 gange i Søen under Armen, inden han med Livs fare kom op. 4de Skibet havde mistet Bogspiid, og alle 3 Master, og i Stedet for Mastene var opreist 3 Spirer med smaae Bramsejl paa. Roeret var afbrækket i Læggen, og Skibet styredes med Nødtallie paa hver Side, og var der 5 Mand paa den Baad Vidnet var, hvoraf 2 kom paa Skibet af den Baad \neml: Vidnet/ Lars Thomassen og Erich Larsen Aadland, af den anden Baad Anders Johannessen Waage, og Ole Johannessen Waage. \/: Dette det 1ste Vidne ogsaa forklarede :// 5te tilspurgt: Om de øvrige 6 Mand paa begge Baadene, hvad de foretog sig? Rs: De roede ved Skibet til Havnen Engesund \for at varskue om Skjær og Grunder/ og Skibet kom der mørk Nat men Folkene \der/ veed dette Vidne ikke om havde lagt sig til Sengs. 6te Om hvem commanderede Skibet, da Lodsene var kom/m/en der? Rs: De 4 Mand som kom paa Skibet. Vidnet som 1ste Vidne dimitteret.

Fremstod 3de Vidne Hans Baarsen S:E: p: Nedre Waage, gl: 48 Aar, sidst til Alters for 8 Uger siden, er Svoger til Mons Larsen Nedre Wa/a/ge. ellers ubeslægtet. svarede til 1ste Vidnet med {Mons} \Jacob/ Wa/a/ge, Christopher Waage, Ole Johannessen og Anders Johannessen var paa den Baad Vidnet var, deraf Vidnet og Jacob Waage vare Reserve Lodser, og reisde ud da de havde seet Skibet førend det blev mørk, for at bjerge det, men for Bøjer(?)

(Byger?) kunde ej skjønne hvor langt det var fra Land, men var uden for \yderste Land/ Fuu(ren?) paa \aabne/ Havet. til 2det Den 8de Nov: f: A: ved Solens Nedgang. 3de som 2det Vidne med Forskjæl, at fra den Baad Vidnet var paa, kom 2 Mand op paa Skibet Anders Johannessen Nedre Waage og Ole Johannessen Øf: Waage, som blev halet op paa Skibet efter Toug Ender, deraf den eene maatte gaae i Søen, og halet op, den eene blev halet op, af Baaden, som de, for den ej skulde sønderslaaes, maatte holde fra Skibet, saa godt de kunde, og ved den Tiid kom de 2 Mand af den anden Baad op i Storm Leiterne. 4de Som de forrige Vidner have forklaret. 5te som 2det Vidne med Tillæg, at da de kom til Engesund ved Kl: 11, havde Folkene der lagt sig. 6te som 2det Vidne. Dimmitteret.

Fremstod 4de Vidne Jacob Jacobsen Nedre Waage Lejl:, gl: 31 Aar, sidst til Alters Langfredag d: A:, Citanterne ubeslægtet og ubesvovret, svarede til 1ste At var paa Baad med 3die Vidne og svarede som 3de Vidne. til 2det som 3de Vidne. til 3de som 3de Vidne. 4de som de forrige Vidner. 5te som 3de Vidne. 6te som 2det Vidne. Dimmitteret.

Fremstod 5te Vidne Erich Larsen S:E: p: Søre Aarland, gl: 50 Aar, sidst til Alters Juni Maanet sidst, er ej videre beslægtet end en Broder til Mons Larsen Nedre Waage, svarede til 1ste at var paa Baad med Peter Aarland og Lars Aarland, i øvrigt som 2det Vidne. til 2det som 2det Vidne. til 3de

1800: 13

som 2det Vidne, med Tillæg: At Vidnet var 3 gange i Søen, førend h/an/d kom op paa Skibet, tilligemed de andre som kom op, som 2det Vidne til 4de qv: har forklaret. 4de Som forrige Vidne. 5te som 3de Vidne med Tillæg, at de vare i stor Livs Fare. {6te som 2det Vidne} baade paa Ud- og tilbage Reisen, og paa Udreisen maatte de vende for Veirets og Søens Skyld, toe gange, inden de endelig dog kom til Skibet. 6te som 2det Vidne. Dimmitteret.

Fremstod 6te Vidne Rasmus Johannessen Øf: Waage, gl: 29 Aar, Huusmand, sidst til Alters for 9 Uger siden, er Broder til Ole Johannessen Waage, men ej videre beslægtet, svarede til 1ste At var paa Baad med Peter og Lars Aarland, og svarede i øvrigt som 2det Vidne. til 2det som 2det Vidne. til 3de som 5te Vidne. til 4de som de forrige Vidner. til 5te som 5te Vidne. til 6te som 2det Vidne. Dimmitteret.

Fremstod 7de Vidne Hans Henrich Irgens Kræm/m/er og Gjæstgiver i Engesund, gl: 71 Aar, sidst til Alters for et Aar siden, ubeslægtet og ubesvovret, svarede til nu fremlagte qvæstioner saal: saasom: til 1ste besvaret. til 2det Bemelte Skib, og der med saa mange Norske Folk som Vidnet nu erindrer, neml: Christopher Pedersen Øf: Waage, Mons Larsen Nedre Waage m: f: kom til Havnen ved Vidnets ejende Engesund, Natten imellem 8de og 9 Nov: f: A: \Midnats Tiid/ og var det omvidnede Skib, som var, som Dagen efter saaes, i den Stand som de førte Vidner have forklaret. 3de De Norske Folk og Lodser vare saa vaade, kalde og afmægtige, at havde de ikke faaet Vederqvægelse strax med Varme i Ovnen, Mad og varm Drikke, saae de ud som de skulde crepere, og var befrygtelig de enten kunde blevet syge, eller nogen af dem døe. 4de Forandret for ej at lægge Vidnet Ord i Munden: hvorledes Veiret den Dag var? Rs: Stormende Veir mørk af Bø(jer?) (Byger?) som toeg Landene for Synet. 5te Vidnet veed at der fra Fuu(ren?) som er yderste Land, og til Engesund Havn ere 2 á 3 Boer eller Banker, men \veed/ ej hvor de lægger!! (ligger) eller om fleere, men midt i Farvandet og meget farlige for Skibene. Vidnet blev sine Svar forelæst, som det vedblev, og da Citanter ham ej videre havde at tilspørge, blev h/an/d fra Retten dimmitteret.

Citanter begjærede alle de afhørte tilspurgt som Continuation af de først fremlagde qvæstioner 7de qv: Om nogen af Vidnerne hørde hvad den Russiske Capitain accorderede Lodsene og hvem? Rs: \De 2 Mand paa Skibet \. . .?/ svarede/ Strax de kom paa Skibet, forlangde Lodsene Anders Johannessen Nedre Waage af den Russiske Capitain paa det

Russiske Krigs Skib Sr: Peter, i Lods Betaling 2000 rd: dertil Capitainen eller Cheffen svarede: At hand skulde fornøje dem. Men 7de Vidne forklarede: At Morgenen efter Skibet var belagt, taledes Lodsene Mons Waage, Christopher Waage, Ole og Anders Waage til Cheffen ved Vidnet, og forlangede 2000 rd:, og meere. dertil Capit: svarede: At han kunde ikke tilstaae dem meere end de forlangte 2000 rd:, men vilde de have meere maatte de søge hans Kejser: dette Vidnets 2 Søn/n/er ogsaa hørde. {Dimitteret} Da Skibet kom i Havn hjalp Lodsene, at det blev fortøyet paa allerbedste Sted og Maade. Dimitteret som de forrige.

Fremstod 8de Vidne Herman Irgens Søn til forrige Vidne, gl: 32 Aar, sidst til Alters for 14 Dage siden, ubeslægtet og ubesvovret, svarede til 2det som 7de Vidne med Tillæg, at de Norske Folk som var med og paa Skibet som Lodsene og Bjergerne, var de 10 Mænd som er omvidnet, og deriblandt Citanterne de 4 Lodser. 3de som 7de Vidne. 4de som 7de Vidne. 5te som 7de Vidne med Tillæg, at veed 4 saadanne for Skibet farlige Grunde, der midt i FarVandet, og Skibet maatte have efter Vind og Cours strandet om Natten nær ved Engesund, havde ikke Lodsene vært om Bord, paa Skibet, og de 2 Lods Baade vært ved Skibet, for at advare om Grunder og Landkjendinger, hvilke sidste ikke saavel kunde sees fra Skibets Højde. 7de som forrige Vidne derom har forklaret. Dimitteret som de forrige.

Fremstod 9de Vidne Hans Henrich Irgens den yngre \Søn af 7de Vidne/ gl: 29 Aar, sidst til Alters dette Foraar, Lodsene ubeslægtet og ubesvovret, svarede til de til 7de Vidne fremsatte qvæstioner, til 2det som 8de Vidne. til 3de som 7de Vidne. til 4de som 7de Vidne. til 5te som 8de Vidne. til 7de Sam/m/e Tiid som 7de Vidne har forklaret, men efter at Lodsene var udgaaet af Stuen, hørde hand

1800: 13b

af Cheffen \sige/ til Vidnets Fader, accordten om de 2000 rd: Lodsenes Belønning Ord til andet, ligesom hans Fader har forklaret. Dimitteret.

Fremstod 10de Vidne Christopher Friderichsen tjener 7de Vidne, gl: 20 Aar, sidst til Alters sidst Foraar. Lodsene ubeslægtet, svarede til de til 7de Vidne fremsatte qvæstioner, saasom til 2det Veed ej som da ikke hjemme. 3de Ej heller. 4de som 7de Vidne. 5te som 8de Vidne. 7de Veed intet om. Dimitteret som de forrige.

Fremstod 11te Vidne Niels Jensen tjener 7de Vidne gl: 30 Aar, sidst til Alters dette ForAar, Lodsene ubeslægtet og ubesvovret, svarede til de til 7de Vidne fremsatte qvæstioner, saasom: til 2det som 8de Vidne. til 3de som 7de Vidne. til 4de som 7de Vidne. til 5te som 8de Vidne. til 7de Var ei tilstæde, og hørde ikke paa.

Fremstod 12te Vidne Peder Aschelsen tjener 7de Vidne gl: 19 Aar, sidst til Alters Paaske sidst, er Lodsene ubeslægtet og ubesvovret, svarede til 2det som 8de Vidne. til 3de som 7de Vidne. til 4de som 7de Vidne. 5te som 8de Vidne. 7de som 11te Vidne. Dimitt:

Proc: Schnabel begjærede de godvillig og ustevnte mødende Vidner fremkaldede een efter anden, og tilspurgt under deres aflagde Eed efter de sidst fremlagde qvæstioner til 7de og følgende Vidner, og fremstod

13de Vidne Niels Eliassen S:E: p: Møgster, gl: 60 Aar, sidst til Alters Paaske sidst, Lodsene ubeslægtet og ubesvovret, svarede til 2det Ved ikke, for boer 1 ½ Miil fra Engesund, men saae Skibet drive i Havet som Vrag. til 3de Veed ikke. til 4de som 7de Vidne, og ingen Folk kunde kom/m/e ud, og saae ikke Mulighed \nogen/ at kom/m/e ud til Skibet, at hjælpe det \og Vidnet vilde reist, men var umueligt/. til 5te som 8de Vidne. 7de Forbigaaes til dette og følgende Vidner. Dimitt:t.

Fremstod 14de Vidne Rasmus Olsen Gougseide, gl: 26 Aar, sidst til Alters Vaar d: A: Lodsene ubeslægtet og ubesvovret, svarede til 2de Veed intet om. 3de Ej heller. 4de som 7de Vidne \og 13de Vidne og Skibet havde strandet, havde ikke Cit:e m: f: kom/m/et til det/. til 5te som 8de Vidne. Dimitteret.

Fremstod 15de Vidne Anders Knudsen Bakkesund, gl: 48 Aar, sidst til Alters denne Vaar, Lodsene ubeslægtet og ubesvogret, svarede til 2det og 3de Veed intet om. 4de som 7de Vidne, omløbende Vinde, saa ingen kunne kom/m/e ud fra Landet, og redde noget Skib. 5te som 8de Vidne. Dimitteret.

Fremstod 16de Vidne Niels Johannessen Kalve, gl: 59 Aar, sidst til Alters for 4 Uger siden, Lodsene ubeslægtet og ubesvogret, svarede: til 2det og 3de Veed intet om. til 4de som 15de og 7de Vidne. til 5te som 8de Vidne. Dimitteret.

Fremstod 17de Vidne Lars Wincentsen Lille Kalsøen, gl: 50 Aar, sidst til Alters sidst Søndag, Lodsene ubeslægtet og ubesvogret, svarede til 2de og 3de Veed intet om. til 4de som 7de og 15de Vidne. til 5te som 8de Vidne. Dimitt:t.

Fremstod 18de Vidne Knud Monsen Lille Kalsøen, gl: 42 Aar, sidst til Alters Midsom/m/er sidst, er Svoger til Anders Waage, ellers ubeslægtet og ubesvogret, svarede til 2det og 3de Veed intet. til 4de som 7de og 15 Vidne. til 5te som 8de Vidne. Dimitteret.

Fremstod 19de Vidne Mikkel Knudsen Møgster Told Proc: Schnabel frafaldt dette Vidne som nu beskjenket.

Fremstod 20de Vidne Johannes Christophersen Waage, gl: 46 Aar, sidst til Alters 7de Søndag efter Trinitatis, Søn til Christopher Waage, ellers ubeslægtet og ubesvogret, svarede til 2det og 3de Veed intet om. 4de som 7de og 15de Vidne. 5te som 8de Vidne. Videre forklarede; At Lodsene vilde havt ham med til Skibet, men h/an/d vilde ikke som yderste Livs Fare, og de som reisde, maatte to á 3 gange vende til Lands, for Søe og Veirs Skyld. Dimitteret.

Fremstod 21de Vidne Natanael Hynnemøer paa Salthellen, gl: 50 Aar, sidst til Alters Aug: sidst, Lodsene ubeslægtet og ubesvogret, svarede til 2det og 3de Veed ikke. 4de som 7 og 15 Vidne. 5te som 8de Vidne. Dimitteret.

Som Natten paafaldt, beroer Sagen og Tinget til i Morgen.

Anden Dagen den 30te Septemb: 1800 continuerede dette Ting og denne Sag, da de i Gaar udeblevne atter blev paraabt tree gange, men ingen af dem mødte eller møde lod.

Told Proc: Schnabel tilspurgde Sagsøgerne om de veed fleere Vidner? Dertil de svarede Nej.

Told Procureur Schnabel som ej heller har kunnet udspørge fleere Vidner, altaa begjærede TingsVidnet sluttet og sig beskreven meddeelt.

Hr: Foged Langsted fremlagde Regning med Bilag paa Stevningspenge, \og/ desaarsag Expreste paa 7 rd: 32 s: som med Bilag lyder saal:

1800: 14

TingsVidnet blev sluttet, og bevilget beskreven meddeelt, men hvis Udstædelse ej kan ventes førend efter Loven 4 Uger efter at Ting Reisene den 15 Novemb: ere endte.

Told Procureur Schnabel anmeldte til Slutning, at h/an/d efter det høje Stifts ordre har vært henviist her til Tingstedet for at bevirke det afholdte TingsVidne uden at han har havt fleere anbefalede Sager paa denne Tour samt at h/an/d sidst Løverdags tog fra sin Boepæl i Bergen, og lige til denne Stund, har maattet vært tilstæde ved Forretningen som h/an/d ærbødigst udbad sig, af den respective Dom/m/er paa TingsVidnet attesteret.

Dom/m/eren \siden det forlangtes/ herved attesterer at Told Procureur Hr: Schnabel kom her til Tingstædet Bekkervig {aften} 4 Miile fra Bergen, Aftenen før Tinget den 28de Sept: d: A: og bivaante TingsVidnet fra det kunde foretages til 30 Sept: Formiddag Kl: 10, og har ved dette Ting ikke havt fleere enten befalede eller andre Sager.

<Udstædt>

Pantebogen til Inddragelse

Contract imellem Henry Crossel og John Habetoy i Harvich i Engelland paa den eene, og Almuen i Fittie, Bremnæs, Møgster og Østevold Sogner i Føjens og Waags Skibreder paa den anden Side, om Hum/m/er Fiskeriet i 5 Aar til 1805 inclusive, dat: 2 Juli 1800. Ved Tinglysningen mødte den 30te Septemb., Natanael Hynnemør paa Salthellen, og paa John Marskal i Greenwich i Engelland, hans Vegne viisde Contract imellem Ham, og Bekkervigens samt Østre Bagholms Districter af 25 Septemb: 1798, som ej udløber før end Aaret 1801. Altsaa protesterede imod denne Contracts Tinglysning. Dom/m/eren kunde ikke nægte denne Contracts Tinglysning; men forbeholdt hver sin Ret.

Afkald

ForM: B: fol: 272. Engel Ols Datters Mands for efter Skfte 16 April 1798 Arv 45 rd: 4 mrk: 8 ½ s: dat:t 29 Sept: 1800.

(Andre dokument igjen)

Auctions Skde fra Jens Sahl paa Færøesund til Arne Mønsen Røe for 696 rd:, efter Auction 25 Aug: 1800. Skdet dateret 29 Sept: 1800.

Arne Mønsen Gjestgiver i Færøesund Obl: til Torjus Hansen Giøen 398 rd: Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i Færøesund, og specificeret Løsøre for 30 rd:, d: 29 Sept: 1800.

Tarrald Endressen og Endre Tarraldsen Nedre Levog No: 5 Forpagtnings Contract til Gjestgiveren Arne Mønsen Færøesund paa Holmene Færøen og Lille Holmen, begge Træerne og Yttre Næsset, for Aarl: Afgift 4 rd: 4 mrk: til begge Ejere, hver det halve og tillige nyder han fri Beite i gaardens Udmark, for de af Pladset vinter fødende Creaturer. Rægster Vei ved og forbi Vandet bliver fri for begge Parter dateret 29 Sept: 1800.

Laugrettes mænd til at betjene Retten 1801 opnævnt af unge i Skatte Mandtallet indførte Jordbrugere;

a: til Sommertinget: 1. Johannes Nielsen Kalve den ældre. 2. Sæbjørn Olsen Grasdalen. 3. Niels Guttormsen Hougland. 4. Ole Olsen Torsdagsøen.

b: til Høstetinget: 1. Mons Larsen Aarbøe. 2. Baar Baarsen Kalvenæs. 3. Johannes Hansen Nøsthillen. 4. Niels Olsen Kalvenæs,

hvorom Lensmanden blev leveret Bekjendtgjørelses ordre, for dem derefter i Følge Reglementet at tilsige.

Pantebogen til Inddragelse

Afkald

Myndtl: Gyri Niels Datter Schaar eller Torrang Formynders af 12te Aug: 1800 for Arv 7 rd: 2 mrk: 4 s: efter Skfte af sam/m/e Dato.

(Andre dokument)

Størk Endressen Lille Tofteland Skde til Haagen Haagensen paa Lille Tofteland No: 3 H: C: gds: ½ Løb Sm:, for 190 rd:, dat: 29 Sept: 1800.

Ole Olsen Helleland den ældres Arv:s Skfte Ctr: om Helleland No: 35 ¼ L: S: ¼ Hd: at tilhøre Ole Olsen den yngre for 27 rd:, dat: 29 Sept: 1800.

Pantebogen til Udslettelse

No: 7 p: 278. Jens Sahl Senior i Færøesund [Obl:] p: 596 rd: til Friderich Elholm, d: 20de Marti 1800, af Creditor qvitteret 24 Sept: 1800.

Bygselsedler med Reversaler publiceret og Ldskyld Bøger anviste

Enkefattig Husets Forstander Henrich Kramers til Ole Olsen p: Livs Tiid, paa No: 88 Wiig
¼ L: S: ¼ Hd: før brugt af Fad: Ole Olsen som skal benøtte sig af 5 Creaturer og aarlig nyde
5 td: Korn af Jorden for sig og Kone, d: 28 Aug: 1800. til Manuf: H: bet: 1 mrk:

Pastor Hr: Olsen til Ommund Larsen paa Livs Tiid paa No: 38 Sørfonden ¼ L: 1/8 Hd: før
brugt af Lars Larsen, d: 17 Sept: 1800. M:f: H: 8 s:

1800: 14b

Salomon Hansen m: f: til Mons Erichsen p: Livs Tiid p: No: 77 Torrang 13 ½ mrk: Sm:
3/16 Hud, før brugt af Erik Pedersen, d: 30 Sept: 1800. til Manuf: H: bet: 8 s:

Bendt Olrich Hynnemørs til Rasmus Hansen paa Livs tiid p: No: 48 Store Drivenæss ½ L:
S:, før brugt af Hans Hansen, d: 30 Sept: 1800. til M:f: H: bet: 8 s:

Provstinde Christi's til Torkel Pedersen Stangeland paa Livs tiid paa Stangeland ½ Vog
Fisk før brugt af Hans Larsen, d: 12 Nov: 1799. til M:f: H: bet: 8 s:

Som Ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette, saa blev Tinget
for dette Skibreede ophævet. S: Schiøtz

Knud K: O: S: R: Olssøn Rydland. Ole O: T: S: T Tarraldsøn Tvedt. Morten M: I: S: S:
Ingemorssøn Schomsness. Erik E: O: S: S: Stangeland

Opdahls Skibrede Høsteting d: 2den October 1800. sat og holdet paa Godøesunds Tingsted
af Rettens Betjent, i Overværelse af Fogden Langsted, Skibredets Lensmand Johannes
Madsen Store Godøen, samtlige tingsøgende Almue, og efterskrevne opnævnte Fiire
eedsvorne Laugrettes Mænd navnlig:

Alle af Dommeren nu i Eed tagne unge Laugrettes Mænd

1. Thore Olsen Øfre Gjøvog
2. Haagen Wermundsen St: Gjærsvig
3. Jens Johannessen Flakke
4. Ingebred Olsen Nedre Bruntvedt

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii
og høye Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger forhen registreret som her tilført for
Fjeldbergs Skibrede Folio 6. See neden

Formynder Ting blev holdet og derved befundet og passeret som for Fjeldbergs Skibrede
Høsteting dette Aar, Justitz Protocollen her Fol: 6b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Over Formynder Regnskabet til Bilag publiceret

Extract Lodsedler af Skiftebreve paa de Arver som hos Forældre og Besteforældre ere
indestaaende, fra Høstetinget 1799 til denne Tid 1800, henhørende til Overformynder
Regnskabet, og samme at vedlægge

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Lensmanden, Laugrettet, og
Almuen, og befunden saaledes, som her bag i Protocollen findes tilførte.

Publicationer

Amtets Skrivelse af 20 Sept: 1800 hvorved efterlyses en Tyvs Arrestant undvigst fra
Bradsberg Amt navnlig Amund Ulrichsen dateret 20 Sept: 1800.

Pantebogen til Udslættelse

No: 7 p: 125. Torbjørn Christophersen Møklebust No: 121 Obl: til Niels Hansen Støele paa 290 rd., d: 2de Oct: 1797 af Creditor qvitteret 2de Oct: 1800.

Stevningsmænd beskikket.

Da Lars Andersen Gripne og Baar Nielsen Norbust, der hidtil have vært beskikkede Varselsmænd, have frasagt sig disse Ombudde, saa er i disses Sted til Stevne Vidner beskikkede for Tysnæs Sogn Hans Olsen Nedre Dalland, og for Opdals Sogn Lars Nielsen Lille Kongsvig, som i allerunderd: Følge Fr: 3 Juni 1796 dem forelæst og underrettet om deres Pligter som Stevne Vidner, derefter dem forelæst Eedens Forklaring af Lov bogen med Formaning at vogte sig for MeenEed: derefter de som Stevne Vidner aflagde deres corporlige Eed for Retten, efter Loven.

Leyermaals Aftingning

/: S: T: ./ Hr: Foged Langsted anmeldte at have som Actor ladet til dette Ting og Tiid indkalde ved mundtl: Varsel ugift Qvinde Anne Johans Datter Kleppe for begaaet Lejermaal med ægtegift Mand Johannes Torbjørnsen Store Sætre, som for sin Forseelse har udstaaet sin Straf efter Kongl: Resolution, at erlægge hendes forbrudte Lejermaals Bøder, og udstaae corporlig Straf i Stedet for Skriftemaal.

Gregorius Jacobsen Nedre Beltestad mødte for Hende og tilstod Forseelsen, men beklagede, at Hun intet havde at erlægge til Bøder, men han havde laant Hende 4 mrk: som Han anbød, og bad Bøderne dermed aftingede, da hun uden Dom vil indfinde sig hos Lensmanden at sidde paa Vand og Brød i Stedet for Skriftemaal.

Actor fandt Fornøden at tilspørge Laugrettet og Almuen: 1st Om hendes Alder? Rs: 23 Aar. 2det Om hun er confirmeret? Rs: Ja. 3de Er Hun Barnefaderen beslægtet eller besvogret? Rs: Nej. 4de Er Hun gift? Rs: Nej. 5te Er dette hendes første Lejermaal? Rs: Ja. 6te Ejer Hun ikke meere til at betale i Bøder? Rs: Nej, Hun er yderlig fattig.

Actor saae sig nødsaget at modtage til Bødernes aftingning de anbudne 4 mrk: for at beregne Hds: Maj:ts Kasse til Indtægt, og da Hun indfinder sig hos Lensmanden at sættes paa Vand og Brød uden Dom i stedet for Skriftemaal; saa frafaldt Han Sagen, og begjærede det passerte som Udskrift af Protocollen sig meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

<NB: Lejermaals Bøder>

Ny Justitz Leyermaals Sag.

Velædle og Velviise Hr: Foged Langsted som Actor anmeldte at have til dette Ting og Tiid ladet indkalde ugift Qvinde Synneve Jacobs Datter St: Amland, for begaaet Lejermaal med Enkemand Johannes Johannessen Kleppe Land

1800: 15

Soldat begaaet paa Stre Amland, at erlægge hendes forbrudte Lejermaals Bøder, og udstaae corporlig Straf i Stedet for Skriftemaal.

Qvinden Synneve Jacobs Datter mødte og tilstod Forseelsen, men beklagede at hun var yderlig fattig, og havde intet at betale i Bøder, men havde sam/m/en tiggert 2 mrk: som hun anbød, og bad Bøderne dermed aftingede; da hun uden Dom vil infinde sig hos Lensmanden at sidde paa Vand og Brød i Stedet for Skriftemaal.

Actor fandt fornøden at tilspørge Laugrettet og Almuen: 1st Om Hendes Alder? Rs: Hun anmeldte sig gam/m/el 26 Aar, det Dommeren og Laugrettet skjønnede at være rigtig. 2det Om hun er confirmeret? Rs: Ja. 3de Er Hun Barnefaderen beslægtet eller besvogret? Rs: Nej. 4de Er Hun gift? Rs: Nej. 5te Er dette Hendes første Lejermaal? Rs: Ja. 6te Er Hun ikke meere ejende, saa Hun kunde betale meere i Bøder? Rs: Nej Hun er yderlig fattig.

Actor saae sig nødsaget at imodtage til Bødernes aftingning de anbudne 2 Mrk: for at beregne Hands Maj:ts Kasse til Indtægt; og da Hun indfinder sig hos Lensmanden uden Dom for at hensættes {at hensættes} paa Vand og Brød i Stedet for Skriftemaal; saa frafaldt han Sagen, og begjærede det Passerte sluttet og som Udskrift af Protocollen beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstædt

<NB: Lejermaals Bøder>

Leyermaals Aftingning.

Velædle og Velviise Hr: Foged Langsted som Actor anmeldte at have med lovlig mundtl: Varsel ladet til dette Ting og Tiid indkalde, ugift Qvinde Anne Samuels Datter Elsager, for paa Tysnæs Præstegaard begaaet Lejermaal, og dette hendes Andet Lejermaal begaaet med Landsoldat {Ole Hansen Espevigen} Mads Hansen Qvalvogen, Hun at erlægge hendes forbrudte Lejermaals Bøder til Fattige Præste Enker, og udstaae corporlig Straf i Stedet for Skriftemaal.

Qvinden mødte ikke, men paa hendes Vegne Johannes Samuelsen Onerim som tilstod Forseelsen, men beklagede at Hun intet havde at erlægge i Bøder, men han vilde lægge ud for Hende 2 rd: med Begjæring at Bøderne dermed maatte aftinges, da Hun uden Lov og Dom indfinder sig hos Lensmanden at sidde paa Vand og Brød i Stedet for Skriftemaal.

Actor fandt fornøden at tilspørge Laugrettet og Almuen: 1st Om hendes Alder? Rs: 34 Aar. 2det Om Hun er confirmeret? Rs: Ja. 3de Er Hun Barnefaderen beslægtet eller besvogret, eller begge Barnefædrene \hin anden/ beslægtet eller besvogret? Rs: Nej ingen af Deelene. 4de Er Hun gift? Rs: Nej. 5te Om hun oftere end dette anden gang har begaaet Lejermaal? Rs: Nej. 6te Ejer Hun ikke meere til at kunde erlægge i Bøder? Rs: Nej hun ejer slet intet.

Actor saae sig nødsaget at imodtage til Bødernes aftingning, de anbudne 2 rd:, for Hands Højærværdighed Hr: Biskoppen at insinuere til at tildeele Fattige Præste Enker; og da Hun indfinder sig hos Lensmanden uden Dom for at hensættes paa Vand og Brød i Stedet for Skriftemaal; saa frafaldt Han Sagen, og begjærede det Passerte sig som Udskrift af Protocollen beskreven meddeelt, som blev bevilget. Udstædt

<NB: Lejermaals Bøder Præste Enker>

Pantebogen til Inddragelse

Hans Sverkesen Revnes Skde til Johannes Engelsen Store Balleseim paa No: 114 Malkenæss, en Andeel 4 ½ mrk: S: for 20 rd: dateret 15 Maj 1800.

Afkalde

ForM: Bog fol: 162. Myndtling Anne Jørgens Datters Formunders efter Skfte 4 Marti 1800 for Arv 1 mrk: 9 1/10 s: og Hjem/m/egifte 18 rd:, d: 2de Oct: 1800.

.... fol: 251. Myndtling Niels Johannessens Formynders for Arv efter Skfte 4 Juli 1800 7 rd: 8 s: d:t 2de Oct: 1800.

.... dto: fol: 251. Myndtling Marithe Peders Datters Formynders for Arv 3 rd: 3 mrk: 4 s: efter Skfte 4 Juli 1800 Afk: d: 2de Oct: 1800.

Myndtling Ingemor Olsen Anuglens {Formynders} \Moders/ af 5 Aug: 1800 for Arv 11 rd: 8 ½ s: ved Skfte af sam/m/e Dato.

.... Mons Olsens Do: Do: Ditto.

Myndtling Kari Ols Datter \Anuglens/ Moders, af 5te Aug: 1800 for Arv 5 Rd:r 3 mrk: 4 ¼ s:, ved Skifte af samme Dato.

.... Marithe Ols Datter Anuglen Do: Do: Ditto.

Myndtling Christopher Jonsen Waages Moders af 7 Aug: 1800 for Arv 15 Rd:r 8 3/7 s:, ved Skifte af sam/m/e Dato.

.... Halsteen Jonsen Do: Do: Ditto.

.... Ingeborg Jons Datters for Arv 7 Rd: 3 mrk: 4 3/14 s: sam/m/e Skifte do: do:
Dato.

.... Anna Jons Datters Do: samme Skifte og Dato lige Arv.

.... Marithe Jons Datter Do: Do: Ditto.

Myndtling Anders Rasmussen Store Gjersvigs Faders af 30te Junii 1800 ved Skifte af
sam/m/e Dato for Arv 16 Rd: 3 mrk: 8 2/3 s:

.... Lisbeth Rasmus Datter do: samme Skifte Arv 8 Rd: 1 mrk: 12 1/3 s: ditto
Dato.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

1800: 15b

Anden Dagen den 3de Octob: 1800 continuerede dette Ting.

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1801, opnævnt af unge i Skatte Mandtallet indførte
Jordbrugere:

a: til Som/m/ertinget: 1. Mons Nielsen Nedre Kleppe. 2. Bottel Larsen Reiseim. 3.
Clemen Torbjørnsen Houchefær. 4. Jan Nielsen Myrdal.

b: til Høstetinget: 1. Haagen Salomonsen Solen. 2. Lars Osmundsen Lille Heje. 3. Ole
Salomonsen Røe. 4. Johannes Halstensen Møklestad,

hvorom Lensmanden blev leveret Bekjendtgjørelses ordre, for dem derefter i Følge
Reglementet at tilsige.

Pantebogen til Inddragelse

Ole Størksen Opdal Skde til Herman Øriesen paa Odels Retten til No: 42, LilleStue med
Opdal ½ L: ½ Hd: som bem:te Herman Øriesen ejer for 50 rd: d: 2 Oct: 1800.

Christopher Hansen Nedre Hellelands Skde til Knud Sjursen paa Nedre Helleland No: 69 1/3
L: S:, 1/3 Hd: for 450 rd: dateret 2de Oct: 1800.

Knud Sjursen Obl: til Niels Pedersen Næss p: 300 rd:, Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i Helleland
Nedre No: 69 1/3 Hd:, 1/3 Hd: dat: 2de Oct: 1800.

Anders Nielsen Langelands Obl: til Niels Endresen Flornæss p: 90 rd:, Rente 3 proC:t, Pant
2 pr: i Langeland No: 13 H: C: gds: ¾ L: S:, ½ Hd: dateret 14 Maj 1800.

Skove stykke i Aarvigen, Contract imellem Ørie Smidevold og Niels Mortensen Øfre
Flygensfær d: 3de Octob: 1800.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 4de Octob: 1800 continuerede dette Ting,

og publiceret

Pantebogen til Inddragelse

Skfte 1 Juli 1800 efter Anders Hansen Teigland. | Jordegods Udlæggene i

.... 14de dto: efter Ole Svendsen Seløen. | Skde Bogen ekstraheret.

Hans Knudsen Hollekims Skde til Johannes Johannessen Øfre: Gjærstad paa No: 49
Hollekim ¼ L: S:, ½ Hd: med Overbygsel til 4 ½ mrk: S: Kirkegods for 500 rd: dt: 15 Maj
1800.

Anders Andersen Lille Balleseim Skde til Johannes Engelsen St: Balleseim paa Aarbakke
No: 123 9 ½ mrk: S: for 38 rd: dt: 3de Oct: 1800.

Daniel Bugges Skde til Jens Andersen p: No: 7 Hovdenæs ½ L: S: ½ Hd: for 160 rd: dateret 2de Oct: 1800.

Anders Hansen Teiglands Arv:s Skde til Hans Andersen p: No: 80 Teigland i alt 2 pd: 6 mrk: S:, ¾ Hd: deraf indløst for 66 rd:, 9 mrk: S: ¾ Hd:, og selv arvet Resten d: 3de Oct: 1800.

Ole Svendsen Seløens Arv:s Skde til Hans Olsen p: No: 144 Seløen i alt ½ L: S:, deraf indløst for 76 rd: 4 mrk: 8 s: 1 pd: Sm:, og selv arvet Resten d: 3 Oct: 1800.

Willum Nielsen Øf: Gjørstad Obl: til Johannes Henrichsen Qvaleim paa 75 rd:, Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i Øf: Gjørstad No: 22 H: C: gds: 1/3 L: S: 1/3 Hd: d: 2de Oct: 1800.

Auctions Skde fra Torbjørn Christophersen Møklebusts Enkes Sterboe til Christopher Hansen Nedre Helleland p: Møklebust No: 121 1 L: S:, ½ Hd:, for 615 rd:, d: 3de Oct: 1800.

Ole Hansen Erritzvær Obl: til Engel Johannessen St: Balleseim p: 95 rd:, Rente 4 proC:, Pant 1 pr: i No: 39 Erritzvær 12 mrk: S: ½ Hd: dat: 3de Oct: 1800.

Hans Andersen Teigland No: 80 Vk: Ctr: til Anders Hansen Teiglands Enke dat: 3de Oct: 1800.

Jens Andersen Skde til Anders Jacobsen p: Hovdenæs No: 7 ½ L: S: ½ Hd: for 250 rd: dat: 3de Oct: 1800.

Ole Samuelsen Alsager Skde til Samuel Olsen paa No: 136 Alsager 1 L: S: for 90 rd:, dateret 4de Oct: 1800.

Bygselsedler med Reversaler publiceret, og Landskyld Bog anviist

Ole Simonsen Flygensfær til Ole Gabrielsen paa Livs Tiid, paa Øfre Flygensfær No: 21 ½ L: S: ½ Hd: før brugt af Simon Larsen d: 14 Feb: 1800. M:f: H: 8 s:

Pantebogen til Udslettelse

No: 3 fol: 334a. Anders Gundersen Hetlelie No: 18 H: C: gds: Obl: til Tørres Gotschalchsen Schaar p: 66 rd:, d: 3 Maj 1781, af Creditor qvitteret 12te Oct: 1795 30 rd: og 14 Sept: 1800 36 rd:

No: 5 p: 419. Ole Hansen Erritzvær No: 39 Obl: til Ole Larsen Møklestad paa 98 rd: d: 5te Oct: 1787, af Creditor qvitteret 2de Oct: 1800.

1800: 16

No: 5 p: 672. Iver Jacobsen Hetlelie No: 18 H: C: gds: Obl: til Johannes Olsen Schorpetvedt paa 60 rd:, d: 14 Maj 1792 af Creditor qvitteret 3de Oct: 1800.

No: 5 p: 700. Ole Larsen Øf: Dalland No: 85 Obl: til Knud Knudsen Houge p: 64 rd:, d: 6te Oct: 1792, af Creditor qvitteret 27 Sept: 1800 for Resten 30 rd:

No: 7 p: 155. Anders Guldbrandsen Søre Gjøvog No: 22, Obl: til Knud Thorsen Mit Gjøvog paa 50 rd:, d: 3 Oct: 1797 af Creditor qvitteret uden Dato.

Pantebogen til Inddragelse

Peder Larsen Kattenæss Skde til Jon Samsonsen paa Kattenæs No: 112 ½ L: S:, ½ Hud for 200 rd:, d: 4de Oct: 1800.

Johannes Johannessen Hollekim No: 49 Vil Kors Contract til Hans Knudsen Hollekim og Hustrue d: 4de Oct: 1800.

Christopher Hansen Møklebust Obl: til Jacob Hansen Ulgenæss p: 300 rd:, Rente 3 proC:to, Pant 1 pr: i Møklebust No: 21 1 L: S: ½ Hd: d: 3de Oct: 1800.

Knud Torbjørnsen Anuglens Skde til Anders Torbjørnsen paa Anuglen No: 145 ½ L: S:, ¾ Hd: for 190 rd: d: 4de Oct: 1800.

Mons Nielsen Nedre Kleppe Obl: til Hans Hansen Rolsem den yngre paa 40 rd., Rente 4 proC:t, Pant 1 pr: i Nedre Kleppe No: 58 4 2/3 mrk: S: d: 3de Oct: 1800.

Anders Jacobsen Hovdenæs Obl: til Niels Hansen Støele paa 250 rd., Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i Hovdenæs No: 7 ½ L: S: ½ Hd: d: 4de Oct: 1800.

Jon Samsonsen Kattenæss No: 112 Vk: C:tract til Peder Larsen Kattenæs og Hustrue dateret 4de Oct: 1800.

Hans Andersen Teigland Obl: til Christopher Gabrielsen Tvedt paa 62 rd: 2 mrk:., Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i Teigland No: 80 ¾ L: S: ¾ Hd: d: 4 Oct: 1800.

Som ingen efter 3 ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

S: Schiøtz

Thore T: O: S: Ø: G: Olsen Øfre Giøvog. Haagen H: W: S: S: G: Wermundsen Store Gjersvig. Jens I: I: S: F: Johannesen Flakke. Ingebregt I: O: S: N: B: Olsen Nedre Bruntvedt.

Ous Skibreedes Høsteting den 6te Octob: \1800/ sat og holdet paa Holsunds Tingsted af Rettens Betjent i Overværelse af Skibredets Lensmand Hans Engelsen Øfre Echeland, samtlige tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte fire eedsvorne Laugrettesmænd, Nl: Alle af Dommeren nu i Eed tagne unge Laugrettesmænd:

1. Ole Kaarsen Kuven
2. Hans Monsen Tvedt
3. Hans Hansen Aadland den yngre
4. Hans Andersen Øfre Bouge

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, forhen registreret for Fjeldberg Skibrede som der tilført fol: 6, og for Opdals Skibrede fol: 14b.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Fjeldberg Skibredes dette Aars Høsteting, Justitz Protocollen her fol: 6b. og Over Formynder Protocollen er tilført.

Over Formynder Regnskabet til Bilag publiceret

Extract Lodsedler af Skiftebreve paa de Arver som hos Forældre og BedsteForældre ere indestaaende fra Høste tinget 1799 til denne Tiid 1800, henhørende til Over Formynder Regnskabet, og Samme at vedlægge.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Laugmanden, Laugrettet og Almuen, og befunden saaledes, som her bag i Protocollen finders tilført.

Laugrettes mænd til at betjene Retten 1801, opnævnt af unge i Skatte Mandtallet indførte Jordbrugere

a: til Sommertinget: 1. Ole Jonsen Øfre Dahlen. 2. Peder Hansen Tvedt. 3. Baar Olsen Midhuus. 4. Erich Nielsen Øfre Bouge.

b: til Høstetinget: 1. Lars Jørgensen Hegland. 2. Hans Olsen Røe. 3. Ole Nielsen Nordbøe. 4. Haldor Stensen Lønningdal

hvorom Bekjendtgjørelses Ordre blev leveret Lensmanden, for dem derefter i Følge Reglementet at tilsige.

Pantebogen til Inddragelse
Afkald

ForM: Bog fol: 229. Hans Jensens ved Skfte 27de Oct: 1796 for Arv S:ma 107 rd: 4 mrk: 8 s: \Hjemmegivte 30 rd:/ d: 6te Oct: 1800.

(Andre dokument)

Gitle Erichsen Gravdals Skde til Peder Andersen Døsvig paa 1/24 Part af heele Ous og Strandvig Skibredes Konge-Korn og Smaaetidende for 132 rd: dateret 23 Maj 1800.

Thomas Pedersen Børdal Skde til Niels Thomassen paa Børdal No: 80 ½ L: S: ½ gskd: for 200 rd: dateret 6te Oct: 1800.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 7de Octob: 1800 continuerede dette Ting,

og publiceret

Bygselsedler med Reversaler og Ldskylds og qvitt:s Bøger anviist

Enke Fattig Huset i Bergens Forstanders til Ole Olsen p: Livs Tiid paa No: 60 Løvschaar 1 pd: Sm:, 1 gskind, 1 Ort Faar Penge, før brugt af gl: Ole Olsen d: 21 Maj 1800. til Manuf: H: bet: 1 mrk:

Hans Engelsen Steensland No: 63 til Sjur Nielsen paa Livs tiid paa uskatlagt Plads Schogetræ, indengjærdes Aarl: Afgift 2 rd:, og 6 Arbeids Dage dat:t 25 Sept: 1800. til Manuf: H: bet: 8 s:

Pantebogen til Inddragelse

Niels Thomassen Børdals No: 80 Vk: Ctr: til Thomas Pedersen og Hustrue dateret 6te Oct: 1800.

Pantebogen til Udslettelse

No: 7 p: 111. Hans Andersen Aases No: 75 Obl: til Wintzians Hamre paa 260 rd:, dateret 12te Oct: 1796, af Creditor qvitteret 7de Oct: 1800.

Pantebogen til Inddragelse

Ole Johannessen Hellelands Obl: til Wincenz Knudsen Hamre paa 260 rd:, Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i Helleland No: 38 2 pd: 10 ½ mrk: S: 3/8 Hud d: 7de Oct: 1800.

Som ingen efter tree ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

S: Schiøtz

Ole O: K: S: K: Kaaresen Kuven. Hans H: M: S: T: Monsen Tvedt. Hans H: H: S: AA: Hansen Aadland. Hans H: A: S: Ø: B: Andersen Øfre Bouge

Strandwiig Skibreedes Høste ting den 8de Octob: 1800. sat og holdet paa Holsunds Tingsted af Retten Betjent i overværelse af Fogden Hr: Langsted, Skibredets Lensmand Jacob Engelsen Giøen, samtl: tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte fire eedsvorne Laugrettesmænd, navnligen:

Alle af Dommeren i Eed tagne unge Laugrettesmænd,

1. Kaare Nielsen Schjelbriect
2. Niels Willumsen Sandal
3. Anders Sjursen Indre Røe
4. Anders Olsen Schaatun, for ham Ole Olsen Sjørsand.

Han selv kom/m/er næste Ting at aflægge Eed.

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høj Øvrigheds ordres og Foranstaltninger, forhen registreret for Fjeldberg Skibrede som der tilført fol: 6, og for Opdals Skibrede fol: 14b.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Fjeldberg Skibredes dette Aars Høsteting, Justitz Protocollen her fol: 6b. og Over Formynder Protocollen er tilført.

Over Formynder Regnskabet til Bilag publiceret
Extract Lodsedler af Skiftebreve paa de Arver som hos Forældre og BedsteForældre ere indestaaende fra Høstetinget 1799 til denne Tiid 1800 henhørende til Over Formynder Regnskabet og Sam/m/e at vedlægge.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte, i overværelse af Lensmanden, Laugrettet, og Almuen, og befunden saaledes som her bag i Protocollen findes tilført.

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Gitle Erichsen Gravdals Skjøde til Peder Andersen Døsvig p: 1/24 Part af heele Ous og Strandvig Skibredes Konge-Korn og smaae Tiende for 132 rd:, d: 23 Maj 1800.

Hans Andersen Aase Obl: til Tron Ingebretsen Samland p: 400 rd:, Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i Aase No: 75 ½ L: S: ½ Hd: d: 7de Oct: 1800.

Ny Tingsvidne Sag

Johannes Samsonsens S:E: paa Aarre lod ved Friderich

1800: 17

Jacobsen Haaland efter Amtets Constitution af 6te d: M: oplæst saal: fremlægge skreven mundtl: Varsel af 16de Sept: sidst oplæst saal: samt fremstillede Besigtelses Mænd Ole Olsen Lejl: p: Haaland, Mons Guldbrandsen ibd: Lejl:, Hans Hansen S:E: p: Biøndal og Hans Olsen Lejl: p: Yttre Røe til at forklare ovennævnte Besigtelse, og Sam/m/e lovlig at beEedige og afhjemle.

De indstevnte 4 Aarre Opsiddere mødte, betalte Tilsvarende 2 mrk: 8 s: skr: To Mark og Aatte Skilling, og protesterede imod nogen Besigtelses Vidners afhørelse, da de derved ere Vidner i Sagen, og de fra Hoved Citanten førte Vidner ere ikke indstevnte disse at paahøre efter Lovens p: 126 a: 13, og altsaa paastod Stevningen afviist hvorom paastod Eragtning.

Friderich Haaland for(mee?)nte at da Hoved Citanternes ere stevnte, maatte Contra Citanternes Vidner føres, skjönt de ikke ere stevnte, neml: Hoved Citantens Vidner derimod, og de godvillig mødende Vidner, neml: Contra Vidnerne at gjøre deres Forklaring om Besigtelsen, og altsaa paastod Sagens Fremme.

Hoved Citanterne paastod Eragtning og derfor betalte 12 s: skr: Tolv Skilling.

Dom/m/eren Eragtede: Da disse Vidner som af Contra Citanten ere indstevnte, ikke kan andet end være imod Hoved Citantens Vidner, og Disse ere ikke stevnte derimod, dem at paahøre; saa kand efter Lov: p: 126 a: 13 de contra indstevnte Vidner ikke nu tillades at føres; altsaa afviises Stevnemaalet.

Ny Doms Sag

Ole Olsen, Jon Olsen, Gitle {OI}\Jon/sen og Ole Isachsen alle Selv Ejere og deels

Leilændinger paa det beneficerte gods i Aarre, fremstod, betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:

skr: Een Rigsdaler tree Mark og Fire Skill: og refererende dem til Forligelses Commissionens Attest fremlagt under det af (de?)m som Hoved Citantene erhvervede TingsVidne 20 Maj d: A., samt fremlagde skreven mundtl: Varsel imod Johannes Samsonsen S:E: p: Aarre af dato 8 Sept: 1800 oplæst saal:

Paa Johannes Samsonsen Aarres Vegne efter Amtets Constitution af 6te Oct: 1800 oplæst saal: mødte Friderich Jacobsen Haaland, betalte Tilvarspenge 2 mrk: 8 s: skr: To mark og aatte Skilling, og tilstod lovlig Varsel, ellers forbeholdt sig og Johannes Samsonsen alt lovligt.

Hoved Citanterne fremleverede til Doms Actens Følge bem:te TingsVidne af 20 Maj 1800, derefter de paastod Dom efter Sagens Befindende, dens Stevning og i Rette lagde TingsVidne, samt Omkostninger erstattet med 15 rd., og saaledes indlod Sagen Dom.

Paa Johannes Samsonsen Aarres Vegne fremlagde Friderich Haaland Indstevntes Indlæg af 6te Oct: 1800 oplæst saal: Dernæst Friderich Haaland maatte forestille, at Indstevnte havde ved dette Ting villet føre Vidner; men da Stevningen dertil til TingsVidnes Erhvervelse formedelst mangelagtig Indstevning er afviist; saa nødes han til endnu at stevne og føre Vidner til næste Som/m/erting, om hvad Aarre Mark kan sammen føde, hvoraf han da maae nyde sin Andeel efter sit Jorde brugs Jorde skyld, der til Han paa grund af Fr: 3 Juni 1796 § 7. paastod begjærte Opsættelse.

Hoved Citanterne havde intet imod at Sagen beroer med Opsættelse til dette Skibredes Som/m/erting 1801, da de saa gjerne de vilde indgaae Forliig, ikke kan see det bevirket nu ved Retten, saa som Indstevnte ikke personlig møder, og de gjerne ønskede for at spare Omkostninger, Sagen ved Tinget, paadømt, uden at føres til Aastedet.

Friderich Haaland ønskede ligeledes paa Indstevntes Vegne denne Sag af sam/m/e Aarsag ved det almindelige Ting paadømt, og betalte for Opsættelse 12 s: skr: Tolv Skilling.

Opsættelsen efter Parternes Vedtægt og Sagens Omstændigheder bevilges til Som/m/ertinget 1801.

Pantebogen til Inddragelse

Haldor Sjursen Leiglands Enkes Skde til Anders Haldorsen paa Leigland No: 11 8 1/3 mrk: S:, 1/2 Hd:, 1/2 gskd: med Overbygsel efter Anpart i Kirke godset, for 92 rd: 3 mrk: dat: 21 Maj 1800.

Afkald

Myndtl: Guro Gudmunds Datter Holdhus Moders af 21de Oct: 1799, for Arv 11 rd: 1 mrk: 1/2 s: efter Skifte af sam/m/e Dato.

.... Lisbet Gudmunds Dt:s Dto: Ditto Ditto

.... Herborg Lars Datters Moders af 18 Juni 1800 for Arv 14 rd: 2 mrk: 2 1/6 s: efter Skifte af sam/m/e Dato p: Øfre Hagge.

.... Christi Lars Datters Ditto Dto: Dto:

.... Hans Pedersen Kleppes Faders af 19 Juni 1800 for Arv 5 rd: 5 mrk: 1/2 s: efter Skfte af sam/m/e Dato.

.... Christi Peders Datters Faders sam/m/e Skfte og Dato Arv 2 rd: 5 mrk: 8 1/4 s:

1800: 17b

Myndtling Kari Lars Dr: Qvales Moders af 20 Junii 1800 for Arv 16 Rd:r 5 1/2 s: efter Skifte af sam/m/e Dato.

F: B: F: 137, 141. Torkel Poulsens for Arver efter Skifte 1ste Sept: 1784 69 Rd: 1 mrk: 11 s: og 26 Juni 1797 19 Rd: 4 mrk: 3 1/2 s: dat: 8de Octob: 1800.

F: B: F: 142. Myndtl: Marithe Anders Dr:s Formynders for Arv efter Skifte af 26 Junii 1799 6 Rd:r 5 3/11 s: dat: 8de Oct: 1800.

F: B: F: 142. Myndtl: Anders Willumsens Formynders for Arv efter Skifte 9de Oct: 1799
7 Rd:r 2 mrk: 14 4/7 s: dat: 8de Oct: 1800.

F: B: F: 142. Myndtl: Engel Willumsens Formynders for Arv efter Skifte 9de Oct: 1799 7
Rd:r 2 mrk: 14 4/7 s: dat: 8de Oct: 1800.

.... fol: 138. Henrich Olsen Revnes for Arv efter Skifte 18 Junii 1797 24 Rd:r 1 mrk: 11
½ s: dat: 8de Oct: 1800.

.... fol: 141. Lars Larssen Aakres for Arv efter Skifte 30 Junii 1797 22 Rd:r 27 skill:
dat: 8de Oct: 1800.

Bygselseddel med Reversal publiceret og Ldskylds Bog anvist

Bergens Dom Kirkes Værges til Sergeant Knud Bergesen Røe paa Livs Tiid paa Nedre
Hagge No: 33 18 mrk: S: ½ Bskd:, før brugt af Anders Andersen d: 16 Aug: 1800. til
Manuf: H: bet: 8 skl:

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 9de Oct: 1800 continuerede dette Ting

og publiceret

Pantebogen til Udslettelse

Til Afdrag af No: 7 p: 189. Lieut: Nyegaards Obl: med Pant i Strandvig Kirke til Mad:
Kryger paa i alt 498 rd., d: 9de Oct: 1798, derpaa af Creditrice qvitteret 8de Oct: 1800 til
Afdrag 98 rd:

Ny Doms Sag

Hans Mikkelsen Huusmand under Tomre fremstod, betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s:
skr: Een Rigsdaler tree Mark Fire Skil: og næst at referere sig til Forligelses Commissionens
Attest fremlagt i herved i Rettelæggende TingsVidne af 20 Maj 1800, nu i Rettelagde skrevne
mundtl: Varsel af 16de f: M: oplæst saal: contra Peder Olsen Tomre.

Indstevnte Peder Olsen Tomre mødte, anmeldte sig gam/m/el imellem 23 og 24 Aar, betalte
Tilsvarspenge 2 mrk: 8 s: skr: To Mark og 8 skl: og tilligemed Curator Jacob Engelsen
Gjøen tilstod lovlig Varsel, og forbeholdt sig alt lovligt.

Citanten derefter i Rettelagde TingsVidne in Forma af 20 Maj 1800. og da han formeener
dermed tilstrækkelig at være beviist Indstevntes Mishandling imod Citanten og Hustrue
Maddelle Kaares Datter, med Slag, Haardrag og Jordskuf; saa paastod Han for sig og Hustrue
Indstevnte tildømt at udrede Bøder for disse Mishandlinger efter Loven, samt at erstatte
Citanten denne Sags Omkostninger skadesløs med 12 rd.; og saaledes indlod Sagen Dom.

Indstevnte Peder Olsen Tomre nægtede aldeles Søgemalet som ubeviist og ubevislig, og
tilligemed Curator paastod aldeles Frifindelse for Citantens ulovgrundede og opdigtede
Søgemaal og da intet er at reflectere paa det i sit Vidnesbyrd eeneste Vidne Marthe Kaares
Datter som kjødelig Søster til hans Kone, og altsaa gandske partisk; saa er Indstevnte saa
meget meere lovgrundet i sin Paastand til Frifindelse, ja endog paastaaer Sagen aldeles
afviist, og protesterede imod nogen Eeds Paalæggelse som Citanten uden for Protocollen har
her i Retten urgeret paa, men paastaaer at den der sigter skal beviise; saaledes indlod Sagen
Dom.

Citanten paastaaer Dom efter h/an/ds nedlagde i Rette sættelse.

Da begge Parter have indladt Sagen under Dom; saa blev den til Doms optagen til Doms
afsigelse i Morgen.

Pantebogen til Inddragelse

Sjur Zachariassen Indre Røes Hustr:s Arv:s Skde til Sjur Zachariassen Indre Røe paa i alt 1/6 Part i Haalands Dahls Kirke, deraf indløst for 70 rd: 5 mrk: 5/36 Parter, og selv arvet 1/36 Part d: 21 Maj 1800.

Kaare Nielsen Schielbricht No: 68 Vilc: Ctr: til Niels Axelsen Schielbricht og Hustrue dateret 20 Maj 1800.

Anders Haldorsen Leigland No: 11 Vilc: Contr: til Haldor Sjursen Leiglands Enke d: 21 Maj 1800.

Corporal Ole Hougen No: 15 Vc: Ctr: til Ole Endresen og Hustrue dateret 9de Oct: 1800.

1800: 18

Ole Hougen Corporal Lejl: p: Hougen No: 15 Vilkors Contract til Gitle Olsen Hougen og Hustrue dateret 9de Oct: 1800.

Lasse Steensen Mit Røe Obl: til Jan Engelsen Rognalstvedt paa 340 rd:, Rente 4 proC:t, Pant 1 pr: i Mit Røe No: 65 $\frac{3}{4}$ L: S: $\frac{3}{4}$ Hd: d: 8de Oct: 1800.

Sjur Zachariassen Indre Røe Obl: til Ole Pedersen Hammeren paa 70 rd:, Rente 3 proC:t, Pant 1 pr: i 1/6 Part i Haalandsdals Kirke d: 21 Maj 1800.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Tredie Dagen den 10de Oct: 1800 continuerede dette Ting.

Optagen Sag fra i gaar fra forrige Side. Hans Tomre contr: Peder Tomre blev i denne Sag afsagt følgende

Dom

Der er vel langt fra ikke noget lovgyldigt Beviis i denne Sag, og ikkun Eet, nemlig det 7de Vidne, som derom har givet nogen Forklaring, og dette Vidne er Citantindens Søster; men samme Vidne kan efter Lovens 1 Bogs 13 C: 17 Ar: ikke nægtes at ansees, da ingen andre Vidner kan have, og de fleere Vidners Udsigende bestyrker samme til saa megen Formodning, at Eed vil afgjøre Sagen, og at ikke deri kan dømmes til Frifindelse uden Eed. Naar ikke saadanne Vidner maatte komme i Betragtning, saa vilde ofte et ondt Menneske, i sær i et saa vidt grandt beboet Land som dette, fordriste sig ustraffet at skille Folk ved Helsen og Lemmer, da sjelden to Vidner i slige Tilfælde kunne have; dette bemeldte Vidne forklarer: At hun saae den 5te Martii dette Aar, efterat have hørt 3 á 4 Skriig af Citanten, paa Citantens Bøe, Indstevnte Peder Olsen Tomre laae oven paa Citanten Hans Mikkelsen Tomre og Hustrue Maddelle Kaars Datter i Sneen m: v: hvorefter Jordskuf bliver det meeste der kan paadømmes, da Intet om andet den Tid forøvet, lidet eller meget er forklaret. Efter saadanne Omstændigheder kiendes for Ret: At efter Lovens 1 Bog 14 C: 6 Ar: bør Peder Olsen Tomre om ikke efter Forord: 14 Sept: 1792 imod denne Dom skeer Indsigelse inden tree Maaneder efter Sammes lovlige Forkyndelse; til næste Ting efter bemeldte tree Maaneders Forløb, og om efter Forord: 5te Nov: 1723, Sagen ej appelleres, efter egen lovlig Indstevning til sit Værneting til sin Benægtelses Eed at anhøre, eller Citanterne Bekræftelses Eed at aflægge, gjøre sin corporlige Benægtelses Eed, at han ikke den 5te Martii d: A: havde Hans Mikkelsen Tomre og Hustrue Madelle Kaars Datter under sig paa Jorden eller i Sneen paa deres Bøe; og da for Citantens og Hustrues Tiltale fri at være; men i Mangel af saadan Indstevning til bemeldte Tid, eller da Benægtelses Eeds Aflæggelse, bør Peder Olsen Tomre erlægge til Districtets Foged Hans Maj:ts Kasses, efter Lovens 1 Bogs 22 Cap: 4 Ar: tilfaldende to tredie Deele af de, efter Lovens 6 Bog 7 C: 8 Art: for Jordskuf paa begge bemeldte, forbrudte Bøder, for hver trende 6 Lod Sølv, 6 Rd: er for begge 12 Rd:r. Da bør Hans Mikkelsen Tomre og Hustrue efter Lovens 1 Bog 14 C: 7 Ar: til samme eller næste Ting

derefter, og ved egen lovlig Indstevning til deres Værneting, indstevne Peder Olsen Tomre deres Bekræftelses Eed at anhøre, at være ovenmeldte af Peder Olsen Tomre tilføyet, paa formeldte Tid og Sted, da Peder Olsen Tomre der efter bør erlægge Een tredie Deel af bemeldte Bøder med 6 Rd:r til Citanterne som Sagsøgere, saaog saadan Indstevnings og Eeds Aflæggelses Tingsvidnes Bekostning, og tillige til ham i denne Sags Omkostninger betale Aatte Rd:r; men i Mangel af sistmeldte Indstevning til rette Tid, eller Bekræftelses Eeds Aflæggelse, frifindes Peder Olsen Tomre for Citanternes Tiltale. Alt at efterkommes til foreskrevne Tider efter denne Doms lovlige betimelige Forkyndelse, og i seeneste inden 15 Dage efter at den afgjørende Eed, i Følge denne Dom, er aflagt, eller til foreskrevne Tid forsømt, under Nam, Adfærd og Executions Tvang efter Loven. Udstædt
<NB: Bøder>

Bygselseddel med Reversal publiceret og Landsklds Bog anviist

Lieutenant Knud Nyegaard som Strandvigs Kirkeejer til Corporal Ole Olsen Hougen paa Livs Tiid paa Hougen No: 15 ¼ Lb: Sm: ¼ Hd: før brugt af Ole Endresen, dat: 7de Octob: 1800. til Manufactur Huset betalt Een Mark. Ved Bygselseddels Fremlæggelse til Tinglysning fremstod Corporal Poul Andersen Hougen og anviiste een sig fra forrige Kirkeejer Capellan Sl: Hr: Jocum Krüger d: 18de Maji 1784 paa en anden Halv Tejg i Hougen meddeelt Bygselseddel indeholdende den Clausul at Comparenten skal, naar den Part af Hougen, som beboes og styres af Ole Endresen lovlig bliver leedig, dertil uden Bygsel være nærmest, hvorhos Comparenten anmeldte, at just denne Bygselseddels Indeholdende ¼ Lb: Sm: ¼ Hd: er den Part, som Comparenten ved bemeldte Bygselseddel 18de Maji 1784 er tilsagt, thi protesterede han i kraftigste Maade og under Forbeholden af all hans lovlige Ret, imod denne Bygselseddels Tinglysning. For denne Protest betalt 4 mrk: skriver Fiire Mark.

Dommeren kan ikke nægte Bygselseddels Tinglysning, men forbeholdt i fuldkommeste Maade Corporal Poul Andersen Hougen all sin lovlige Ret.

Stevningsmand beskikket.

Da Knud Andersen Miaanes er ved Døden afgangen, der hidtil har vært beskikket Stevne Vidne i Strandvig Sogn; saa er i hands Sted til Stevne Vidne i samme Sogn beskikket Mons Hansen Lejl: paa Særvold; thi blev Ham i allerunderdanigst Følge Fr: 3 Juni 1796 forelæst dens Indhold desangaaende, samt underrettet om sine Pligter som Stevne Vidne, og ham forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning at vogte sig for MeenEed; derefter han som Stevne Vidne aflagde for Retten sin corporlige Eed efter Loven.

Bygselsedler med Reversaler publiceret, og Landsk: og qvitt: bøger anviist

Christopher Hansen og Hans Lassessen Oustestad til Lars Stephensen paa Livs Tiid paa uskatlagt inden gjærdes Plads Lambenæss Conditioner: Husmanden bebygger

1800: 18b

Pladset og ejer Husene. I stedet for Afgift føder uden Betaling Aarl: 2 Ungnød eet for hver Ejer, m: v: dat: 21 Maj 1800. til Manuf: H: bet: 8 s:

Bergens Kors Kirkes Værges til Hans Olsen paa Livs tiid paa Nedre Hagge No: 33 1 pd: S: 1 Gskd: d: 20 Maj 1800. til M:f: H: bet: 8 s: før brugt af Anders Olsen.

Pantebogen til Udslettelse

Resten af No: 3 fol: 435a. Lasse Stensen Mit Røe No: 65, Obl: til Peder Tørrestvedt m: f: i alt 200 rd: d: 15de Oct: 1782, qvitteret 29 Maj 1800 af Erich Larsen Sandvigens Arvinger for Resten 75 rd:

No: 3 fol: 434b. Hans Olsen Markhus No: 26 Obl: til Engel Knudsen Markhus paa 196 rd:, d: 15de Oct: 1782, af Creditor qvitteret 4de Oct: 1800.

No: 5 p: 640. Anders Erichsen Sandvig i Ous No: 73 Obl: til Capt: Segelcke 300 rd:, d: 25 Junii 1790, af Creditor qvitteret 30 Maj 1800.

No: 7 p: 112. Hans Olsen Markhus No: 26 Obl: til Ole Olsen Store Dahle paa 190 rd:, dt: 23 Maj 1797 af Creditor qvitteret 7de Oct: 1800.

Pantebogen til Inddragelse

Hans Olsen Markhus Obl: til Alv Alvsen Schaar paa 370 rd:, Rente 3 proC:to, Pant 1 pr: i Markhus No: 26 ¼ L: S: ¼ Hd: dt: 9de Oct: 1800.

Leyermaals Aftingning

/: S: T: :/ Hr: Foged Langsted anmeldte at have som Actor til dette Ting og Tiid med lovlig \mundtl:/ Varsel ladet indkalde Qvinden Herborg Anders Dt: Kjøen for begaaet Lejermaal med ungt Mandskab Niels Lassessen Hammerland at erlægge hendes forbrudte Lejermaals Bøder, og udstaae corporlig Straf paa Vand og Brød i Stedet for Skriftemaal.

Hendes Fader Anders Nielsen Kiøen mødte for Hende, og tilstod Forseelsen, men beklagede Hun intet havde at betale Bøderne med, da vilde Han lægge ud for Hende 2 Mrk:, som Han anbød, og bad Bøderne dermed aftingede, da Hun uden Dom indfinder sig hos Lensmanden at sidde paa Vand og Brød i Stedet for Skriftemaal.

Actor tilspurgde Laugrettet og Almuen: 1st Om hendes Alder? Rs: 24 Aar. 2det Om Hun er confirmeret? Rs: Ja. 3de Om BarneFaderen beslægtet eller besvogret? Rs: Nej. 4de Er Hun gift? Rs: Nej. 5te Er dette hendes første Lejermaal? Rs: Ja. 6te Ejer Hun intet meere at betale i Bøder? Rs: Hun ejer slet intet.

Actor fandt sig beføjet og nødsaget at modtage de til Bødernes aftingning anbudne 2 mrk:, for Hds: Maj:ts Kasse at beregne til Indtægt, og da den Skyldige uden Dom indfinder sig hos Lensmanden at sidde paa Vand og Brød i Stedet for Skriftemaal; saa frafaldt Han Sagen, og begjærede det Passerte som Udskrift af Protocolen sig meddeelt, som blev bevilget.

<NB: Lejermaals Bøder. Udstædt>

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1801 opnævnt af nye i Skatte Mandtallet indførte Jordbrugere:

a: til Som/m/ertinget: 1. Christopher Johannessen Sundfjord. 2. Anders Haldorsen Leigland. 3. Engel Hansen Markhus. fleere ere ikke,

hvorom Lensmanden blev leveret Bekjendtgjørelses ordre for dem derefter, i Følge Reglementet at tilsige.

Pantebogen til Inddragelse

Hans Olsen Markhus Skde til Engel Hansen Markhus paa ½ sit Brug i Markhus No: 26 ¼ L: S:, ¼ Hd: for 350 rd: d: 9de Oct: 1800.

Engel Hansen Markhus Obl: til Alv Alvsen Schaar paa 270 rd:, Rente 3 proC:to, Pant 1 pr: i Markhus No: 26, ¼ L: S:, ¼ Hd: d: 9de Oct: 1800.

Anders Alvsen Schaars Skiøde til Engel Torkelsen paa Dalland No: 4 ½ Løb Sm: ½ Hd: for 400 Rd:r dat: 8de Octob: 1800.

Engel Torkelsen Dalland No: 4 Vilkaars Contr: til Knud Olsen og Hustrue Marithe Ommunds Dr: dat: 8de Octob: 1800.

bemeldte Engel Torkelsen Dallands Obligation til Engel Pedersen Tvedt paa 200 Rd:r Rente 2 ½ p:C: Pant 1ste Prioritet i Dalland No: 4 ½ Løb Sm; ½ Hd: dat: 8de Oct: 1800.

Anders Alvsen Schaars Skjøde til Jon Hansen paa Dalland No: 4 ½ Løb Sm; ½ Hd: for 400 Rd:r dat: 8de Octob: 1800.

Jon Hansen Dalland No: 4 Vilc: Contr: til Jon Hansen den ældre og Hustrue dat: 8de Oct: 1800.

bemeldte Jon Hansen Dallands Obligation til Christopher Christophersen Aase paa 300 Rd:r Rente 3 p:C: Pant 1ste Prioritet i Dalland No: 4 ½ Løb Sm: ½ Hd: dat: 9de Octob: 1800.

1800: 19

Anders Alvsen Schaar Skiøde til Jon Jonsen Dalland den yngre paa Dalland No: 4 ¼ Løb Sm: ¼ Hd: for 200 Rd:r dat: 9de Octob: 1800.

Peder Alvsen Schaars Skiøde til Jon Jonsen den yngre paa Dalland No: 4 ¼ Løb Sm: ¼ Hd: for 200 Rd:r dat: 9de Octob: 1800.

Jon Jonsen Dalland den yngres Obligation til Sjur Nielsen Wiig 250 rd: og Ole Iwersen Hougen 150 rd: i alt 400 Rd:r Rente 2 ½ p:C: Pant 1ste Prioritet i Dalland No: 4 ½ Løb Sm: ½ Hd: dat: 9de Oct: 1800.

Contract fra Engel Torkelsen, Jon Hansen og Jon Jonsen den yngre, alle Selvejere i Dalland, til Anders Alvsen Schaar om Løsepengene for Deres Anparter i Dalland i Tilfælde at en Odelsprætendent skulle ville løse Jorden fra dem. dat: 9de Octob: 1800.

Peder Alvsen Schaars Skjøde til Steen Hansen paa Dalland No: 4 ½ Løb Sm: ½ Hd: for 400 Rd:r dat: 9de Oct: 1800.

Steen Hansen Dallands Obligation til Ole Jonsen Lionæs 200 Rd:r og til Torbjørn Torbjørnsen Lionæs 200 Rd:r i alt 400 Rd:r Rente 3 p:C: Pant 1ste Prioritet i Dalland No: 4 ½ Løb S: ½ Hd: dat: 9de Oct: 1800.

Contract fra Jon Jonsen Dalland den yngre og Steen Hansen Dalland til Peder Alvsen {Dalland} \Schaar/ om Løsepengene for deres Anparter i Dalland i Tilfælde at en Odelsprætendent skulle ville løse Jorden fra dem. dat: 9de Octob: 1800.

Som ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

S: Schiøtz

Kaare K: N: S: S: Nielsen Schelbrigt. Niels N: W: S: S: Willumsen Sandahl. Anders A: S: S: I: R: Sjursen Indre Røe. Ole O: O: S: S: Olsen Sjørsand.

Strandebarms Skibredes Høsteting den 13de October 1800, sat og holdet paa Gjermundshavns Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Fogden Hr: Langsted, Skibredets Lensmand Knud Erichsen Svindland, samtlige tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte fiire eedsvorne Laugrettes Mænd, navnlig:

Alle af Dommeren i Eed tagne unge Laugrettesmænd.

1. Lars Pedersen Store Fosse
2. Ingebretth Ingebretsen Gaathe
3. Knud Gabrielsen Netteland
4. Cornelius Monsen Bougland

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høy Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, forhen registeret for Fjeldberg Skibrede som der tilført fol: 6. og for Opdahls Skibrede fol: 14b.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Fjeldbergs Skibrede dette Aars Høsteting, Justitz Protocollen her fol: 6b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Over Formynder Regnskabet til Bilag publiceret:

Extract Lodsedler af Skiftebreve paa de Arver som hos Forældre og Besteforældre ere indestaaende fra Høstetinget 1799 til denne Tid 1800. henhørende til Overformynder Regnskabet og samme at vedlægge.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte, i Overværelse af Lensmanden, Laugrettet og Almuen, og befunden saaledes som her bag i Protocollen findes tilført.

Ny Justitz Leyermaals Sag

Hr: Foged Langsted fremlagde skreven mundtl: Varsel imod ugift og uenroulleret Torkel Torkelsen Hjertnæs for begangne Lejermaal, oplæst, saal:

Indstevnte blev 3 gange paraabt, men mødte ikke eller møde lod.

Hr: Fogden som Actor i Rettelagde Præstens Attest saal: hvorefter Actor fandt fornøden at tilspørge Laugrettet og Almuen, om nogen af dem ere gifte? Rs: Nej. 2det Om dette er deres første Lejermaal? Rs: Ja.

Actor maatte paastaae Dom til Bøders Udredelse, Omkostningers Betaling, og den corporlige Straf at udstaae i Stedet for Skriftemaal. saaledes paastod Dom over indstevnte Torkel Torkelsen Hjertnæs. thi blev Sagen til Doms optagen og deri afsagt følgende

Dom

Efter i Rette lagte vedkommende Sogne Præstes Attest er Factum begaaet af Indstevnte, og denne er ikke mødt med nogen Indsigelse; thi kjendes for Ret: At Torkel Torkelsen Hjertnæs for dette begaaede Lejermaal, bør efter Lovens 6 Bogs 13 C: 1 a: bøde til Hans Maj:ts Kasse som til Districtets Foged erlægges 24 Lod Sølv er 12 rd., og efter Fr: 8 Juni 1767 i Stedet for Skriftemaal, hensættes 8te Dage paa Vand og Brød, og selv erstatte sin Underholdning og Varetægt, saa og betale denne Actions Bekostninger med Rettens gebyr af Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: Bekræftning 1 mrk: 4 s: i alt Een Rigsdaler fire Mark og Aatte Skilling, Stevningspenge 3 mrk: 12 s: og Stemplet Papir 4 mrk: 8 s: alt at betales \og efterkom/m/es / inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse {under Nam} som skeer paa den Skyldiges Bekostning, under Nam, Adfærd og Executions Tvang efter Loven. <Udstædt. NB: Lejermaals Bøder>

Ny Skilsmisse-Hoer-Sag.

Inger Steens Datter Rørvig hidtil Hustrue

1800: 19b

til Sjur Sjursen Aase mødte med Broder og Forsvar Iver Stensen Rørvig fremstod, foreviiste Forligelses Commissionens Attester, Kongl: Beneficium Paupertatis som siden under denne Sags Procedure til Doms skal blive fremlagt, og i Rettelagde et af den for Hende beskikkede Sagfører Proc: Kahrs i Bergen, udstyret skriftl: Stevnemaal af 18de Sept: 1800 som med sine Forkyndelses Paategninger blev oplæst saal: hvorefter hun for først var begjærende TingsVidne af de indstevnte, og tillige ustevnte godvillig mødende Vidner Jon Mikkelsen S:E: p: Store Fosse og Hustrue Ingri Sjurs Datter, samt Lars Stensen Baadevigen Huusmand under Breebne, som hun \til eedelig Vidnesbyrds aflæggelse/ begjærede fremkaldede.

Indstevnte Sjur Sjursen Aase \og Marie Mons Datter/ blev paraabt men mødte ikke eller møde lod.

Vidnerne bleve fremkaldte og forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, \og/ bleve separerede.

Citantinden med Broder, anmeldte, at ikke have skriftlige qvæstioner, men begjærede Vidnerne at gjøre deres Forklaring, og fremstod som

1ste Vidne Lensmand Knud Erichsen Svindland gl: 33 Aar, sidst til Alters i gaar, Parterne ubeslægtet og ubesvogret, fremlagde skriftl: ordre til sig fra forrige Foged af 21 Juni 1799 oplæst saal: og forklarede: At Sjur Sjursen Aase i Følge deraf, har siddet paa Vand og Brød hos Vidnet som Lensmand fra 12te til 18 Juli, og fra 25de til 31 Juli 1799, alle Dage inclusive, Veed ej videre. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som h/an/d vedblev, declarerende ej at vide meere, og da Citantinden ham ej videre havde at tilspørge, blev han dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Leil: Henrich Pedersen Traae, gl: 42 Aar, sidst til Alters igaar, Parterne ubeslægtet og ubesvogret, forklarede: At veed ej andet, end dette som han veed: At Sjur Sjursen Aase sad forrige Sommer paa Vand og Brød hos Lensmanden det 1ste Vidne, to gange 7 Dage, for begaaet Hoer med Mari Schogesal. Dimitteret som 1ste Vidne.

Fremstod 3de Vidne Jon Mikkelsen Store Fosse, gl: 52 Aar, sidst til Alters Michaeli Tider sidst, Parterne ubeslægtet og ubesvogret, forklarede: At veed ej andet end Mari Mons Datter Schogesal gjorde Barsel i Vidnets Huus, og da hun gjorde Barsel sagde hun at Siur Sjursen Aase havde Omgang \med Hende/ 2de Pintzedag Aaret før, dette sagde Hun da hun fødte Barnet 1798, og det var 40 Uger den Tiid fra bem:te forrige Aars 2de Pintzedag. Dimitteret som de forrige Vidner.

Fremstod 4de Vidne Ingrid Sjurs Datter Hustrue til forrige Vidne gl: 56 Aar, sidst til Alters Mich: Tider sidst, ubeslægtet og ubesvogret, forklarede: Ord til andet som forrige Vidne. Dimitteret som de forrige Vidner.

Fremstod 5te Vidne Lars Stensen Baadevigen, gl: 66 Aar, sidst til Alters for 14 Dage siden, Parterne ubeslægtet og ubesvogret, forklarede: At 2 á 3 Uger efter Mari Mons Datter havde fød sit uægte Barn, var Vidnet sendt fra Sjur Sjursen Aase til hende, at sige: Hun skulde tage sine Ord tilbage, og gjøre sig selv til Løgner; thi Siur Aase vilde ikke være BarneFader. Dette Vidnet sagde til Hende, men erindrer ej hvad Hun svarede. Han skulde og byde Hende 12 rd: fra Sjur Aase. Vidnet bød dem, men havde ej Penge med. Hendes Svar erindrer ikke. Dimitteret som de forrige Vidner.

Iver Rørvig begjærede TingsVidnet sluttet og sig beskrevet meddeelt, som blev bevilget.

Doms Sag næst forrige

Inger Stens Datter Rørvig hidtil Hustrue til Sjur Sjursen Aase, fremstod, leverede forseglede Brev fra Proc: Kahrs som for hende befalet Sagfører til at erholde Dom til Skilsmisse fra hendes Mand Sjur Sjursen Aase. Stevningen er allerede fremlagt fra Skibredets Lensmand leveret, og i det denne Act følgende TingsVidne indført. Hr: Kahrses brev blev aabnet, er af Dato 3de d: M: og oplæst lyder saaledes: hvori var indsluttet følgende Documenter \Indlæg af 3de Oct: sidst saal: og Bilagene/ No: 1 Kongl: allern: Benef: Paupertatis af 25 April 1800 saal: No: 2 Stiftets Ordre til Proc: Kahrs af 8 Maj d: A: saal: No: 3 Sogne Præstens Hr: Kahrses Attest af 8 Sept: d: A: saal: No: 4 Kongl: allern: Bevilling af 11 Janv: 1799 for Inger Stens Datter at maae være adskilt fra sin Mand henseende Bord og Seng, og deraf Copie med Originalen confereret, og læst \saal:/ og Originalen paategnet anviist, Inger Stens Datter nu i Retten tilbageleveret. De deri anmeldte 300 rd: tilstod Hun at være sig af

1800: 20

Sjur Sjursen Aase betalt. No: 5 Forligelses Commissionens Attest saal: alt oplæst.

Inger Stens Datter Rørvig endnu fremlagde Attest fra Fogden Hr: Langsted om Sjur Aases udstaaede Straf for bem:te Hoer oplæst saal: samt Attest fra Sogne Præsten Hr: Kahrs oplæst saal: \samt begjærede det i Dag førte TingsVidne Doms Acten vedhæftet/

Sjur Sjursen Aase var mødt \men ikke Mari Mons Datter/ betalte Tilsvare: 2 mrk: 8 s: skr: To Mark og aatte Skil:, havde anhørt Documentene og alt i Rette lagte oplæse, og protesterede imod Skilsmisse Dom, da h/an/d ikke har begaaet Hoer med Mari Mons Datter Schogesal som aldrig efter Loven, og som Loven fordrer, kan lovgyldig beviises, og vel har han derom afgivet en Slags Tilstaaelse, men Sam/m/e blev ham aflokkeet, og den \nu/ allerede tilbagekalder, altsaa paastaaer i kraftigste maade, at hans Egteskab med Inger Stens Datter ikke ophæves, men fremdeeles vedbliver, og hands Hustrue hendes Stevning og Søgemaal aldeles afviist. Saaledes indlader Sagen under Dom.

Inger Stens Datter paastod Skilsmisse Dom m: v: efter \TingsVidne og/ hendes Sagfører Proc: Kahrs Indlæg og Paastand. q

Begge Parter paastod Dom.

Sagen blev til Doms optagen til i Morgen.

q endnu meldende som Sjur Aase tilstod, at Hun har holdt sig fra ham fra det blev opdaget, at han af Mari Mons Datter var udlagt til BarneFader.

Nye Tingsvidne Sag.

Anders Pedersen paa Aarhus i Hardanger gl: 68 Aar, fremstod betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: En Rd: tree Mrk: og Fire Skilling, og fremlagde Forligelses Commissionens Attest af 28 Maj 1800, i agtende Sag imod Jon Jonsen Lille Fosse, oplæst saal: samt skreven mundtl: Varsel af 2de Oct: 1800 oplæst saal: Endnu fremlagde Forligelses Commissionens Attest af 8 Sept: 1800 oplæst saal:

Indstevnte Jon Jonsen Lille Fosse mødte anmeldte sig gl: 43 Aar, betalte Tilsvare: 2 mrk: 8 s: skr: To Mark og Aatte Skilling, men nægtede Søgemalet, da aldeles ikke noget saadant Forlig som det paastevnte, af Indstevnte er sluttet eller indgaaet og paastod Stevningen afviist.

Citanten begjærede Vidnerne paaraabt at gjøre deres Forklaring(?) de Indstevnte, da Citanten ingen ustevnte Vidner havde at fremstille. Vidnerne blev fremkaldede hvoraf mødte Hans Pedersen S:E: p: Brue og Haaver Arnesen Berge. Citanten begjærede de at gjøre deres edelige Forklaring. Vidnerne blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, derefter de aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, blev separerede og fremstod som

Iste Vidne Haaver Arnesen Berge S:E: og Forligelses Commissarius, gl: 68 Aar, sidst til Alters denne Høst, Parterne ubeslægtet og ubesvogret, forklarede: At erindrer ej Tiden, men det var strax efter Alle Helgen 1799, vare forsamlede i Præstegaarden i h/an/ds Stue, hvor den Tiid Forligelses Commissionen ikke holdtes eller skulde holdes, ej heller var varslet til Commissi(on?) ligesaa lidet var det den sædvanlige Commissions Dag, ikke heller var Commissionen tillyst til den Dag, Anders Aarhus, Jon Lille Fosse og Vidnet Hans Brue, samt Præsten Hr: Kahrs af og til, da begge Parter blev saaledes forligte: At Jon Jonsen Lille Fosse sagde at være Aftenen før forliigt med Anders Pedersen Aarhus, at give sidstmelte 250 rd:, men blev ej nævnt hvorfor, og paa Condition, at Anders Aarhus skulde holde ham fri for alle Andre. Dertil Anders Aarhus sagde: At ville holde ham fri for alle Andre, med de Ord tillagt: Dersom nogen taler Dig noget til, saa viis dem til mig. Ingen nævnede enten nogen Jord eller Odels Ret, men Vidnet veed, at det var om Odels Rett til Lille Fosse Indstevntes Brug, som Anders Pedersen Aarhus formeener at have, og begge Parter foreenedes, at skaffe derom skriftl: Contract, forfattet af Districtets Sorenskriver. Begge Parter tilstod at have ikke forlangt nogen Contract af Sorenskriveren forfattet. Derpaa forlangde de begge af Præsten Hr: Kahrs at føre ind i Commissions Protocollen det passerte, men han sagde, at kunde ikke

føre andet end med at henviise det til Sorenskriveren, men Vidnet erindrer ikke, hv(orledes?) blev indført andet, end at det blev henviist til Contract at faae forfattet af Sorenskriveren. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som det

1800: 20b

Vedblev, declarerende ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde Vidnet videre at tilspørge, blev det med begge Parters Consence fra Retten dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Hans Pedersen Nedre Brue S:E: gl: 58 Aar, sidst til Alters 16de Søndag efter Trinitatis, Broder til Citanten, forklarede Ord til andet som 1ste Vidne. Dimitteret som 1ste Vidne.

Indstevnte \benægtede, det omvidnede i al dets Indhold og/ protseterede imod begge Vidnerne, det første som Forligelses Commissarius, der siden har underskrevet i Commissions Protocollen og det sidste som saa nær beslægtet Citanten, paastod Præsten Hr: Kahrses Vidnesbyrd til næste Ting, og ham mulcteret paa sit Falsmaal for Udeblivelse.

Dom/m/eren kan ikke see at Præsten Hr: Kahrs har anseet det Passerte for andet end en Commissions Forhandling; og da han efter Fr: 20de Janv: 1797 § 28de, ikke derom bør udgive Attester eller afgive Vidnesbyrd; saa kan Dom/m/eren ikke enten mulctere Hr: Kahrs eller forelægge ham til næste Ting.

For Eragtning betalt 12 s: skr: Tolv Skilling. For 2 Vidner betalt 2 mrk: skr: To Mark.

Citanten begjærede TingsVidnet sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Saug Tings Vidne.

Morten Hansen Furreberg og Johannes Hansen sam/m/e sted, begge S: Ejere, fremstod /: betalte Incam: 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: Een Rd: tree Mark og Fire Skilling /: og androg at de og omliggende Naboer bliver meget hindrede i deres Huuses Reparation, ved det de ikke selv have Saug, og har ½ Miil til nærmeste Saug som er Echenæs, der er ikkun en Flom Saug, og ofte mangler Vand, saa der ikke kan faaes skaaren Tømmer naar behøves, men naar de fører Tømmer dertil, maae det ofte ligge længe, og derved tage Skade, og blaaner som er Begyndelsen til Forradnelse, eller og de maa føre det til længere fraliggende Sauger, som er dem til stor Skade, Tab, Bekostning og Tiidspilde. Da de nu selv have Skov nok til en Saug, og dertil tilstrækkelig uden at vorde medtaget, uagtet den er lagt til Echenæs Saug, men ikke dertil faaes noget fra sam/m/e Skov. Comparenterne have og Elv paa deres egen Grund, saa at Damstokkens begge Ender kan kom/m/e til at lægge!! (ligge) paa deres egen fri Odels og Ejendoms grund; saa ere de nødsagede at allerunderd: ansøge D: K: M: om allernaadigst Bevilling at opbygge og opsætte en Flom Saug ved Furreberg paa deres gaards grund No: 70. Sundhorlehns Selvejer gods i Strdb: Skibrede og Sundhorlehns Sorenskriverie, ved der løbende Flom Bæk, aleene til deres egen og Bøjgdens Fornødenhed at skjære enkelte og vandkantede Bord for Bøigden, men kan ej angive Qvantum, da et Aar kan behøves meere end et andet.

Comparenterne begjærede til et TingsVidne til at belægge deres allerund: Ansøgning, tilspurgte nærværende Ole Larsen Braathun som en Ejer i Echenæs som nærmeste Saug, om denne agtende Saug er denne eller andre Sauger til Skade? Rs: Nej Videre begjærede de Almuen tilspurgt og deres Svar Protocollen tilført, alt til et lovligt TingsVidnes Erhvervelse: 1st Om denne Saug er nødvendig? 2det Om det dertil behøvende Tøm/m/er kan faaes af Comparenternes Skove uden Disses Skade eller Medhandling i nogen Maade? 3de Om Comparenternes Skove ere henlagte til andre end Echenæs Saug 4 tylder Tøm/m/er?

Dom/m/eren oplæste for Laugrettet og Almuen det tilførte, og derom samt paa de fremsatte qvæstioner æskede Laugrettets og samtl: Almuens Svar. Herpaa samtl: og i sær blant

Almuen de 2de Mænd Peder Engelsen S:E: p: Echenæs og Anders Pedersen Bakke begge boende i det Sogn og den Bøjgd som Comparenterne boer, overeenstem/m/ende med den øvrige Almue svarede: I almindelighed: det andrager sig saaledes at forholde, som tilført er. og i særdeleshed til 1ste qv: Saugen er højnødvendig ved bemelte Furreberg Elv eller Fos. til 2det Ja, og aldeeles

1800: 21

uden Skovens Skade. til 3de Nej ikke videre end ovenmeldte 4 Tylter Tøm/m/er til Echenæs Saug, som Skoven gjerne kan taale at afgive, og (vil?)de forsyne Furreberg Saug. Betalt for 2 Vidner 2 mrc: skr: To Mark.

Comparenterne begjærede det passerte sluttet, og dem som TingsVidne beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Pantebogen til Inddragelse

Torkel Poulsen Kiielsen Skjøde til Rasmus Hansen Berge paa Odels Retten til 1 Løb Sm: 1 Hd: i Berge Nedre No: 37 for 100 Rd:r dat: 9de Octob: 1800.

Anders Heljesen Schielnæss i Bergen Skjøde til Svale Heljesen Schjelnæss paa 1/24 Part i Hisdahls Skovetejg for 17 Rd:r dat: 23de Maji 1800.

Baar Olsen Bundhuus Skjøde til Ole Baarsen paa Bundhuus No: 75 ½ Løb Sm: ½ Hd: for 200 Rd:r dat: 13de Octob: 1800.

Ole Baarsen Bundhuus No: 75 Vilkaars Contract til Baar Olsen Bundhuus og Hustrue dat: 13de Octob: 1800.

Ommund Sjursen Ytre Ohme No: 25 Vilkaars Contract til Torbjørn Jonsen Ytre Ohme og Hustrue dat: 15 Octob: 1799.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 14de October 1800 continuerede dette Ting.

Optagen Sag fra i Gaar fol: 20a. Inger Steens Datter Rørvig Sjur Sjursen Aase da i denne Sag blev afsagt følgende

Dom

Inger Steens Datter Rørvig har anlagt den/n/e Sag til Skilsmisse Doms Erhvervelse fra, og hendes Egteskabs Ophævelse med, hendes Mand Sjur Sjursen Aase. I Sagen er ej af Citantinden forskaffet det Beviis som Loven pag: 547 a: 15 § 1. fordrer, da Factum ikke kan siges med de fremlagte Beviisligheder og førte Vidner, skjelligt beviist, og her er kun egen Bekjendelse af Sjur Sjursen Aase; men da denne Rets Justitz Protocol viiser baade at Sjur Sjursen Aase er paa Justitiens Vegne tiltalt for i sit Egteskab begaaet Hoer med Mari Mons Dr., saa og at Actionen blev ophævet efter derom falden og saavel i Hr: Foget Langsteds Attest, som og i fremlagte Hr: Justitz-Raad og forrige Foged Korens Brev paaberaabte, Kongl: allernaadigste Resolution af 31 Maji 1799; og naar betragtes, saavel Følgerne af Sjur Sjursens Bekjendelse og Tilstaaelse til Strafs Lidelse, og de Konen betalte 300 Rd:r, som ikke er at formode han havde paadraget sig, om han havde været uskyldig; som og, at i saadanne Sager særdeles sjelden kan have andet Beviis, eller Vidner, saa vil de fremlagte Beviisligheder blive at antage, at Sjur Sjursen Aase \8/har \9/begaaet \10/Hoer \1/i \2/sit \3/Egteskab \4/med \5/Inger \6/Steens Dr: \7/Rørvig; Og intet antageligt fra Indstevntes Side er fremført under Sagen; Citantinden har og beviist med Præstens irettelagte Attest, hendes skikkelige Forhold og Uskyldighed henseende Mandens Utroeskab; thi kjendes for Ret: At indstevnte Sjur Sjursen Aase, efter Lovens 3 Bogs 18 Cap: 15 Ap: 1ste § bør fra den/n/e Doms

Forkyndelse have sit Egteskab med Citantinden Inger Steens Datter Rørvig forbrudt, og det aldeles være ophævet; og det staaer Sidstnævnte, som den uskyldige Person, frit for, strax at træde til andet Egteskab. Og han betale denne Sags Omkostninger

a: Rettens Gebyr med Stevnings Penge 1 Rd:r 2 mrk: Incaminationer 3 Rd:r 8 s:, Dommens videre Beskrivelse over 4 Ark med Reservation 4 mrk: 8 s: Acternes Bekræftning 2 mrk: 8 s:, Forkyndelse 2 mrk: 12 s: i alt Sex Rigsdaler og fiire Skilling.

b: Sagførerens Salarium efter Forord: 3 Jun: 1796 § 42, i Overeenstemmelse med Rescriptet 11te Junii 1788 IX Afdeeling, og da samme ikke regnings viis er paastaaet, Sex Rigsdaler, og

c: det stemplede Papiir, som til denne Sag burde været brugt 1 Rd:r 4 mrk: 2 s:, som /: om hos Paagjeldereren bliver at erholde, der formodes om ikke Execution paafølger, eller beviises med Executions Forretning :/ paaskreven vedhæftes denne Dom med Tingsvidne, forinden den videre afbetjenes: inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse, under Nam og Executions Tvang efter Loven.

I Sagførelsen og Behandlingen er ikke viist nogen Forsømmelse, men samme har været lovmæssig og forsvarlig.

Begge Parter anhørte Dommen.

Da Sjur Sjursen Aase nu strax i Retten betalte Rettens Gebyr med Sex Rigsdaler og fiire Skilling, hvoraf Lensmanden blev tilleveret Stevne- og Forkyndelses Penge Een Rigsdaler Fiire Mark og Tolv Skilling; samt betalte det stemplede Papiir 1 Rd:r 4 mrk: 2 s: saa bliver Acterne derpaa udstedte \/: og Documenterne hver med sit Tilhørende belagt :// hvilke Inger Steens Dr: Rørvig begierede sig, naar de vare expederede, directe fra Retten tilleverede, som bevilgedes. Sjur Sjursen Aase erklærede at ville selv betale Procurator Kahrses Salarium 6 Rd:r.

<Udstæd>

Pantebogen til Inddragelse

Gitle Hansen Gougsvigs \Enkes/ Skiøde til Baar Sjursen Østefjord paa Wiigen No: 22 1 Pund 8 Mrk: Sm: ¼ Hd: for 180 Rd:r dat: 13de Octob: 1800.

Baar Sjursen Østefjords Skjøde til Anders Hansen Wiige(n)

1800: 21b

paa Wiigen No: 22 1 Pund 8 Mrk: Sm: ¼ Hd: for 450 Rd:r dat: 13 Octob: 1800.

Saug-Tingsvidne

Anders Hansen Øfre Waage og Niels Larsen Øfre Waage begge Selv Ejere, fremstod, betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skriver Een Rigsdaler tree Mark og fire Skilling, og androg, at de hindres meget i deres Huuses Reparationer ved det de ikke have selv {have} Saug ved deres gaard, men med hvad Tøm/m/er de behøver skaaren til deres Huuses Vedligeholdelse, maae reise til andre Sauger, som undertiden ikke kan overkomme Skjørselen, saasom det er Flom Sauger, saa at Tømmeret kan, inden det bliver skaaren, lægge!! (ligge) længe, og bederves, hvilket er dem til Sinkelse, Tab, og ved undertiden at føre det fra en Saug til en anden, Skade og Omkostninger. Comparenterne have selv tilstrækkelig Skov, og om den er lagt til nogen anden Saug, kan den dog afgive uden Skade og Fordærv, det til den agtende Saug behøvende, som kun intenderes til deres eget Brug og til vandkantede Bøjgde Bord. Comparenterne have og selv Elv eller Flom Bæk som løber over deres egen grund, og Damstokken kom/m/er at lægge!! (ligge) paa deres egen fri Odels og Ejendoms Grund med begge Ender; og da de agter allerund: at ansøge Kongl: allernaadigst Bevilling om at opsætte ved deres gaard og Øfre Waage Elv en nye Saug som bliver kun en Flom Saug, og hvorpaa de kun agter at skjære som meldt enkelte Bord til deres egen Fornødenhed til deres egen gaard

Øfre Wa/a/ge No: 85 hvorpaa de ikke kan angive Qvantum, da de kun vil skjære hvad som behøves. til hvilken deres allerund: Ansøgning at belægge, de var begjærende TingsVidne, og desuden tilspurgt de nærmeste Svindlands og Kjærevigs Saugers Ejere, de af dem som ved Retten vare nærværende, af første Saugs Ejere Lensmand Knud Erichsen Svindland, og Jens Andersen Svindland, samt Kiærevigs Saugs Ejere Anders Gertsen Kjærevig og Anders Andersen sam/m/e sted, om denne agtende Saug, er dem eller andre Sauger til Skade? Rs: Nej. Videre begjærede Laugrettet og Almuen tilspurgt og deres Svar Protocollen tilført, alt til et lovligt TingsVidnes Erhvervelse: 1st Om denne Saug er nødvendig? 2det Om det dertil behøvende Tøm/m/er kan faaes af Comparenternes egen Øfre Waage Skov p: Waraldsøen i Strandebarms Skibrede uden Skovens Skade eller Medtagelse i nogen Maade, om og andre Sauger deraf vilde købe noget? 3de Om Comparenternes Skov er henlagt til andre Sauger? Dom/m/eren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen, og derpaa samt paa de fremsatte qvæstioner æskede deres Svar. Herpaa samtl: og i sær blant Almuen den 2de Mænd Peder Henrichsen Traa og Lars Andersen Nedre Waage, boende i sam/m/e Sogn og Bøjgd som Comparenterne overensstemmende med den øvrige Almue svarede: I almindelighed det andragne sig saaledes i Sandhed at forholde \som tilført er/ og i særdeleshed til 1ste qv: Rs: Ja for dem højest nødvendig. 2den qv: Ja, og aldeeles uden Skovens Skade. til 3de Nej, ikke som de veed.

Betalt \som/ for 2 Vidner 2 mrk: skr: To Mark.

Comparenterne begjærede det passerte sluttet, og sig som TingsVidne beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Saug-Tingsvidne.

Peder Pedersen Næss S:E: fremstod, betalte Incamination 1 rd: 3 mrk: 4 s: skriver Een Rigsdaler tree Mark og Fire Skilling, og androg, at han hindres meget i hans Huuses Reparationer ved det han ikke selv ejer Saug, men med hvad Tømmer han behøver skaaren til hans Huuses Vedligeholdelse, maae reise til andre Sauger, da den forrige Næss Saug formedelst Mangel paa Vand som en Flom Saug, ikke kan overkom/m/e Skjørselen, saa at Tømmeret inden det kan blive skaaren, undertiiden kan lægge!! (ligge) længe og fordærves, og undertiden maae føres derfra til en anden Saug, hvilket er ham til Sinkelse, Tab, Skade og Omkostninger. Comparenten har baade selv tilstrækkelig Skov, saa og kan benøtte sig af gaardens liden Elv

1800: 22

eller Flom Bæk, hvorved forrige Næss Saug ligger, og er hans Skov Næss Skov, ikke lagt til nogen anden Saug, som og denne nye agtende Saug bliver paa hans egen grund, og Damstokkens begge Ender kommer til at ligge paa Comparentens eget fri Odels og Ejendoms gods, hans Skov kan og taale at deri hugges det til denne Saug behøvende, uden i mindste Maade at vorde medtaget sær han ikke agter at skjære andet, end enkelte eller vandkantede Bøjgde bord til hans egen Fornødenhed og Huuses Reparationer. Og da Han agter allerunderdanigst at ansøge Kongl: allern: Bevilling, om at opsætte paa h/an/ds gaardepart Næss No: 17, Sundhorlehns S:E: gds: i Strandebarm Skibrede, og dens Lejemaal, og ved Næss Elv eller Flom Bæk, en nye Saug som bliver kun en Flom Saug til sin egen Fornødenhed, hvorpaa han ikke k/an/d angive Qvantum, da han agter kun at skjære det han selv behøver, og ligesom det fornødiges; og til hvilken h/an/ds allerunderdanigste Ansøgning at belægge han er TingsVidne begjærende, saa begjærede han derunder tilspurgt, ved Retten nærværende nærmeste Saugers Ejere, for Næss forrige Saug, Niels Pedersen Næss, Øjerhavns Saug Hans Larsen Øjerhavn, og for Hisdals Saug Anders Heljesen Traae og Samson Heljesen Traa, om denne agtende Saug er dem eller andre Sauger til Skade? Rs: Nej.

Viidere bgejærede Comparenten Laugrettet og Almuen tilspurgt og deres Svar Protocolen tilført, til et lovligt TingsVidnes Erhvervelse: 1st Om denne Saug er nødvendig? 2det Om det dertil behøvende Tøm/m/er kan faaes af Comparentens egen Næss Skov, uden Skovens Medtagelse i nogen Maade? 3de Om Comparentens Skov er henlagt til andre Sauger?

Dommeren oplæste det tilførte for Laugrettet og Almuen, og derom samt paa de fremsatte qvæstioner, æskede deres Svar. Herpaa samtlige og i sær blant Almuen de 2de Mænd Lars Andersen Nedre Waage og Anders Jensen Øje boende i sam/m/e Sogn og Bøjgd som {Citanten} \Comparenten/, overeenstemmende med den øvrige Almue svarede: I almindelighed at det Andragne forholder sig saaledes i Sandhed som tilført er, og i særdeelehed til 1ste qv: Ja for Comparenten høist nødvendig. til 2de qv: Ja, og gandske uden Skovens Skade. til 3de Nej ikke som de veed.

Betalt \som/ for 2 Vidner 2 mrk: skr: To Mark.

Comparenten begjærede det Passerte sluttet, og sig som TingsVidne beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Laugrettes mænd til at betjene Retten 1801, opnævnt af nye i Skattemandtallet indførte Jordbrugere.

a: til Som/m/ertinget: 1. Baar Erichsen Tvedt. 2. Omund Sjursen Yttre Ohme. 3. Mons Torbjørnsen Bundhuus. 4. Lars Andersen Nedre Waage.

b: til Høstetinget: 1. Ole Larsen Engedal. 2. Brynild Heljesen Houge. 3. Lars Haaversen St: Fosse. 4. Ole Baarsen Bundhuus,

hvorom Lensmanden blev leveret Bekjendtgjørelses Ordre for dem derefter i Følge Reglementet at tilsige.

Bygselsedler med Reversaler publiceret og Landsk: bøger anvist

Johannes Jansen Echenæs til Johannes Johannessen Braathun p: 1/12 Part i Echenæs Saug grund paa Livs tiid, Aarl: Afgift 1 mrk: d: 15de Octob: 1799. til M:f: H: bet: 8 s:

Mikkel Andersen Torjulstvedt til Lars Andersen paa Livs Tiid paa No: 14 Torjustvedt ½ L: ½ Hd:, før brugt af Anders Mikkelsen d: 1 Marti 1800. til M:f: H: bet: 1 mrk:

Hans Gotschalchsen Fladebøe til Anders Gotschalchsen p: Livs Tiid paa inden gjærdes uskatlagt Plads Smalestøkket, Flad Ageren, Wiigøren, Fjeldslaatten m: v: Huusm/an/den bebygger Pladset og ejer Huusene Aarl: Afgift 2 rd: d: 13 Oct: 1800. M:f: H: 8 s:

1800: 22b

Pantebogen til Udslættelse

Til Afdrag af No: 7 p: 58. Niels Gitlessen Torjustvedt No: 14 Obl: til Mikkel Pedersen Mundem i alt paa 198 rd:, d: 30 Maj 1796, deraf imod Creditors qvittering 16 Maj 1800, betalt til Afdrag 50 rd:

No: 5 p: 702. Lasse Steensen Mit Røe i Strds: No: 65 Obl: til Hactor Aakre m: f: i alt p: 150 rd:, d: 10de Oct: 1792, bet: imod Hactor Aakres qvittering 9de Oct: 1800 112 rd:, og Erich Sandvigs Arv:s 38 rd: 29 Maj 1800.

No: 5 p: 792. Niels Asbjørnsen Breum No: 27 Obl: til Peder Larsen Døsviig paa 60 rd:, dt: 1 Feb: 1794 af Creditor qvitteret 7de Oct: 1800.

Pantebogen til Inddragelse

Afkald

ForM: Bog fol: 144, 154. Boel Ols Datters Mands efter Skfte 10 Sept: 1770 for Arv 22 rd: 5 mrk: 2 s: forøget til 33 rd: 5 mrk: 2 s: og efter Skfte 18de Octob: 1792 24 rd: 3 mrk: 3 s: d: 13de Oct: 1800.

(Andre dokument)

Mons Brynildsen Lies Enkes Skde til Johannes Monsen paa No: 4 Lie ½ L: S: ½ Hd: for 600 rd., dat: 14de Oct: 1800.

Johannes Monsen Lie No: 4 Vilc: Ctr: til Maddele Lars Datter Lie, Mons Brynildsens Enke dateret 14de Oct: 1800.

Da ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.
S: Schiøtz

Lars L: P: S: S: F: Pedersen Store Fosse. Ingebrigt I: I: S: G: Ingebrigtsen Gaathe. Knud K: G: S: N: Gabrielsen Netteland. Cornelius C: M: S: B: Monssen Bougland.

Qvindherreds Skibredes Høsteting den 15de October 1800, sat og holdet paa Gjermundshavns Tingsted af Rettens Betjent, i Overværelse af Fogden Hr: Langsted, Skibredets Lensmand Abel Iwersen Helvigen, samtlige tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte fiire eedsvorne Laugrettes Mænd navnlig

a: Af Dommeren i Eed tagne unge Laugrettes Mænd

1. Helje Pedersen Pile

b: gl: Laugrettes mænd

2. Ole Nielsen Schorpen

3. Ole Larsen Lande

4. Ole Olsen Store Røsseland

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høy Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, forhen registeret for Fjeldbergs Skibrede som der tilført fol: 6. og for Opdahls Skibrede fol: 14b.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret som for Fjeldbergs Skibrede dette Aars Høsteting, Justitz Protocollen her fol: 6b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Over Formynder Regnskabet til Bilag publiceret:

Extract Lodsedler af Skiftebreve paa de Arver, som hos Forældre og Besteforældre ere indestaaende fra Høstetinget 1799 til denne Tiid 1800. henhørende til Overformynder Regnskabet og samme at vedlægge.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Lensmanden, Laugrettet og Almuen, og befunden saaledes som her bag i Protocollen findes tilført.

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1801, opnævnt af unge i Skattemandtallet indførte Jordbrugere

a: til Som/m/ertinget: 1. Jens Johannessen Hougeland. 2. Hactor Tørressen Øf: Kaldestad.

3. Lars Mikkelsen Røsseland. 4. Gotschalk Mathiassen Store Ekre.

Fleere ere ikke.

Paa disse blev Lensmanden leveret Bekjendtgjørelses Ordre, for dem derefter, i Følge Reglementet at tilsige.

Bjørneskud Tings Vidne.

Niels Jensen S:E: p: Lille Røsseland, Ole Larsen Lande S:E: og Thore Samsonsen S:E: p: Stueland, fremstode og anmeldte, at de 3de Pintze Dag i Som/m/er sidst, have skudt en voxen Bjørn i Bjørnebølle Mark her i Skibredet, hvoraf de nu fremviisde i Retten den Venstre Fremlab, da Huden var solgt; og der for begjærede de sædvanlige Skud Penge 2 rd:

Til stædeværende Almue erklærede sig vidende om det Tilførtes Rigtighed og Sandhed; thi blev af Fogden Langsted betalt Skud Penge 2 rd: og Labben af Ham tagen i Forvaring.

Comparenterne begjærede det Passerte, som TingsVidne sluttet, og dem paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt, som blev bevilget.

Rettens Gebyr betalt 2 mrk: skriver To Mark.

1800: 23

Pantebogen til Inddragelse publiceret

Skfte 3 Marti 1800 efter Knud Hansen Sunde.

| Jordegods

Samfrende Skifte af 2de Aug: 1800 efter Major Hr: Lorentz Muller von

| Udlæggene

Segelckes Sl: Frue Marie Susanne Friman Segelcke, ang: Nedre

| i Skjøde

Sandvigen Skatteskd: 1 L: 2 pd: 6 mrk: S:, og overbygsel til 27 mrk:

| Bogen

Qvinh: Kirke gds: ansat for 800 rd:, udlagt til Børnene.

| extraherte

Afkalde

ForM: Bog fol: 156. Rachel Johannes Datters Mands efter Skfte 12 April 1776 for Arv 40 rd: 3 mrk: dat: 15de Oct: 1800.

.... 160, 160. Ole Larsen Fuglebergs efter Skfte 1 April 1785 22 rd: 5 mrk:, og 28de Marti 1788 29 rd: 78 s: i alt 52 rd: 3 mrk: 14 s: dateret 15de Oct: 1800.

.... 162. Myndtl: Gjørtrud Jørgens Datters Formynders efter Skfte af 4 Marti 1800 for Arv 1 mrk: 9 1/10 s: og Hjem/m/egifte 18 rd:, dat:t 15de Oct: 1800.

.... dto: fol: Brithe Jørgens Dt:s, ditto dto: lige Arv etc:

Johannes Frantzen Røsselands efter Skfte 9 Juni 1797 for Arv 66 rd: 4 mrk: 12 s: dateret 15de Oct: 1800.

(Andre dokument igjen)

Jens Andersen Ekres Skde til Gotschalch Mathiassen paa Store Ekre No: 6 H: C: gds: 1/2 L: S:, 1/2 Hd: for 140 rd:, dat: 15de Oct: 1800.

Mikkel Larsen Røsseland Skde til Lars Mikkelsen paa halve af h/an/ds Brug i Røsseland No: 45 3/4 L: S: 1/4 Hd: for 40 rd:, d: 15de Oct: 1800.

Ole Petersen Helvigen Obl: til Morten Johannessen Furreberg paa 98 rd:, Rente 3 proC:to, Pant 3 pr: i Helvigen No: 41 1 pd: 21 1/2 mrk: S:, 5/8 Hd: dt: 15 Oct: 1800.

Jens Tørressen Musselands Disposition imellem h/an/ds 2 ældste Sønner, om Musseland No: 33, 1 Løb 1 Hud, dens Deeling efter hans Død d: 15de Oct: 1800.

bem:te Jens Tørressen Musselands Skde til h/an/ds ældste Søn Tørres Jensen paa h/an/ds halve Brug i Musseland No: 33 1 halv L: S:, 1/2 Hd: for 300 rd:, dat: 15de Oct: 1800.

Tørres Jensen Musselands No: 33 Vk: Ctr: til Jens Tørressen Musseland og Hustrue d: 15de Oct: 1800.

Gotschalk Mathiassen St: Ekre No: 6 H: C: gds: Vilkors Contract til Jens Andersen Stor Ekre og Hustrue d: 15de Oct: 1800.

Da ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette, saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

S: Schiøtz

Helje H P S P Pedersen Pile. Ole O N S S Nielssen Schorpen. Ole O L S L Larsen Lande. Ole O O S S R Olsen Store Røsseland.

November Maaned 1800. overordentlige Ting den 10de November paa Schonevigs Tingsted for Schonevig, Etne, Fjeldberg, Føjens, Fjære og Qvindherreds Skibreeder, sat og holdet af Rettens Betjent i Overværelse af efterskrevne fiire eedsvorne Laugrettesmænd, navnlig:

1. Gunder Larssen Aasheim	3. Tørres Larssen Tjelle
2. Lars Olsen Teigendahl	4. Tjerran Olsen Tjelle

<Føj: Skibr:> Optagen Sag fra fol: 8b. Bergens Stifts Direction contra Hr: Olsen. Da Dommeren med Laugrettesmændene som \tiltagne/ Meddoms Mænd igjennemgik og overvejede Sagen, hvorefter af den gandske Rett blev afsagt følgende

Dom.

Om de omventilerede $\frac{3}{4}$ Løb Smør og $\frac{3}{4}$ Hd: Ejendoms Gods i Thyse Præstegaard, som Sognepræsten Hr: Olsen nu ejer, melder hverken Skjøderne 4 Februarii 1784 eller 30te December 1770, nogen Undtagelse: uden Bygsel, men derimod Odel og Ejendom, og ikke andet kan forstaaes her ved Odel, end den fuldkommeste Ejendom, med Bygsel, siden Bygselen ej er undtagen; da naar Bygsel, eller hvad andet nævnes kan, ej er undtagen, et Skjøde maae forstaaes, om alt hvad til et Gods og Ejendom hører, og derunder Bygsel. Skjødet til Hr: Olsen 24de Augusti 1793 gaaer end nu viidere, og ikke alleene nævner Odels Retten /: Og hvad vil Odels Retten sige, naar Bygsel ej følger Godset :/ men derved end og sælges Godset med hvad Matriculen giver Anledning til, og Matriculerne 1667 og 1738, som saa meget yngre end Mageskifte-Brevet 1648, /: Den i Stiftets Brev 13de October 1798 ommeldte

1800: 23b

Matricul 1723 er hverken anvist, eller givet Extract af, er og ser i Jurisdictionen ubekjendt :/ nævner om dette Gods hverken med Bygsel eller uden Bygsel, ej heller tillægger Præstegaarden nogen Over-Bygsel, hvilke Bestemmelser dog Matriculerne have ved andre Jorder hvor liige Tilfælde indtræffer. Naar og Godset var uden Bygsel burde den, som det sidste Skjøde har underskrevet, og siden givet Extract af ældre gejstlige Skrifter, have udtrykkelig nævnet Undtagelsen i det sidste Skjøde. Hr: Olsen var altsaa fuldkommen beføyet at ansee sig som Ejer af Godset med Bygsel. Dette maae givet ham Anledning til Udskiftnings Forretningen 31te October 1793; Og da deri er indført Stiftets Ordre /: som viiser at Skjødet var Stiftet communiceret :/ til Nærværelse derved af Fogden, som mødte ved nu afgangne Procurator Gorm, og Hr: Olsen derom maae forud have tilskrevet Stiftet, og formodentlig der ligesom i Stevningen til Aasteds Sagen skeet er, nævnet sin Hensigt, der at faae Boepæl, da han endnu ingen anden havde; saa havde det været at vente, at Stiftet førend høysamme indvilligede Forretningen, da først havde indhentet de siden erholdte Erklæringer, som kunde standset Hr: Olsen i hans anvendte Bekostninger derefter paa Bygning etc., men at det ikke skeede, kunde ikke andet, end gjøre Hr: Olsen tryk til at bygge, da han ingen Boepæl havde, og allerede den 6te Augusti 1794 maae have bygget meget, thi Pantebogen viiser, at han den Dato ved Pante-Obligation har, for Pengelaan 600 Rd:r, pantsat Sævrehagen med paastaaende Bygninger; da hans, uden nogen Undtagelse, erholdte lovformelige Skjøde hjemlede ham sin Ejendom. Da i Stiftets Breve 21de Julii og 13de Octob: 1798, og fleere Steder i Acten, berøres denne Forretnings Nullitet, manglende Forkyndelse etc.; saa bliver her at anføre: Nullitet skal beviises ved høyere Dom; det er ikke skeet. Forkyndelse havde her ingen Nødvendighed, da ikke, som i en anden Dom, var dømt noget til vis Tiid at betales, gjøres eller efterkommes, under Executions Tvang eller Straf efter Lovens 1-5-15, og begge Parter, Citanten selv og Stiftet ved Befuldmægtiget, hørde Dommen afsige og aflæse ved

Forretningen, og om Stiftet enten ikke har beordret Indberetning om Udfaldet, eller saadan Ordre ej er efterkommet, kan denne Efterladelse hverken svække Forretningen eller vedkomme Hr: Olsen. I høybemeldte Skrivelse af 21de Julii 1798 meldes dog, at Stiftet om Forretningens Udfald blev underrettet, da til Erklæring opkom, Hr: Olsens første Ansøgning; og Resolutionen derpaa er dateret fra Cancelliet 30te Decemb: 1794. Da var end nu Tiid nok, ved Hjælp af Oprejsning at paaanke Forretningen. Nu har den overstaaet alle Fatalia, baade Appellationis og Restitutionis. Men overalt indeholder Aasteds Forretningen 1793 ikke det mindste om det, som nu er Qvæstionen i Sagen: med eller uden Bygsel. Da ingen lovformelig Indsigelse skeede, førend noget saadant ved den tinglyste saakaldede Protest 22de Septemb: 1797 af Dato 19de Augusti forhen; saa blev Hr: Olsen giort meere og meere sikker, at gjøre Bekostning; og hvad er billigere, end at han, naar han skulde sælge Huusene at flyttes, burde derfor have Erstatning, og han er at undskylde, at han ikke vidste hos hvem, han skulde søge den, uden hos Dem, der ere nærmest Skyld i, at han ikke i Tiide og paa lovlig Maade, var givet Aarsag til dermed at standse, og først af Stiftets Skrivelse 13de Octob: 1798, kan han blive underrettet om, hvad formentlig rigtige Docu-

1800: 24

menter ere ham imod; men derimod er ogsaa at anføre, at Hr: Olsen ved den Ansøgning, hvorpaa Cancelliet har givet Resolution 30te December 1794, maae have tilkjendegivet at versere in Dubio, og altsaa burde advaret sig selv, at være sparsom i de Bekostninger, som han maatte troe sig saa uvis om Erstatning for. Uagtet alt foranførte, synes dog det in Copia i Rette lagte, og in Originali foreviiste, Mageskifte-Brev af 29de Augusti 1648, efter dets tydelige Ord og Indhold ikke at kunne strækkes, hvorefter, om bliver usvækket, Thyse nu Præstegaard, 2 ½ Løb 1 Spand Smør 1 Huud 1 Geedskind, har Over-Bygsel til det øvrige, som er Ejendoms Godset i Samme: 3 Spand Smør 3 Geedskind, der alt conform Matriculen ballancerer 3 ½ Løb Smør 2 Huder, heele Thyse; siden ikke er beviist, hverken om Ejendoms Godset har i Hævds Tiid, været i andres Eje end Præsternes, Een efter Anden, eller hvorledes dermed da i saadan Tiid har været forholdet, og om Præstegaarden da deraf har oppebaaret Bygsel-Rettigheder, saa Thyse Præstegaard fremdeeles derefter synes, at vil beholde Over-Bygselen til omstævnte Ejendoms Gods ¾ Løb Smør ¾ Huud deri. Men intet maatte da og være meere billigt, end at Hr: Olsen eller hans Arvinger i sin Tiid, naar han maatte fraviige det hans Ejendomsgods tilskiftede Sævehagen og Krogen, bør nyde af efterkommende Præst billig Erstatning for hans derpaa opførte Bygning og paa Jorden gjorde Forbedringer, forsaavidt som beviislig er skeet, og da findes istandholdt, efter lovlig Vurdering, paa Grund saavel af Lovens 3 Bogs 13 Cap: 1 Apr: og betale hannem hvis Aabod etc: som Billighed, og i nogen Analogie af seenere Kongl: allernaadigste Anordninger i lige Tilfælde for Præsteskabet i Danmark, og de Militaire i Norge; og hvorunder han, der er Ejer, ikke bør ansees som Lejlænding, der noget var paalagt. Men ligesom for dette sidste ikke er contrastævnet, saa kan og her, om dette blev Tilfældet, ustævnet ja ukjendt Mand ikke dømmes, men dog kan anføres Contra-Citanten til Regress, i Tilfælde, da anden Erstatning efter alle Sagens Omstændigheder, ikke efter hans Contra-Stævning kunde i denne Sag tilkjendes ham. Saavidt efter de forbemeldte i Rette lagte Documenters bogstavelige Indhold; men en Qvæstion synes at komme Sagen nærmere, som ej nok er ventileret pro & contra, men ligger dog i Sagen, og staaer dermed i allernøyeste Connexion, og kan ikke efterlades her at tages under Betragtning: Hvorviidt et saa gammelt Document fra 1648, som nu er over 150 Aar, kan gjælde?, naar betragtes: a) Det har ikke været i Præsternes eller Præstegaardens Forsvars Eje eller Bevaring, men laant fra en Anden Sagen uvedkommende, hvorom et Brev fra Procurator Spiesmacher til Dommeren, med Sagens Documenter 8de Novemb: 1799, lyder saaledes: ”Det Kongl: originale Mageskifte-Brev, som bliver anvist, attraaer Herr

Kammerherren saasart mueligt tilbage, at sende til Ejeren, hos hvem det er bleven laant”.

b) Dette skjønt paategnet tinglyst 1650, sees ikke af Sagen, har været nogen Sagen Vedkommende, eller almindelig /: De som eje det undtagne ./ bekjendt førend nu, og findes ikke i Jurisdictionens Pantebøger, der tage deres Begyndelse 1737, følgelig umueligt for Hr: Olsen at erholde Kundskab om. c) Liigesom før her er meldt, det ikke er beviist, at Ejendoms Godset i Hævds Tiid har været i andres Eje end Præsternes etc: saa er og ikke oplyst, om nogen Forandring i den lange Mellemtiid fra 1648 til det første i Rette lagte Skjødes Datum 1764 er skeet, hvorved dette gamle Mageskifte-Brev kunde været sat ud af Kraft, som og gjerne kunde være mueligt, og, skjønt ej beviist, dog paa Grund af Matriculen rimeligt. d) Skiftebrevene af 1715 og 1742 deres meldende herom uden Bygsel kan ikke ansees for noget uomstødeligt Beviis, da dette er efter de ved Skiftet Nærværendes Opgivende, som undertiden ikke selv veed det rigtige. Vel er i Skiftet 1742 allegeret et Skjøde af 1733, men dette er ikke fremlagt, og som, om er tinglyst, kan ej findes i Jurisdictionens Pantebø-

1800: 24b

ger, som først begynder 1737. Disse Skiftebreve er heller ikke i Pantebøgerne, efter Forordningen 19de Augusti 1735, nemlig ikke det af 1742, det andet er ældre end Pantebøgerne. e) Naar saa gamle Documenter, som i et Tids-Rum af 116 Aar, fra 1648 til 1764, ej findes i nogen Connexion med Documenter i Mellemtiiden, skulde være gjældende, kunde flere Ejendommers Sikkerhed rystes, og blive vaklende, til at foraarsage Processer, og derved den Sikkerhed, som er Pantebøgernes Hensigt forfejles. f) Forordningen om Pantebøger 1738, vil at efter Pantebøgerne skal enhver kunde være sikker i sin Ejendom, eller deraf blive underrettet om det modsatte; men som meldt, dette Mageskifte-Brev findes hverken i Pantebøgerne eller deres Register. g) Efter Lovens Grundsætninger om Hævd skal Processer ved Hævd forekommes, og enhver være sikker i den Ejendom, som i 20 Aar har været upaatalt, saa at den, som i 20 Aar ikke har paatalt en formeentlig Ret, skal siden lade den være upaatalt, og enhver veed, at dette gjælder saavel imod publicque som private, ja Hans Majestæt Allerhøjst selv, lader sine Rettigheder derefter dømme. Lad være, muelig ingen Anledning har fremviist sig til Paatale; saa burde dog Mageskifte-Brevet, strax efter de nye Pantebøgers Indretning 1738, der været indført. og Vedkommendes Forsømmelse deri, kan ikke komme den, som 62 Aar derefter er Ejer og Besidder, til Skade. Dette, der indført den Tiid, havde blevet en Anførsel paa Skjøderne ved deres Tinglysning, og saaledes forebygget denne Process. Derimod som meldt 1) De i Rette lagte Skjøder, nævne Ejendom og Odel m: m: i sædvanlig Skjøde-Stiil: med Lotter og Lunde, Ager og Eng, Skov og Mark, etc: ligesom hvor Tingen sælges med fuld Ejendom; og har slet ingen Undtagelser, da det dog er den sædvanlige Skjøde-Stiil, hvor ej er Bygsel, at der staaer uden Bygsel, hvilket endog sees af Pantebøgerne at findes i Kongelige Skjøder; følgelig Ejendommen ansees som fuld Ejendom, med alt hvad til slig Ejendom plejer at høre og følge, altsaa og Bygsel og Herlighed. 2) Det sidste Skjøde af 24de Augusti 1793, er som de forrige, endnu tilføjende: som Matriculen giver Anledning til. 3) Matriculen, som yngre end Mageskifte-Brevet, melder ikke et Ord om enten Over-Bygsel eller uden Bygsel, da den Anmærkning dog der er almindelig ved andre Jorder, hvor Tilfældet treffer; dette giver største Grund til at formode Forandring i Mageskiftet, imellem dets Datum og Matriculen, saa meget meere, da der er Forskjel i Anførselen i Matriculen imellem 1667 og 1738 hvoraf maae sluttes, at den Forandring, hvorom Sagen er, ogsaa der maatte være nævnet, om den existerede. Og omendskjønt ingen kan skjøde tredie Mands Ret bort, saa bør dog Besidderen, som har lovlige Adkomst, være sikker, og tredie Mands Regress være Besidderen uvedkommende. De Ord i sidste Skjøde, som forrige Ejer det ej og havt haver kan og ikke anderledes forstaaes, end i

Overeenstemmelse med foranførte. Endelig bliver Hr: Olsens vidtløftige Indlægge at tage i Betragtning angaaende 2de Poster: 1ste Henseende hans deri brugte meget grove og højst uanstændige Skrivemaade og idelige Udfald paa hans foresatte høje Øvrighed og andre, Vedkommende og Uvedkommende, som blive for vidtløftige her at citere efter Pagina, da slige ofte findes fleere paa hinanden følgende Siider, og for det meeste øvrige, hver anden eller tredie Siide, hvorpaa Forordningen om timere litigantes etc: af 23de Decemb: 1735 Art: 2: bliver at anvende; men heller ikke viidere i denne Sag, end allegerede Forordning medfører, da det øvrige efter Continuations Stævningen, hvor om refereres til dens Afviisnings Kjendelse, og som gaaende uden for Beneficium, med Paastand om Ordenes Mortification, som falske, etc: og hvilke Carac-

1800: 25

terer behøver nye Undersøgning, og Paastand om høj Mulct; forbeholdes DHr: Hoved-Citantere at paatale i anden Sag. 2det Henseende deres Vidtløftighed og indeholdende, meest Sagens \Qvæstion/ uvedkommende Ting, og uendelige Igjentagelser, hvorefter de med største Ret kan regnes til de i Lovens 1 Bogs 23 Cap: 9 Art: benævnte Forsætter, og hvilke Indlægge vil udgjøre i hver Act over 40 Ark, hvoraf ansees for unyttig Vidtløftighed 20 Ark, er for begge Acter 40 Ark, og af det første i Udskrift til Hoved-Citanterne 16 Ark i alt 56 Ark, gjør å 12 skilling efter allegerede Artik: Syv Rigsdaler, som uden at handle imod det Kongl: allernaadigste Beneficium, vel kunde her tildømmes Betaling for, men kun anmærkes. Efter alt foranførte, nøye vejjet og overvejjet, og Mageskifte-Brevet holdt imod Skjøderne og Matriculen, kjendes af Dommeren og Meddoms Mænd

For Ret:

At de $\frac{3}{4}$ Løb Smør $\frac{3}{4}$ Huud Ejendoms Gods i bemeldte Thyse, som Sognepræsten Hr: Erich Olsen ejer efter Skjøde af 24de Augusti 1793, bør være hans Ejendom med Bygsel og Herlighed. Contra-Citanten Hr: Olsen, for sin uanstændige og dumdristige Skrivemaade, og Forhold i Sagen, bør, efter ovenmeldte Forordning 23de Decemb: 1735 Art: 2: erlægge i Mulct til den Nordenfjeldske Vej-Kasse Femten Rigsdaler, og ligesaa meget til Justitz Cassen med Femten Rigsdaler, Processens Omkostninger ophæves paa begge Siider. I øvrigt begge Parter i Hoved-Sagen frifindes for hinandens Tiltale.

Endskjønt Sagen ikke er Fattiges Sag, anføres dog til Overflod, efter Forordningen 3die Junii 1796 § 39, at i Sagen ej er viist nogen forsættelig Forsømmelse i Sagførelsen og Behandlingen, men samme har været lovmæssig og forsvarlig. Det tildømte efterkommes inden 15 Dage efter denne Doms lovlige Forkyndelse under Nam og Executions Tvang efter Loven.

S: Schiøtz Gunder G L S AA Larssen Aasheim. Lars L O S T Olsen Teigendal.
Tørres T L S T Larssen Tjelle. Tjerran T O S T Tjelle.

<NB: Mulct>

Dommeren finder fornøden henseende Acternes Udstædelse, her til Observation ved højere Retter, at forestille taget i Betragtning deres urimelige Vidtløftighed, og at kun een Skriver kan beskrive dem efter hinanden, og end da derunder kan gives meere pressante Forretninger, som kan tage ham derfra, Tiid at sende dem til Bergen til Indbinding, og tilbage, samt Tiid til deres Conference.

<Udstæd til Begge>

Bygselseddel med Reversal publiceret, og Landskylds Bog anviist

<Fjære Skibr:> Hr: Olsens paa Storøen til Reier Olsen paa Livs Tiid paa No: 5 Tvedte i Fjære Skibr: Ldskyld $\frac{1}{2}$ Løb $\frac{1}{2}$ Hd: 1 Vog Korn, før brugt af Ole Endresen, dateret 26de September 1800. til Manufact: Huuset bet: 1 mrk: Hr: Olsen forbeholder sig at udtage, Eng og Ager til en Koes Foster, og 1 Tønde Havre Avl, at sætte en Huusmand paa.

Som Aftenen paafaldt, og Da ingen efter tree Ganges Udraab indfandt sig med viidere at gaee i Rette, blev dette Maanedts Ting sluttet.

S: Schiøtz

Gunder G L S A A Larssen Aasheim. Lars L O S T Olsen Teigendal. Tørres T L S T Larssen Tjelle. Tjerran T O S T Olsen Tjelle.

Schonevigs Skibredes Høsteting den 11te November 1800, sat og holdet paa Tingstedet Schonevigs-Søen af Rettens Betjent i Overværelse af Fogden Hr: Langsted, Skibreedets Lensmand Peder Eliassen Yttre Næss, samtlige tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte fiire eedsvorne Laugrettes Mænd, navnlig

Alle af Dommeren i Eed tagne unge Laugrettes Mænd

1. Thor Nielsen Fatland	3. Aadne Stensen Tarraldsøen	4. Jørgen Iversen Handeland
2. Ole Erichsen Tvedt	{b: gl: Laugrettesmænd}	
	{4. Peder Olsen Teigland}	

Allerunderdanigst og underdanig publiceret Kongl: allernaadigste Anordninger, samt Collegii og høye Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, forhen registeret for Fjeldbergs Skibreede, som der tilført fol: 6, og for Opdals Skibreede fol: 14b.

Formynder Ting blev holdet, og derved befundet og passeret, som

1800: 25b

for Fjeldbergs Skibreede dette Aars Høsteting, Justitz Protocollen her fol: 6b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Over Formynder Regnskabet til Bilag publiceret:

Extract Lodsedler af Skiftebreve paa de Arver som hos Forældre og Besteforældre ere indestaaende fra Høstetinget 1799 til denne Tiid 1800 henhørende til Overformynder Regnskabet, og samme at vedlægge.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examinerte i Overværelse af Lensmanden, Laugrettet og Almuen, og befunden saaledes, som her bag i Protocollen findes tilført.

Pantebogen til Inddragelse

Lodseddel efter Skifte 29de Aug: 1800 efter Husmand Lars Nielssen Øspholmens Hustrue Helga Anders Dt: paa Myndtling Niels Larssen 17 Aar gl: paa Arv 27 Rd:r 3 mrk: 15 s:, hvorfor er Formynder Hans Sørensen Ejde.

ditto af Skifte 1ste Sept: s: A: efter Helje Heljesen Bejtens Enke, paa Myndtling Cicele Torgjers Dt: 19 Aar gl: Arv 23 Rd:r 10 s: hvorfor er Formynder Jacob Mikkelsen Ejde.

Johannes Sjursen Hougstøels Hustrues Arvingers \Skjøde/ paa No: 30/ Hougstøel H: C: G: i alt 1 Lb: Sm: deraf indløst for 189 Rd: 12 s: 2 Pd: 20 Mrk: Sm: {og sel} og Kjøberen Johannes Sjursen Hougstøel selv arvet Resten dat: 10 Sept: 1799.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 12te Nov: 1800 continuerede dette Ting.

Leyermaals Aftingning

/: S: T: :/ Hr: Foged Langsted anmeldte at have ladet til dette Ting og Tiid indkalde med mundtl: Varsel, ugift kvinde Marthe Thors Datter, for i Schonevigs Præstegaard, begaaet Lejermaal med Land soldat Peder Larsen Flesche, hendes forbrudte Lejermaals Bøder at erlægge og corporlig Straf at udstaae, i Stedet for Skriftemaal.

Marthe Thors Datter mødte, og tilstod Forseelsen, men beklagede intet at have at betale Bøder med, kun havde hun laant 1 rd: som Hun anbød, og bad Bøderne dermed aftingede da hun uden Dom vil indfinde sig hos Lensmanden at sidde paa Vand og Brød i Stedet for Skriftemaal.

Actor Hr: Fogden fandt fornøden at tilspørge Laugrettet og Almuen: 1st Hvor gl: Hun er? Rs: Hun svarede 27 Aar, som Dom/m/eren og Laugrettet skjønnede at være rigtig. 2de Om Hun er confirmeret? Rs: Ja. 3de Er Hun Barnefaderen beslægtet eller besvogret? Rs: Nej. 4de Er Hun gift? Rs: Nej. 5te Er dette Hendes første Lejermaal? Rs: Ja. 6te Ejer Hun intet meere til at betale i Bøder? Rs: Nej. Hun ejer slet intet.

Actor fandt sig nødsaget at modtage \de/ til aftingning anbudne 1 rd:, for som {til} Fattige Præste Enker tilkommende, sit Sted at aflevere, og da Hun indfinder sig hos Lensmanden at sidde paa Vand og Brød uden Dom i Stedet for Skriftemaal, saa frafaldt han Sagen, og begjærede det passerte som Udskrift af Protocollen sig meddeelt, som blev bevilget.

Udstædt <NB: Lejermaals Bøder Præste Enker>

Aftags Tingsvidne

Jon Jonsen Sloche Lejlænding paa den Schaanevig Præste boel beneficerte gaard Sloche, \No: 24, S: S:E: gds:/ fremstod og anmeldte at have lovlig indkaldet Districtets Foged Hr: Langsted, til dette Ting og Tiid at høre efterskrevne, efter herved foreviisende og fremlæggende hans skriftlige opnævne af 29 Apr: 1800 saal: opnævnte og af Comparanten nu fremstillende Vidner Lars Olsen Sunde S:E:, Christen Christensen \S:E:/ Sunde, Johannes Johannessen Lejl: p: Færevig, og Torbjørn Ommundsen Flesche \S:E:/, alle eedsvorne Laugrettes mænd, deres eedelige Vidnesbyrd, ang:de denne paa Comparantens beboede gaard Sloche ved Fjeldskreed og Vandflom skeete Skade, hvorfor h/an/d paa 10 Aar har nydt aftag, hvilke Vidner han har indkaldet, og nu fremstiller til et lovligt TingsVidnes Erhvervelse.

Hr: Foged Langsted saavel som de {indstevnte} fremstillede Vidner mødte, vedtog Varsel og tog til Vedermæle.

Comparanten og Citanten derefter androg, at han efter afholdt Besigtelse over den Skade paa bem:te gaard af Skatteskyld før aftag 2 L: 2 pd: S: og Landskyld 2 L: S:, 1 Hud, ved Rettens Forretning af 31 Aug: 1779, og paafølgende Kongl: Approbation, har erhholdet gaarden aftegnat i forrige Skyld Skat og Ldskyld 1 L: 12 mrk: S: paa 10 Aar, som end videre efter seener TingsVidne er forlænget andre 10 Aar; men

1800: 26

da ogsaa de sidste 10 Aar ere allerede udløben, og Skaden er lige stor om ikke større, og ved ingen mulig Hjelp kan forbedres eller i standsettes; seer Citanten sig højlig nødsaget allerund: at ansøge Hans Maj:t, om det nydt aftag forlænget endnu 10 Aar, til hvilken sin allerund: Ansøgning at belægge, han er et lovligt TingsVidne begjærende, og de indstevnte Vidner derunder tilspurgt, at gjøre deres Forklaring hvorledes de ved Skadens Besigtelse den 5te Juni sidst har befundet Sam/m/e, med videre, og i særdeelehed 1st Om Skaden er bleven bedre eller verre siden Aftags Forretningen? 2det Om det har været mueligt for nogen Bonde, eller anden enda meere formuende Mand at i standsætte og forbedre den? og 3de Om de troe eller skjøne, at Skaden om faae eller mange Aar kan forbedres af sig selv?

Vidnerne bleve fremkaldte, og dem og Reqvirenten eller Citanten forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbefalet Maade, at vogte sig for Meen Eed, hvorefter bem:te Vidner fremstod og forklarede: til 1ste Skaden er ikke bleven bedre, men et par Steder ved Ager Reenen(e) bleven verre. til 2det Nej, aldeles ikke. 3de Nej aldrig, men staaer meere frem for at blive værre. Hr: Fogden begjærede saavel den skadelidte Jon Jonsen Sloche som Vidnerne tilspurgt 4de Om gaardens nærværende Tilstand? Rs: Kan ej forklare videre end ovenanført. 5te Hvormeget skjønnes at kan saaes, avles og fostres paa gaardens gandske tilhørende Jordevej; det eene Aar om det andet, af, Korn, Høe og Creaturer? Rs: Samtlige svarede: Saaer 5 td: Havre, og avles omtrent 30 td: Høe ved ingen Bonde efter Læssetal, men kan underholde og fostre(r) nu, 16 Fæes Høvder (Hoveder) smaat og stort, 2 Hæste og omtrent 20 Faar. Citanten og Vidnerne blev deres Forklaring forelæst som de vedblev, og sam/m/e bekræftede alle med corporlig Eed og oprakte Fingre efter Loven: Saa sandt hjælpe sig Gud og hans hellige Ord. derefter de \med begge Parters Consence blev/ fra Retten blev dimitterede.

Citanten begjærede det passerte sluttet, og sig som TingsVidne beskreven meddeelt, som blev bevilget.

<Udstædt>

Aftags Tings Vidne

Lars Hansen S:E: p: Bougstøe No: 28 H: Closter Gods, fremstod og anmeldte, at have lovlig indkaldet Districtets Foged V: og V: Hr: Langsted, til dette Ting og Tiid, at paahøre efterskrevne efter herved fremlæggende hans skriftlige Opnævnelse af 26 April 1800 saal: opnævnte og af Comparenten nu fremstillende Vidner \S:E:/ Lars Olsen Sunde, Christen Christensen ibd: S:E:, Johannes Johannessen Færevog (Færevig) Lejl: og Torbjørn Ommundsen Flesche S:E: alle eedsvorne Laugrettes mænd, deres eedelige Vidnesbyrd, ang:de den paa Citantens beboende gaard Bougstøe ved Fjeldskreed og Vandflom skeete Skade, hvorfor h/an/d paa 10 Aar har nydt aftag, hvilke Vidner han har indkaldet og nu fremstillede til et lovligt TingsVidnes Erhvervelse.

Hr: Foged Langsted saavel som de fremstillede Vidner mødte og vedtog lovlig Varsel.

Citanten derefter androg, at hans Fader Hans Larsen som gaardens forrige Ejer, har efter afholdt Rettens Besigtelse over denne Skade paa bem:te gaard af Skatteskyld før aftag 2 ½ L: S: og Ldskyld 2 ¾ L: Sm:, af Hds: M: alleene approberet 16 Juni 1790 {har} erholdt Gaarden aftaget i forrige Skatter og Landskyld 1 L: 8 mrk: S:, paa 10 Aar, men da disse 10 Aar nu ere expirerede, og Skaden er snarere verre end bedre, den ej heller ved nogen mulig Hjælp kan forbedres eller i standsættes; saa fant Cit: sig nødsaget, allerund: at ansøge H: K: M: om det nydte aftag forlænget endnu 10 Aar, til hvilken H/an/ds allerund: Ansøgning at belægge han er et lovligt TingsVidne begjærende, og de indstevnte Vidner derunder tilspurgt og de at gjøre deres Forklaring, hvorledes de ved Skadens Besigtelse den 5 Juni sidst have befundet Samme m: v: og i Særdeeles h/an/d 1st Om Skaden er bleven bedre eller verre siden Aftags Forretningen? 2det Om det har været mueligt for nogen, endog meere formuende Bonde at i standsætte og forbedre den? 3de Om de troe eller skjønne, at Skaden om faae eller mange Aar kan forbedres af sig selv?

Vidnerne bleve fremkaldede, og dem og Reqvirenten): (dvs) Citanten forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbefalet Maade at vogte sig for MeenEed, hvorefter bem:te Vidner forkla-

1800: 26b

rede til 1ste Skaden er endnu ligesaa stor, som da den arriverte, og hverken er eller har vært at forbedre. 2det Nej aldeles ikke, og den bliver større og større. til 3de Nej aldrig, men

meere er at befrygte større Skade. Hr: Fogden begjærede saavel Citanten som alle Vidnerne tilspurgt 4de Om gaardens nuværende Tilstand? Rs: Besvaret ved ovenmeldte. 5te Hvormeget Citanten kan angive, og Vidnerne skjønne, at kan paa gaardens ganske tilhørende JordeVei, et Aar om et andet, saaes og avles, Korn og Høe, og Creaturer af!! af et hvert Slags underholdes? Citanten svarede: Saaer Aar om Aar 5 td: Havre, og avler omtrent 30 tønder, oftest mindre, Høe kan ingen Bonde angive efter Læsse Tal, men deraf kan fostres og underholdes \nu/ omtrent 12 á 13 Fæes Creaturer smaat og stort, en Hæst, 15 Faar. Citanten og Vidnerne blev deres Forklaring forelæst som de vedblev, declarerede ej at vide meere, og Vidnerne \at/ kunde ikke rettere skjønne, end at Citantens angivne Udsæd, Avl og Foster, er paa det rigtigste, og saavidt mulig rigtig, og alle samtl: Samme bekræftede med corporlig Eed og oprakte Fingre efter Loven. Derefter Vidnerne med begge Parters Consence blev fra Retten dimitteret.

Citanten begjærede det passerte som TingsVidne sluttet, og sig beskrevet meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Aftags Tingsvidne

Hans Johannessen og Hans Hansen S:E: p: Yttre Bouge No: 27 H: C: gds: i Schonevig Skibrede fremstod og anmeldte, at have lovlig indkaldet Districtets Foged Hr: Langsted til dette Tiid og Ting at paahøre efterskrevne efter herved fremlæggende hands skriftl: Opnævnelser af dato 26 April 1800, samt opnævnte, og af Citanterne nu fremstillede Vidner og eedsvorne Laugrettes mænd, næml: Lars Olsen Sunde S:E:, Christen Christensen ibd: S:E:, Johannes Johannessen Lejl: p: Færevog, og Torbjørn Ommundsen S:E: p: Flesche, deres eedelige Vidnesbyrd ang:de den paa Citanternes \beboende/ gaard ved Fjeldskreed og Vandflom, skeete Skade hvorefter \de/ der paa 10 Aar have nydt aftag; hvilke Vidner de have indkaldet og nu fremstillede til et lovligt TingsVidnes Erhvervelse.

Hr: Foged Langsted saavel som de fremstillede Vidner mødte og vedtog lovlig Varsel.

Citanterne derefter androg, at forrige gaardens Ejer har efter afholdt Rettens Besigtelse over denne Skade paa bem:te gaard, før aftag af Skatteskyld 2 ½ L: S: og Ldskyld 2 ¼ L: S: ½ Hd: af Hds: M: alleene approberet 24 April 1780, og senere TingsVidne, har erholdt gaarden aftaget i Skatt 1 L: 1 pd: 6 mrk: S: og Landskyld 1 Løb 1 pd: 6 mrk: S:, først paa 10, og siden paa andre 10 Aar, men da de sidste 10 Aar nu ere expirerede, og Skaden ikke nu eller har været at forbedre, den ej heller ved nogen mulig Hjælp kan forbedres eller i standsættes; saa finder Cit:ne dem højlig nødsagde, allerund: at ansøge Hds: K: M:, om det nyde aftag forlænget endnu 10 Aar, til hvilken deres allerund: Ansøgning derom, at belægge, de var et lovlig TingsV: begjærende, og de indstevnte Vidner derunder tilspurgt, og de at gjøre deres Forklaring om, hvorledes de ved Skadens Besigtelse den 5 Juni sidst, have befundet Sam/m/e, m: v:, og i særdeleshed, 1st Om Skaden er bleven bedre eller verre siden aftags Forretningen? 2det Om det har vært mueligt for nogen, endog \meere/ formuende Bonde, at i standsætte og forbedre den? 3de Om de troe eller skjønne, at Skaden om faae eller mange Aar k/an/d forbedres af sig selv?

Vidnerne bleve fremkaldede, og dem tilligemed Citanterne forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende og at vogte sig for MeenEed. hvorefter bem:te Vidner forklarede og svarede: til 1ste Rs: Skaden er nu ligesaa stor som da, og hverken er eller har vært at forbedre. til 2det Nej aldeles ikke. 3de Nej aldrig. Hr: Fogden begjærede saavel Citanterne som alle Vidnerne tilspurgt: 4de Om gaardens nu værende Tilstand? Rs: Kan

derom ikke forklare videre end skeet er. 5te Hvormeget Citanterne kan opgive, og Vidnerne skjønne, at kan paa gaardens \tilhørende/ gandske JordeVej, et Aar om et andet, saaes og avles, Korn og Hø, og Creaturer af et hvert Slags, underholdes? Citanterne svarede: De saaer begge omtrent 4 ½ td: Havre, avler omtrent 24 tønder, oftere mindre end meere, Hø kan ingen Bonde opgive efter Læsse tal, men deraf kan fostres og underholdes paa heele gaarden 11 Fæes Creaturer, smaat og stort, 2 Hæster og omtrent 20 Faar. Vidnerne svarede: At kunne ikke rettere skjønne, end at dette Citanternes opgivende, er saaviidt mueligt, paa det nøjagtigste rigtigt. Citanterne og Vidnerne blev deres Svar og Forklaring forelæst som de vedblev, Vidnerne declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne, sidstmeldte videre havde at tilspørge; saa bekræftede Citanterne og Vidnerne deres Udsigende med corporlig Eed og oprakte Fingre efter Loven. Derefter Vidnerne dimitterte med begge Parters Consence.

Citanterne begjærede det passerte som TingsVidne sluttet og dem beskreven meddeelt som blev bevilget. Udstædt

Pantebogen til Inddragelse Afkalde

ForM: Bog fol: 20. Susanne Catrine Grams Mands efter Skfte 15 Marti 1756 for Arv 41 rd: 5 mrk: 11 s: dt: 11 Nov: 1800.

.... fol: 273. Ingeborg Mads Datters Mands efter Skfte 22de Oct: 1799 for Arv 30 rd: 4 mrk: 12 1/3 s: d: 11 Nov: 1800.

.... fol: 274. Myndtl: Synneve Lars Datters Formynders efter Skfte 29 Aug: 1800, for Arv 2 rd: 2 mrk: 9 5/8 s: d: 11 Nov: 1800.

.... dto: fol: Brithe Lars Datters Formynders efter Skfte 29 Aug: 1800 lige Arv sam/m/e Dato.

(Andre dokument)

Ole Nielsen Fjellands Skde til Svend Olsen p: Fjelland No: 11 H: C: gds: 1 L: S:, 1 Hud for 297 rd:, d: 11 Nov: 1800.

Svend Olsen Fjellands No: 11 H: C: gds: Vil Kors Ctr: til Ole Nielsen og Hustrue d: 11te Nov: 1800.

Jens Friderich Undals, Arvingers og Enkes Skde til Lars Friderich Undahl, paa Wahlen No: 3, i alt 3 L: S:, 2 Huder, deraf indløst for 506 rd: 4 mrk: 1 L: 29 1/3 mrk: S: Arvet 6 2/3 mrk: S: 1 Hd:, og før ejet efter Skde 1 ½ L: S: 1 Hd: d: 26 April 1800.

Aftags Tingsvidne.

Lechnæs Ejere og Opsiddere Klokke Lars Eliassen, Mikkel Knudsen og Jon Larsen alle \S:E/ p: Lechnæs No: 77, og S:E: i Schonev: Skibr:, fremstod og anmeldte at have lovlige indkaldet Districtets Foged Hr: Langsted til dette Ting og Tiid at paahøre efterskrevne efter herved fremlæggende hans skriftl: Opnævnelser af 29 April 1800 saal: opnævnte og af Citanterne nu fremstillende Vidner og eedsvorne Laugrettes Mænd, navnlig Lars Larsen Schoge Lejl:, Ole Larsen Teigendahl, Tørres Larsen Tjelle S:E: og Tjæran Olsen ibd: Lejl: deres eedelige Vidnesbyrd, ang:de den paa Citanternes beboende gaard ved Fjeldskreed og Vandflom skeete Skade, hvorefter \de/ derpaa 10 Aar have nydt aftag; hvilke Vidner de have indkaldet og nu fremstillede til et lovligt TingsVidnes Erhvervelse.

Hr: Foged Langsted saavelsom de fremstillede Vidner mødte og vedtog lovlige Varsel.

Citanterne derefter androg, at Jon Larsen og de øvrige Brugs forrige Ejere Erich Haldorsen og Ole Tollefsen have efter afholdt Rettens Besigtelse over denne Skade paa bem:te gaard for aftag: Lars Eliassens Brug i Skat 1 ½ Løb Ldskyld 1 ½ Løb ½ Hd: Jon Larsens Skat og Ldskyld 1 ½ L: S:, og Mikkel Knudsens Skat og Ldskyld 1 ½ L: Sm:, efter Besigtelse 11 April 1778 og allern: Approbation samt senere Tingsvidne af 26 og 27 April 1791, erholdt

aftag og Nedsættelse i bem:te Brugs Skyld: Lars Eliassens nedsat til Skat 1 L: 6 mrk: S: og Ldsk: 1 L: 6 mrk: S:, ½ Hd:, Mikkel Knudsens til Skat og Ldskyld 1 L: S:, samt Jon Larsens Brug nedsat til Skat og Ldskyld 1 L: S:, første gang paa 10 Aar, og siden atter paa 10 Aar; men da de sidste 10 Aar nu ere expirerede, og Skaden ikke er eller har været at forbedre, den ej heller ved nogen mulig Hjelp

1800: 27b

kan forbedres eller i standsættes, saa finder Cit:ne dem højligh nødsagde allerunderd: at ansøge Hds: K: M:, om det nydte aftag forlænget endnu 10 Aar, til hvilken deres allerund: Ansøgning at belægge de vare et lovligt TingsVidne begjærende, og de indstevnte Vidner derunder tilspurgt, og de at gjøre deres Forklaring, hvorledes de ved Skadens Besigtelse den 11 Juni sidst, have befundet Sam/m/e m: v: og i særdeleshed 1st Om Skaden er bleven bedre eller verre siden aftags Forretningen? 2det Om det har vært mueligt, endog for meere formuende Bønder, at i standsætte og forbedre den? 3de Om de troe eller kan skjønne, at Skaden paa faa eller mange Aar, af sig selv kan forbedres?

Vidnerne bleve fremkaldede, og dem tilligemed Citanterne forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, og at vogte sig for MeenEed hvorefter bem:te Vidner forklarede og svarede: til 1ste Den er heller bleven værre end bedre, og der er fleere Skreder siden udgaaet, og end fleere truer at udgaae. 2det Nej ingenlunde. 3de Nej det er ikke at formode. Hr: Foged Langsted begjærede Citanterne og Vidnerne tilspurgt: 4de Om gaardens nu værende Tilstand? Rs: Kan derom ikke forklare viidere end anført er. 5te Hvormeget Citanterne kan opgive, og Vidnerne skjønne, at kan paa disse Brugs tilhørende \gandske/ JordVej, et Aar om et Andet beregnet, saaes og avles Korn og Høe, og Creaturer af et hvert Slags underholdes? Rs: Citanterne svarede: Lars Eliassen, at saaer 5 til 5 ½ td: Havre, avler 28 til 30 td: omtrent, Høe kan ingen Bonde angive efter Læsse tal, men deraf kan fostres og underholdes 5 Kjør og 4 Ungbæster, 1 Hest og 24 Smaler. Mikkel Knudsen saaer 4 td: Havre avler 26 tønder til 30 td:, af Høet fostrer 5 Kjør og 4 Ungbæster, 1 Hest og 20 Smaler. Jon Larsen saaer 4 td: Havre, avler 26 til 30 td:, af Høet fostrer 5 Kjør og 4 Ungbæster, 1 Hest og 20 Smaler. Vidnerne svarede: At kunne ikke rettere skjønne, end at disse Citanternes Opgivende, er saaviidt mueligt, paa det nøjagtigste rigtigt. Citanterne og Vidnerne blev deres Svar og Forklaring forelæst som de vedblev, og Vidnerne med Tillæg at alle Citanternes JordVej ligger i Fælleds, saa Skaden er for hver og de alle, ligesom ved første aftags Forretning, og Vidnerne declarerede, ej at vide mere, og da ingen af Parterne havde sidstmeldte videre at tilspørge; saa bekræftede Citanterne og Vidnerne deres Udsigende med corporlig Eed og oprakte Fingre efter Loven, og blev Vidnerne derefter med begge Parters Consence fra Retten dimitteret.

Citanterne begjærede det Passerte som TingsVidne sluttet, og dem beskreven meddeelt, som blev bevilget.

Pantebogen til Inddragelse

Poul Olsen Echelands Obl: til Lars Jacobsen Helland paa 100 rd:, Rente 3 proC:, Pant 1 pr: i Echeland No: 17 H: C: gds: 2 pd: S: 1 bskd: d: 11 Nov: 1800.

Lars Nielsen Eide Hmd: under Eide No: 3 H: C: gds: Obl: til Hans Sørensen Eide 11 rd: 3 mrk:, og Johannes Johan/n/essen Øf: Sæbøe 20 rd:, i alt 31 rd: 3 mrk:, Rente 4 proC:, Pant 1 pr: i Huuse paa Beit(en?) d: 24 Juni 1800.

Ny Tingsvidne Sag

Thor Tørressen S:E: p: Holmedal gl: 44 Aar fremstod betalte Incam: 1 rd: 3 mrk: 4 s: skr: Een Rd: tree mrk: og fire Skl:, og i agtende TingsVidne Sag imod h/an/ds Huusmand Tørres

Jonsen (...?)den), fremlagde Forligelses Commissionens Attest af 11 Nov: 1800 oplæst saal: samt skreven mundtl: Varsel af 27de Oct: sidst, oplæst saal: og end videre skriftl: Indlæg af gaars Dato oplæst saal:

Indstevnte mødte betalte Tilsvarepenge 2 mrk: 8 s: skr: To Mark og aatte Skl., og tilstod lovlig Varsel samt forbeholdt sig alt lovligt, men for det første paastod Stevningen afviist, da h/an/d har boet

1800: 28

paa Pladset 27 Aar, men uden Bygsel seddel, paa Conditioner og accord med Jordens forrige Ejer Citantens Fader \afd:/ Tørres Tørressen Holmedal, da Indstevnte fik Pladset, at skulle have det paa Livs tiid, og svare Aarl: 7 mrk:, har ikke begjært af den forrige Ejer nogen Bygselseddel, ej heller forrige Ejer paalagt ham nogen, men af Citanten som blev Ejer af Jorden for 14 Aar siden, har Indstevnte begjært Bygselseddel da han kom til Jorden, men fik ingen, og han Citanten sagde det kunde være som tilforn. Derefter før Juul 1799 paastod Citanten at Indstevnte skulde have Bygselseddel, og forelagde ham een; men hvilken Indstevnte ej kunde tage imod, da afgiften var sat dobbelt, og fleere strænge Conditioner som ej før har været; og da Indstevnte har haft Pladset paa bedre Conditioner fra først af, og forbedret det meget med Ager og Slaatte da ingen Ager var da h/an/d fik det, men af Indstevnte oprøddet i Hagen, og var før ingen Plads; saa paastaaer han efter Fr: 29 Juni 1792 at beholde Pladset som fra først af, for sam/m/e afgift og paa sam/m/e Conditioner, og vil dermed overeenstemmende imodtage Bygselseddel men ikke anderledes: Har ikke sagt sig fra Pladset, uden eller anderledes, end da Han afvigte Juul blev forelagt bem:te opskruede Bygselseddel, svarede h/an/d, at om den skulde gjelde, vilde han hellere fravige Pladset; men nu paastaar Han, ingen ulovlig Bygselseddel som ej stemmer overeens med allerførste aftale, at gjælde, og Indstevnte at beholde Pladset Livs Tiid efter allerførste accord med forrige Ejer. Endnu erindrede, at have betalt Aarl: til Citanten 9 Mrk: i Arbeide, og fostret gjæld bæst for 1 rd:, og i bem:te Bygselseddel var paalagt Indstevnte Aarlig at svare i alt 5 rd:

Citanten begjærde Vidnerne fremkaldet, at gjøre deres Forklaring, de mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen med Formaning paa lovbealet Maade til Sandheds Udsigende, hvorefter de aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, bleve separerede, og fremstod som

1ste Vidne Torbjørn Andersen S:E: paa Holmedal gl: 45 Aar, sidst til Alters denne Høst, Parterne ej videre beslægtet eller besvogret, end er Sødskende Barn til Indstevnte, og 2det Vidne Omund Hactorsen S:E: p: Tvedt, gl: 70 Aar, sidst til Alters denne Høst, Parterne ej videre beslægtet eller besvogret, end er Sødskende Barn til Citantens Hustrue. Citanten begjærde dem begge under eet afhørt, de forklarede: At før Juul sidst omtrent 3 Uger før, var de tilkaldet til Holmedal, der Indstevnte var, i Citantens Stue, da Citanten forelæste ham en Bygselseddel som Indstevnte skulde underskrive, erindrer ej Indholden, videre end den Aarl: Afgift 5 rd:, og skulde h/an/d enten underskrive den, eller gaae fra Pladset; dertil Indstevnte svarede: At vilde ikke indgaae den Bygselseddel, men fik heller gaae, til Vaaren 1800 da Cit: sagde: Han kunde tage sine Huus med sig. Om Indstevnte har vært stridig imod sin Hosbonde have \1ste V:/ vel hørt \af andre/ men ej selv erfaret. Omund Tvedt bevidnede, at veed dette selv hørt, men erindrer ej hvori. Vidnerne blev deres Forklaring forelæst som de vedblev, declarerede ej at vide meere, og da ingen af Parterne havde Vidnerne viidere at tilspørge, blev de med begge Parters Consence dimitteret.

Fremstod 3de Vidne Haagen Torsen Holmedal gl: 35 Aar sidst til Alters denne Høst, Parterne ubeslægtet og ubesvogret, forklarede efter Cit:s qv: Om Indstevnte har udvidet Pladset Tiid efter anden? Rs: Ja det har han, men har ej hørt enten med eller imod Citantens

Villie, men derved har han med Steens opbrud og Ager at optage, arbeidet ret meget og forbedret Pladset. Dimitteret som 1ste Vidne.

Fremstod 4de Vidne Pige Brithe Harralds Datter

1800: 28b

tjener paa Storhoug, gl: 24 Aar, sidst til Alters denne Høst, Parterne ubeslægtet og ubesvogret, forklarede: At da 1ste og 2det Vidne var tilstæde som omvidnet, før Juul 1799, hørde Vidnet at Indstevnte sagde, paa Citantens Tiltale, at han skulde bygsle: At h/an/d kunde ikke bygsle, og fik heller gaae. Veed ei meer. Dimitteret som de forrige.

For 4 Vidner betalt 3 mrk: skr: Tree Mark.

Citanten begjærede TingsVidnet sluttet, og sig sin Tiid paa nærmere Begjæring beskrevet meddeelt som blev bevilget.

Børnemidlers Vurderings afhjemling fra forrige Protocol fol: 407a. \og 425b./

De 2 opnævnte Mænd Mikkel Hactorsen Lande og Johannes Johannessen Nedre Tofte fremstod og anmeldte at have efter Rettens Udmeldelse i overværelse af Formynder Mons Andersen Øfre Tofte, beseet bem:te Pant og dets Tilliggende, og fundet det saaledes forbedret, at det nu efter denne Tiids gangbare Priis er af Værdi i Kjøb og Salg til 300 rd: skriver Tre Hundrede Rigsdaler, hvilken Vurdering sat efter Udmeldelsens Forskrift, og dens indeholdende Clausuler, Værgen nu declarerede at fandt passeligt og Pantet sikkert.

Overformynderen paa grund af foranførte, havde intet herved at erindre.

Vurderingsmændene derefter inden Retten afhjemlede deres Forretning med corporlig Eed saaledes: At de hverken for Vild eller Venskab eller nogen anden Bevæggrund have taxeret Ejendommen anderledes end de troe dens sande Værdi at være.

Saaledes sluttet.

Udstædt

Børne Midlers Vurdering fra fol: {425b.} 407a. og 402b.

De 2de opnævnte Mænd Iver Torbjørnsen og Mikkel Hactorsen Lande fremstod og anmeldte, at have efter Rettens Udmeldelse af Formynder Niels Johannessen Arnevig, beseet bem:te Pant og dets tilliggende, og fundet det saaledes forbedret, at det nu efter denne Tiids Priis og gangbare Værd, er af Værdi i Kjøb og Salg til 300 rd: skriver Tree Hundredede!! Rigsdaler, hvilken Vurdering sat efter Udmeldelsens Forskrift, og dens indeholdende Clausuler, Værgen nu declarerede at fandt passeligt og Pantet sikkert.

Overformynderen paa grund af foranførte havde intet herved at erindre.

Vurderingsmændene derefter inden Retten afhjemlede deres Forretning med corporlig Eed saaledes: At de hverken for Vild eller Venskab eller nogen anden Bevæggrund have taxeret Ejendom/m/en anderledes, end de troe, dens sande Værdi at være.

Saaledes sluttet.

Biørneskud Tingsvidne

Halsten Larsen S:E: p: Echemoe fremstod og anmeldte, at have denne Som/m/er en Maanedes Tiid før Mich:, skudt en voxen Bjørn i Echemoe Fjeld, hvoraf han viiste Huden og begjærede Skud Penge 2 rd:

Almuen erklærede at være vidende, at dette forholdt sig rigtig.

Hr: Foged Langsted mærkede Huden den højre Lab afskaaren, og betalte Skudpenge 2 rd:

Comparenten begjærede det passerte som TingsVidne derfor betalt 2 mrk:, skr: To Mark, som blev bevilget.

Som Natten paafaldt, beroer Tinget til i Morgen.

Tredie Dagen den 13 Nov: 1800 continuerede dette Ting

og publiceret

Bygselseddel med Reversal og qvitterings Bog anviist

Iver Torbjørnsen Landes til Ole Olsen paa Livs Tiid paa uskatlagt Plads Træet, og paa h/an/ds Enke om hun igjen gifter sig, dog da imod billig Bøgsel. Husm/an/den ejer Huusene, Aarl: Afgift 6 rd., og 3 Dages Arbeide d: 11 Nov: 1800. M:f: H: 8 s:

Pantebogen til Udslettelse

No: 2(?) p: 360. Sjur Olsen Hammerslands Obl: til Ole Olsen Waagen p: 49 rd., d: 1 Dec: 1767, af Creditor qvitteret 22 April 1800.

No: 7 p: 197. Axel Andersen Fjelland No: 11 H: C: gds: Obl: til Lars Frid: Undahl paa 250 rd., dat: 2 Nov: 1798 af Creditor qvitteret 11 Nov: 1800.

Pantebogen til Inddragelse

1800: 29

Axel Andersen Fjellands Skde til Svend Andersen paa Fjelland No: 11 H: C: gds: $\frac{1}{2}$ L: S: $\frac{1}{2}$ Hd: for 440 rd., d: 11 Nov: 1800.

Svend Andersen Fjellands Obl: til Lars Friderich Undahl paa 300 rd., Rente 4 proC:t, Pant 1 pr: i Fjelland No: 11 $\frac{1}{2}$ L: S: $\frac{1}{2}$ Hd: d: 12 Nov: 1800.

Afkalde

ForM: Bog fol: 160. Johannes Johannessen Bjellands efter Skfte 4 Feb: 1789 for Arv 41 rd: $\frac{3}{4}$ s: d: 12 Nov: 1800.

.... 273. Inger Mads Dt:s Mands efter Skfte 15 Marti 1799 for Arv 90 rd: 5 mrk: $9 \frac{1}{3}$ s: d: 11 Nov: 1800.

.... 194. Anne Peders Datters Mands efter Skfte 24 Aug: 1796 for Arv 30 rd: 3 mrk: 4 s: d: 13 Nov: 1800.

Da ingen efter Tree Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget for dette Skibrede ophævet.

S: Schiøtz

Thor T: N: S: F: Nielsen Fatland. Ole O: E: S: T: Eriksen Tvedt. Aadne AA: S: S: T: Steensen Tarraldsøen. Jørgen I: I: S: H: Ivers: Handeland.

Laugrettesmænd til at betjene Retten 1801 opnævnt af unge i Skattemandtallet indførte Jordbrugere

a: Til Sommertinget: 1. Hans Hansen Yttre Bouge. 2. Niels Nielsen Sioe. 3. Helje Nielsen Ølvestvedt. 4. Knud Jensen Schaden.

flere ere ikke

hvorpaa Lensmanden blev leveret Bekjendtgjørelses ordre for dem derefter i Følge Reglementet at tilsige.

S: Schiøtz

Etne Skibredes Høsteting den 14de Novemb: 1800 sat og holdet paa Tingstedet Schonevigssøen af Rettens Betjent i Overværelse af Fogden Hr: Langsted, Skibredets Lensmand Erich Henrichsen Schieldahl, samtlige Tingsøgende Almue og efterskrevne opnævnte 4 eedsvorne Laugrettesmænd navnlig:

Alle af Dommeren \nu/ i Eed tagne unge Laugrettesmænd:

1. Gunder Johannessen Silde
2. Anders Sjursen Hordeland
3. Ole Olsen Nærness
4. Knud Olsen Flaaden

Allerunderdanigst og underdanig publiseret Kongl: allernaadigste Anordninger samt Collegii og høye Øvrigheds Ordres og Foranstaltninger, forhen registeret for Fjeldbergs Skib: som der tilført fol: 6, og for Opdahls Skib: fol: 14b.

Formynderting blev holdet og derved befundet og passeret som for Fjeldbergs Skib: dette Aars Høsteting Justitz Protocollen her fol: 6b. og Overformynder Protocollen er tilført.

Overformynder Regnskabet til Bielag publiseret:

Extract Lodsedler af Skiftebreve paa de Arver som hos Forældre og Bedsteforældre ere indestaaende fra Høstetinget 1799 til denne Tid 1800 henhørende til Overformynder Regnskabet og samme at vedlægge.

Fogdens Regnskabs Tingsvidner examineret i Overværelse af Lensmanden, Laugrettet og Almuen, og befunden saaledes som her bag i Protocollen findes tilført.

Pantebogen til Inddragelse

Skiftebr: 20 Feb: 1800 efter Johannes Gundersen Sildes Enke.

.... 26de dto: efter Tjæran Ingebretsen Øchland.

.... 7 Marti s: A: efter Steen Larsen Sæbøes Hustrue.

Afkalde

ForM: Bog fol: 178, 241, 244. Torkel Olsen Gjærdes efter Skfte 30 Juni 1783 for Arv 264 rd: 5 mrk: 4 s:, 23 Juli 1794 252 rd: 1 mrk: 8 1/5 s: og 3 Marti 1800 10 rd: 10 46/55 s: i alt 527 rd: 1 mrk: 7 s: dat: 14 Nov: 1800.

.... fol: 243. Anne Gunders Datters Mands efter Skfte 11 Sept: 1798 for Arv 3 mrk: 7 1/16 s:, og Hjem/m/egifte 2 rd: dat: 14 Nov: 1800.

.... dto: fol: Thor Aslachsens efter Skfte 21 Nov: 1799 for Arv 87 rd: 2 mrk: 4 s: dat:t 29 April 1800.

Myndtl: Østen Andersen Waes Moders af 10 Sept: 1800 for Arv En Rd: 22 1/2 s: efter Skfte at sam/m/e Dato.

(Andre dokument igjen)

Tjæran Ingebretsen Øchlands Arv:s Skde til Jon Ingebretsen Birk paa Øchland No: 49 i alt før aftag 1 L: 2 pd: 12 mrk: S:, men efter aftag 2 pd: Sm: deraf indløst for 622 rd: 1 mrk: 14 1/4 s: 1 L: 1 pd: 21 1/7 mrk: S:, og selv arvet Resten d: 30 April 1800.

Hans Haldorsen Ryg og Sten Larsen Sæbøe Skfte Contr: om Ryg No: 43 1 L: S: sat for 200 rd:, at tilhøre Hans Ryg d: 8 Nov: 1800.

Som Natten paafaldt, beroer Tingets Continuation til i Morgen.

Anden Dagen den 15de Nov: 1800 continuerede dette Ting.

Laugrettes Mænd til at betjene Retten 1801 opnævnt af unge i Skatte Mand-

1800: 29b

tallet indførte Jordbrugere: Knud Larsen Grønstad, flere er ikke, hvorom Lensmanden blev leveret Bekjendtgjørelses ordre, for Ham derefter i følge Reglementet at tilsige.

Pantebogen til Inddragelse

Rasmus Erichsen Fjøsnes Arv:s Skde til Odelsmanden Erich Rasmussen paa Fjøsne No: 5 2 Løb S:, 2 Huder, deraf indløst for 1090 rd: 1 mrk: 8 s: 1 Løb 2 pd: 4 mrk: S: 2 Huder, selv arvet Resten d: 9 Augusti 1800.

Bygselseddel med Reversal publiceret og Ldsk: Bog anvist

Lector Arentz til Ole Bjørnsen paa Livs Tiid paa Fjøsne No: 5 1 L: S: 1 Hd: før brugt af Rasmus Erichsen d: 28 Feb: 1800. M:f: H: 1 mrk:

Pantebogen til Inddragelse

Sten Larsen Sæbøes Hustr:s Arv:s Skde til Sten Larsen p: Sæbøe No: 16 H: C: gds: 2 Løb 2 pd: Sm: \men efter Avtag 1 Løb 1 pd: Smør, derav indløst for 384 rd: 11 s: 2 Løber 3 ½ mrk: Smør før Avtag, selv arvet Resten/ d: 14 Nov: 1800.

Knud Tollevsens Hustrues Arv:s Skde til Knud Tollevsen p: Kaldem No: 52 1 L: 6 ½ mrk: S:, ¼ Hd:, 1 td: Korn \før Avtag, derav indløst for 160 rd: 8 s: 2 pd: 8 ½ mrk: Smør/ d: 22 Feb: 1800.

Jon Tollevsens Skde til Haagen Johannessen paa Øf: Grindem No: 42, paa, af heele Bruget 1 pd: 18 mrk: Sm: for 490 rd:, d: 23 Nov: 1799.

Pantebogen til Udslettelse

Til Afdrag af No: 7 p: 201. Peder Bjørnsen Wee No: 64 Obl: til Ole og Ommund Wee i alt 298 rd: d: 8 April 1799 deraf betalt Ole Wees Part efter qvittering af ham 14 Nov: 1800 149 rd.

No: 3 fol: 413b. Biørn Pedersen Wee No: 64 Contract til Peder Bjørnsen Wee, d: 21 Sept: 1782, af sidstmeldte paategnet til Mortification 14 Nov: 1800.

No: 5 p: 44. Johannes Owesen Øf: Grindem No: 42 Obl: til Haldor Øfstebøe p: 45 rd:, d: 6 Sept: 1783 af Creditor qvitteret 28 April 1800.

No: 5 p: 131. Anders Pedersen Østrem No: 12 Obl: til Peder Knudsen Østreim p: 100 rd:, d: 18 Sept: 1784. af Creditors Enke paategnet at Hun og Debitor vare h/an/ds eeneste Arvinger, hvorefter Hun nu gift med Osmund Gundersen Norem har qvitteret, for Capitalens fulde Betaling d: 26 April 1799 meldende af de begge at Capitalen var Hende tildeelt.

No: 5 p: 463. Jone Tollevsen Øf: Grindem No: 42 Obl: til Mad: (Hun?)dt paa 250 rd:, d: 30te Oct: 1788, af Creditrix med Laugværge Proc: Kahrs qvitteret 29 April 1800.

No: 7 p: 203. Anders Pedersen Østrem No: 12 Obl: til Willum Ousvigs Enke p: 300 rd:, d: 26 April 1799 af hendes Cred:r og Arvinger qvitteret 14 Nov: 1800.

No: 5 p: 369. Morten Rosendal i Schon: Skb: Obl: til Mad: Blyt 40 rd: og Just: Rd: Koren 60 rd: i alt 100 rd: d: 15 Sept: 1787 qvitteret af Mad: Blyt 16 Janv: og af J: Rd: Koren 10 Nov: 1800.

Pantebogen til Inddragelse

Sjur Johannessen Wettestøes Hustrues Arv:s Skde til Sjur Johannessen paa Wettestøe No: 66 1 L: S:, 1 Hd: d: 18 Sept: 1799.

Henrich Henrichsen Kallestadbakken No: 16 Vilc: Ctr: til Henrich Ottessen Schjeldals Enke d: 15 Nov: 1800.

Gunder Johannessen Silde Obl: til Torbjørn Abrahamsen Liusnæs p: 200 rd:, Rente 3 ½ proC:, Pant 1 pr: i Silde No: 7 1 L: S: 1 Vog Korn dat: 15 Nov: 1800.

Anders Pedersen Østrem's Obl: til Niels Erichsen Wettestøe p: 300 rd., Rente 3 proC:t, Pant
1 pr: i Østreim No: 12 efter aftag 1 pd: 21 mrk: S: d: 14 Nov: 1800.

Da ingen efter Tree Ganges Udraab indfandt sig med videre at gaae i Rette; saa blev Tinget
for dette Skibrede ophævet og dette Aars Høstetinge sluttede.

S: Schiøtz Gunder G: I: S: S: Johannessen Silde. Anders A: S: S: H: Sjursen
Hardeland. Ole O: O: S: N: Olsen Nærness. Knud K: O: S: F: Flaaden.

Extra Ret. Delinquent Sag Tingsvidne.

Anno 1800 Mandagen den 17de Novemb:, er Extra Ret [sat] i efterskrevne Delinquent Sag,
efter Dom/m/erens Forestilling til Amtet af 4de Octob: sidst saal: og Amtets Resolution af
13de s: M: \saal:/, paa Schonevigs Tingsted, over Delinquentinden Haldri Knuds Datter
Sunde af Qvinherrets Skibrede for Barnefødsel i Dølgemaal, tilligemed de 2de af Dommeren
tiltagne eedsvorne \upartiske/ og Paagjælderens ubeslægtede og ubesvoglede Laugrettes Mænd
af Schonev: Skibrede, navnlig: 1. Lambret Larsen Schaalnæs S:E: og 2. Tørres Larsen
S:E: p: Tjelle.

Ihenseende til det ved Fr: 3 Juni 1796 befalede Forhør i Delinquent Sager, og hvorfor samme
\her/ har vært umueligt, fremlagde Dom/m/eren Hr: Foged Langsteds Skr: til ham af 15 Sept:
sidst, og {hans} \ Dom/m/erens / Svar derpaa af 16de s: M: begge saal:, og hvis saavel som
det foranførte af 4de f: M:, dettes Rigtighed henseende Indholden, herved attesteres. Og da
Hr: Fogden har derom ved indsendte Syns Forretning gjort Forestilling til Amtet, hvorefter er
givet ordre til Action, saa er samme Forhør ikke holdet, har ej heller efter foranførte
Omstændigheder været at foretage.

Delinquentinden ugift qvinde Haldri Knuds Datter blev løs og ledig for Retten fremstillet
uden Baand, \Jern/ Fængsel eller Tvang, anmeldte ej at have været arresteret.

Actor Hr: Fogden Langsted fremlagde Syns Forretning holden 17de Sept: sidst, over
Delinquentindens fødte Barn, oplæst saal: \og hvilken han var begjærende, at følge Acten/
hvorefter uden af Amtet noget forhen beordret, er givet ordre til Action den 20de næst efter,
saom h/an/d fremlagde, blev oplæst og er saal: videre fremlagde den deri paaberaabte
Sections og Obductions Forretning i Brev fra Stadt Physicus \Hr:?! Just: Rd: og Doctor
Buchner, og Chirurgus \Herr/ Wisbech af 20de s: M: oplæst saal:

Den i Sagen beskikkede Defensor Lensm/an/d Abel Jversen Helvigen Lensm/an/d i
Qvinherrets Skibrede fremlagde sig tilkomne Ordre som Defensor, oplæst saal:

Actor derefter fremlagde den i Sagen til TingsVidnes Erhvervelse udstyrede Stevning af
15de Oct: sidst, oplæst saal:

Alle Indstevnte mødte og vedtog lovlig Varsel.

Den indstevnte Defensor Lensm/an/d Abel Iversen Helvigen ligeledes og derefter indtraadde
i Sagen som Defensor, samt forbeholdt alt lovligt til {hendes} \Delinqv:s/ Tarv.

Actor begjærede Delinquentinden af Dom/m/eren taget under Forhør og Examination, og
Hendes Bekjendelse modtaget og Protocollen tilført, forbeholdende sig qvæstioner efter dertil
givende Anledning. Vidnerne \samt Barnefaderen og Del:s Moder/ blev imidlertid udviiste
fra Retten.

Delinquentinden fremstod til at gjøre hendes Bekjendelse, løs og ledig, angav sit Navn,
Haldri Knuds Datter Sunde og Alder 22 Aar, hvilken Alder Dom/m/er og Laugrettet
skjønnede at være rigtig. Actor herom fremlagde Præste attest af 6te d: M: oplæst saal:, var
til Confirmation da Hun var 16 Aar gl: for Sogne Præsten Hr: Hertzberg i Huusnæs Annex
Kirke, og kom strax efter til Alters i sam/m/e Kirke, og for sam/m/e Præst, var sidst til Alters
dette Aar for 14 Dage siden, har altiit opholdt sig i Huusnæs Sogn, og derfor har intet
Skudsmaal at fremviise. Har {fra} Fior {Som/m/er} havt legemlig Omgang med ung Karl

Hans Olsen Sunde, men ikke under Egteskabs Løfte, som ikke er Soldat, og er hende beslægtet, saaledes at han er Sødskende Barn til Hendes Fader, saa de ere beslægtede i andet og tredie Leed, og have de {ofte} \ikke/ havt Samleje uden da den eene Gang, og aldrig før med noget Mandfolk, og dette var 14 Dage før Juul, paa Sunde, en Dag, eet eeneste Samleje, og de har aldrig havt Samleje før eller siden, da hun lod sig overtale, i

1800: 30b

dette uheldige Øjeblik, og havde ikke Forstand eller Eftertanke, til at deraf skulde blive Svangerskab, har ikke havt siden, Hendes maanedlige Tider, men tænkte endda ikke at var frugtsommelig, førend hun mærkede Barnet havde Liv ved Korsmisse tiden dette Aar, og mærkede Liv af og til hos Fosteret til Torsdag før den Nat til Søndag den 13 og 14 Sept., da hun fødte Barnet, men fra Torsdag mærkede intet Liv, derimod var meget kold i Livet, og hendes Underliv tungt og hart, og før den Tiid, den sidste heele Uge, og 2 Uger før, har vært med og arbeide med Node Fiskerie med Folkene paa Sunde, har ej den Tiid faldet eller stødt sig, men adskillige gange gik hun ud i Søen for at drage paa Noden, og blev kold, og vaad noget over Knæerne, og kold paa Kroppen, men havde ingen Tanke om, at det kunde gjøre Fosteret Skade. Løverdag imod Aften Kl: imod 6, syntes hun at blive saa syg, at hun maatte lægge sig, og gik hjem og lagde sig i sin sædvanlige Seng hvor hun og hendes Moder plejer lægge sammen om Natten, og var saa syg, at hun sandsede sig ikke, om skulde blive til Barnefødsel, og hendes Moder lagde sig hos Hende sædvanlig Senge tiid eller \lidt/ seenere for Del:indens Sygdoms Skyld; imidlertid førend hendes Moder lagde sig, kom til Delinqventinden at spørge til Hende, een og anden paa gaarden, først Erich Sundes Kone Johanne, vel fleere, {med} \men/ havde ikke Helsen at kunne huske hvem. Lars Joh: Sunde og fleere, havde vel før, spurgt hende om Rygtet var sandt, at hun lavede til Barsel, dertil Hun hverken svarede Nej eller Ja; Henders Moder sagde Hende og sam/m/e Rygte, dertil Del: svarede: De fik sige hvad de vil. Saaledes vilde Hun dølgge det saa længe mueligt, da hun ikke torde aabenbare det, af Uforstandighed, ingenlunde for at omkomme Fosteret, ligesaa lidet som hun har brugt noget Medicament i den Henseende, men af Frygt for Skam og Straf, og Hendes Moders Vreede, og langt fra at hun kunde falde paa at gjøre Fosteret nogen Skade og sætte sit eget Liv i fare, ved Straf eller i andre Maader, da hun hverken er eller har været keed af sit Liv, og vil endnu bede om anden mildeste Straf, om ej Frifindelse kan blive muelig. Formedelst Sygdom veed hun ikke naar Vandet brast. Omtrent en Times Tiid før hendes Moder lagde sig hos Hende, der brændte Lys i Stuen, og hendes Moder sad i Stuen, veed ej om fleere, fik Hun meget ondt, saa hun ikke sansede sig, og Barnet eller Fosteret kom frem \veed nu ej hvordan vendt/ og kaldte ingen til Hjelp, og laae da hun fødte Barnet i Sengen, og rørde ikke Barnet, hverken til at hjelpe det, i Munden eller i andre Maader, og da hun slet ikke mærkede Liv hos Barnet, og holdt det for dødt, lagde hun det strax ved sin Side til Væggen \uden at tilføje det, det mindste/ hendes Moder plejer ligge frem/m/e til Gulvet i Sengen, og ikke før Morgenens om Søndagen, da hendes Moder var gaet ud, og Del: var allene i Stuen, skar Hun Navlestrængen \som hun ej sandser, var over Barnet/ over med Sax, men bandt ikke om den, veed ej, om Navle Strængen \siden/ var ombunden, eller af hvem. Heele Natten lod Del: sig ikke mærke for hendes Moder. Moderen undersøgte hende heller ikke. Efterløsningen eller Efter byrden blev hun ej af med før Søndag tillig førend dag, men og uden Hjelp, og blev i Sengen hos hende, til Hun var opstaaet, da Moderen vilde rede Sengen til hende, at lægge sig igjen /: og af Svaghed laae til Sengs en Uges Tiid omtrent /: da Moderen fandt Barnet og Efterbyrden, den sidste blev af Moderen opbrændt, da kom ind Folk, og hendes Moder lagde sig af Bedrøvelse, og Anders Rørvig kom først ind, og derefter Lars Erichsen Sunde, og var fleere \erindrer nu ej hvem/ af gaardens Folk paa Sunde, da hendes Moder sagde dem dette, og Del: tilstod Barnefødselen baade da \og da først saae det

var et Drengbarn/ og siden ved Syns Forretningen, at det var Del:indens Barn. Om Aftenen før, havde Lars Erichsen vel spurgt Moderen og Del: om Besvangrelsen, men Del: kunde ikke svare, og ej heller kunde agte paa for Sygdoms Skyld hvad hendes Moder svarede. Derefter Barnet blev lagt i en Kiste; og var født død. Tree á fire Dage derefter, blev Barnet besigtet af Fogden og Mænd, da Del: var tilstæde, og tilstod det var hendes Barn, hvorefter det blev ført til Bergen. Delinquentinden har aldrig før begaaet nogen Forseelse enten af dette eller andet Slag. veed ikke meere, og har intet videre at fremføre uden dette til sin Undskyldning, at hun er ung, uerfaern, frygtsom for Skam og Straf, og Fødsels Natten saa syg at hun vidste lidet af sig selv, saa ej kunde raabe eller bede om Hjelp, og ingen Hjelp

1800: 31

vidste at kunde faae, da her paa Landet, ikke er nogen gjordemoder. Bad om mildeste Dom, og for alting at beholde Livet, overladende hendes Sags Forsvar til hendes Defensor. Barnet har hun avlet med bem:te Hans Olsen Sunde det hun og tilstod strax Søndag Morgen, og har ikke havt slig Omgang med andre. Del: endnu forklarede: At være fød af Fader Knud Hansen S:E: p: Sunde, død for et Aar siden, og Moder Guro Torkels Datter lever endnu er Enke og ejer en Jordepart i Sunde der hun boer, har vært hjem/m/e hos sine Forældre til hendes 17de Aar, da hun tjente 2 Aar i Wahlen, og et Aar p: Halsnø Closter, begge Steder nær ved Sunde, og imidlertiid gik til Alters i Huusnæs Kirke, og siden altiid vært hjem/m/e p: Sunde i hendes Forældres Huus. Viidere paa Tilspørsel forklarede: At som meldt ikke har aabenbart sit Svangerskab for Hendes Moder, ej heller har aabenbart det for Hans Olsen Sunde hendes Barnefader, og ingen har tilraadet hende at dølge det, mindre det at fordrive. Videre af Actor blev tilspurgt: 1st Siden hun skar Navle strængen over med Sax, hvem da leverede hende den? Rs: Den laag paa Hylden over sam/m/e Seng, en Souve sax, veed ej hvem havde lagt den der. 2det Om har i Forvejen, besluttet at skjule Barnet naar det var født? Rs: Nej ingenlunde. 3de Om hun i Forvejen havde besluttet, at skjule det, og søge eenlige Steder, saa snart hun mærkede Barnefødselstiden nærmede sig? Rs: Nej aldeles ikke. 4de Om Hun havde tillavet Barnetøj? Rs: Nej. 5te Siden Del:s Moder var i Stuen, hvorfor hun ikke aabenbarede det for Moderen? Rs: Var ikke i Stand til det. 6te Om Moderen ikke havde fundet Barnet, hvad Del: da vilde foretage sig med det? Rs: Barnet laae i Sengen \under Aaklædet/ oven paa qvittelen saa det ej kunde skjules, da Moderen redde Sengen, og Del: sad ved Sengen, og havde hendes Moder da ikke seet det, vilde hun ikke gjort noget med det, men ladet det ligge til det aabenbarede sig selv. Defensor havde hørt, Delinq: om alt saa nøje udspurgt af Dom/m/eren og Actor, under Examinationen, at Hun!! (Han?), dog under Reservation, intet havde Del: \nu/ at tilspørge.

Dommeren oplæst \for Delinquentinden/ til Conference og Confrontation baade alt foranførte, og det i Syns Forretningen tilførte, og \hun/ vedblev hendes Bekjendelse, og havde intet at forandre deri. Da efter adskillige fra Dom/m/er og Actor tilbragte Spørsmaale ingen videre Forklaring var at erholde af Del:inden, eller Hun havde videre til sin Undskyldning \og Forsvar/ at fremføre; men hun vedblev sin Bekjendelse, og erklærede, ej at vide meere; saa forblev hun for Retten,

og fremstod Barnefaderen Hans Olsen Sunde som anmeldte dette at {er hds} være hans rette Navn \og/ gl: 32 Aar, som Dom/m/er og Laugrettet skjønnede at være rigtig. Actor fremlagde Sogne Præstens Attest ham ang:de af 6te d: M: oplæst saal: Da han ikke har vært uden for Huusnæs Sogn, saa har han intet Skudsmaal at fremviise. gik til Confirmation da h/an/d var 16 Aar, i Husnæs Kirke for Sogne præst Hr: Hertzberg, og kom strax derefter til Alters i sam/m/e Kirke, og for sam/m/e Præst, var sidst til Gudsbord denne Vaar, er ikke Soldat, og er beslægtet saaledes: At Comparenten {s Fader} og Del:indens Fader vare Sødskende børn, saa de ere beslægtede i andet og tredie Leed. Har ikke før begaaet nogen

Misgjerning eller Forseelse. Er fød af Fader Ole Hansen S:E: p: Sunde død for endeel Aar siden, og Moder Anne Ols Datter ogsaa død for 18 Aar siden før Comp:s Fader. {tilstod} har altid vært hjem/m/e hos sine Forældre til h/an/ds Fader døde og siden tjent paa Sunde hos Andre der, og et Aar paa Waage i sam/m/e Husnæs Sogn. tilstod at have besvangret Haldri Knuds Dt: Sunde som her for Retten er nærværende, under Løfte, at tage paa sig hvad der kom efter, /: Dette Del: nu tilstod :/ og siden har Hun ikke talt til Ham, eller han vidste det mindste om hendes Besvangrelse, uden hvad hand af Bøjgde Rygte dette Aars Hoeslaatte, der gav Anledning at h/an/d sendte hende Bud med hendes Broder \Torkel/ at havde Hun noget at kræve paa ham, saa skulde hun sige det: Mindes ej hvad Svar han fik \/: Del: nægtede at have hørt det Bud :// Samlejet skede omtrent 14 Dage før Juul sidst paa Sunde, en Dag, den Dag 2 gange Samleje, og ikke oftere før eller siden. Hun har ikke sagt ham om hendes Besvangrelse, og langt fra a(f ham?)

1800: 31b

(..?)ste har raadet eller villet raade hende, derpaa at lægge Dølgemaal, mindre Fosteret enten at fordrive eller \at/ omkomme det. Har ej siden talt med Hende, førend den Søndag Barnet var født, da h/an/d blev hættet der til, og blev spurgt om h/an/d var Barnefader, det h/an/d tilstod, og om han havde bedet hende dølge det, det han nægtede, og tilspurgde Del: om han havde budet Hende dølge det, dertil hun sagde Nej /: Dette Hun nu for Retten tilstod :/ Har intet meere at forklare, og blev hands Forklaring forelæst \som h/an/d vedblev/ og da Actor og Defensor intet havde at tilspørge blev han udviist fra Retten til videre.

Fremstod Delinquentindens Moder Guri Torkels Datter Sunde Enke efter Knud Hansen Sunde, anmeldte sig gam/m/el 48 Aar, som Dom/m/er og Laugrettet skjønnede at være rigtig, hvorom ellers Actor fremlagde Attest saal:, var sidst til Alters denne Høst, forklarede: At er fød paa Onerim i Husnæs Sogn, har staaet til Confirmation i {Qvinherrets} \Husnæs/ Kirke for Præst Nyegaard, og siden strax efter gik til Alters i samme Kirke for samme Præst. Hendes Fader var S:E: Torkel Nielsen Kaldestad, død for mange vel over 20 Aar siden, og Moder Kari Lars Datter, død for over 20 Aar siden, var hjem/m/e hos sine Forældre da hun stod til Confirmation i sit 17de Aar og før og siden til sit 25 Aar, da hun blev gift til Sunde, og som hun har kun vært i Huusnæs Sogn, saa har hun ingen Skudsmaal at fremviise. Har aldrig begaaet nogen Forseelse, og er ikke mindste Skyld eller meddeelagtig i den \af/ hendes Datter Haldri Knuds Datter begaaede Forseelse som denne nu tiltales for, og hvorom Hun ikke veed meere, end hvad Hun under Syns Forretningen \har forklaret/ den 17de Sept: sidst. Af sam/m/e Forretning blev Hendes Forklaring hende nu forelæst som hun vedblev, declarerede intet deri at have at forandre eller tillægge, med Tillæg: At hendes Datter de sidste Uger førend Barnefødselen havde været med Node Fiskeriet, og ofte klagde sig at være vaad og kold af at have gaaet i Søen, men var ej hjem/m/e hos Comparantinden uden hver Lørdag og Søndag, og \fra/ da hun kom hjem sidste Løverdags den 13 Sept: og til Fosteret efter afholdt Syns Forretning var sendt til Bergen, passerede derom som hendes Datter Delinquentinden har forklaret, med Tillæg: At Erich Sundes Kone kom først i Stuen Løverdags Aften, derefter Lars Erichsen Sunde og h/an/ds Kone, erindrer ej fleere, og Søndag Morgen, medens Deponentinden var paa Støelen havde Lars Johannessen Sunde været der, og da Dep: kom hjem, var ingen der. derefter kom Anders Rørvig, og fleere {og} men erindrer for Bedrøvelse ej hvem. og da hun fandt Barnet kunde hun for Bedrøvelse ej sandse at see efter, hvad Barn det var, førend siden sam/m/e Søndag saae det var et Drengbarn. Efterbyrden blev af Poul Sundes Kone opbrændt. Navlestrængen var afklippet \veed ej af hvem/ men ikke ombunden, og blev først ombunden Mandagen derefter, da Barnet blev lagt i Kiste, alleene af en Bøjgde Skik, men var afskaaren paa rette Sted hvor den skulde afskjæres. Da Hun fandt Barnet var det ba/a/de dødt, kaldt og stivt. Actor tilspurgde Deponentinden;

1st Vidste Hun ikke at hendes Datter var frugtsom/m/elig, førend hun fandt Barnet Søndag Morgen? Rs: Nej. 2det Var Dep: i Stuen Natten til Søndag, da Del: fødte Barnet, og hjalp (hun?) hende ikke ved Fødselen? Rs: Var i Stuen, men hjalp hende ikke, som ikke (kunde vide?) det. 3de Laae ikke Dep: hos Del: den Nat. hvad Tiid p: Natten (.....?) Barnet, og hvorledes laae de begge i Sengen? Rs: Hvad Tiid hun fødte <Barnet> (veed Dep:?) ikke, og kunde ej mærke det da Del: laae under Aaklædet afklædt,

1800: 32

men Dep: lagde sig i alle sine Klæder, Skoene undtagen, frem/m/e til Gulvet, og førde Sengeklæderne til hendes Datter, og lagde sig paa bare Halmen, og sov fra hun lagde sig til hun stod op igjen, og fornåm intet til Barnefødselen, hørde ej heller til hendes Datter talde ej heller til hende, og følede ej heller til eller paa Hende som ingenlunde saadant formodede. 4de Hvorfor Deponentinden ikke strax, da hun fandt Barnet kaldte Folk til, for at angive det for dem, og tvært imod taug til der kom Folk? Rs: Hun var ej god dertil af Bestyrtelse, men maatte kaste sig paa et Leje. og strax efter kom Folk som før forklaret. 5te Delinq: har sagt, at Moderen brændte Efterbyrden, hvor blev den af? Rs: Poul Sundes Kone brændte den /: Delinqventen nærmere eftertænkte, at erindrer ej hvem brændte den :/ Da intet videre af Actor eller Defensor blev Deponentinden tilspurgt, og Hun vidste intet videre at forklare, saa forblev hun og Hans Olsen for Retten.

Actor begjærede Vidnerne fremkaldet at gjøre deres Forklaring og eedelige Vidnesbyrd at aflægge, og svare til Spørsmåale naar fornøden maatte eragtes. Vidnerne \alle Indstevnte/ mødte og blev forelæst Eedens Forklaring af Lovbogen, med Formaning paa Lovbefalet Maade til Sandheds Udsigende, hvorefter de, Barnefaderen Hans Olsen Sunde og Delinq:s Moder undtagen, aflagde Eed med oprakte Fingre efter Loven, blev separerede, og fremstod

1ste Vidne Johan!! (Johanne) Ols Datter \Sunde/ Hustrue til Erich Poulsen S:E: p: Sunde, gl: 39 Aar, sidst til Alters Mich: d: A:, er Søster til Hans Olsen Sunde, ellers ej beslægtet, forklarede: At har \ej/ hørt Del: begaaet før nogen anden Misgjerning end den hun nu tiltales for. Veed at Del: en 3 Ugers Tiid før hun gjorde Barsel, var jevnlig med Noden paa Fiskerie. Har vel hørt hele Som/m/eren, at Del: klagde sig over Sygdom, men ej at lave til Barsel, skjønt Vidnet har hørt det af Bøjgde Rygte, vidste intet om Del:s Svangerskab, førend Løverdag den 13 Sept: sidst \Aften/, da Vidnet havde hørt at hun var syg, og desaarsag gik ind og spurgde hvorledes hun levede, hun svarede intet, men hendes Moder, at hun vidste ikke hvad hun havde, der var ingen andre i Stuen, end Del:s Broder Vidnet Torkel Knudsen, og Vidnet som intet hørte om det mistænkte Svangerskab, gik bort. Derefter Søndag over Middag gik Vidnet ind til Haldri Knuds Dt., at spørge til Hende da der var Lars Erichsen og Lars Johannessen Sunde og Anders Samsonsen Rørvig, og Lars Erichsens Hustrue, og fleere som ej erindres, da først hørte Vidnet, at Del: havde fød et Dreng barn, som var dødt, hørde ej enten død eller levende fød, det Del: tilstod, og at Barnefaderen var \den/ her nærværende Hans Olsen Sunde, Vidnet saae ej Barnet, men hørde sige Navle Strængen var overskaaren. Del:s Moder havde engang før sagt til Vidnet, at hendes Datter var syg af hendes egne Tider. Vidnet blev sin Forklaring forelæst som hun vedblev, declarerede ej at vide meere, og da hverken \Dommer/ Actor eller Defensor havde Vidnet videre at tilspørge, blev Hun med begge \sidstmeltes/ Consence dimitteret.

Fremstod 2det Vidne Lars Erichsen S:E: p: Sunde, gl: 67 Aar, sidst til Alters for 14 Dage siden, de Paagjældende ubeslægtet og ubesvogret, forklarede som 1ste Vidne indtil Løverdag Aften den 13 Sept:, Aften, da Vidnet som havde hørt Del: var syg, gik ind til Hende og spurgde til Hende, da der ingen andre var, end Del:s Moder og Torkel Knudsen, da Vidnet spurgde Del: hvorledes det var med Hende: dertil Hun svarede: At var meget syg. videre spurgde, hvor havde ondt. svarede: I Maven og Ryggen. dette var omtrent Kl: 8. I det

sam/m/e tog Del: med begge Hændene i begge Sængestokkene og raabte: Gud hjælpe mig \nu/, og strax efter rakte hun begge Hænder over Hovedet, og raabde: Gud hjælpe mig med et dybt Suk. derpaa Vidnet sagde: Har Du noget dulgt for din Moder saa siig det nu. det sam/m/e igjentog Moderen, men Del: var ikke god for at svare. Derefter Vidnet sendte ind sin Kone og Lars Johannessens Kone, og saa blev de fra til Søndag derefter Efter middag, da Vidnet gik omtrent Kl: 2 ind til Del:, hvor da var Anders Samsonsens Rørvig, Vidnets Hustrue og Poul Sundes Hustrue, da paa Tilspørsel, hvad der blev af din Sygdom i Aftes, dertil Del:s Moder svarede: det ligger i Sengen det som kom til, og Haldri Kn: Dt: sad paa en Bænk, da

1800: 32b

Vidnet slog op Sengen, og fandt liggende paa Qvittelen, ved Fødderne, indsvøbt i en {ulden} \linnet/ Dug et Drenges barn, dødt, kaldt og stivt, Navle Strængen overskaaren en Tomme fra Barnets Liv, men ej ombunden, og Efterløsningen som Vidnet spurgde om, sagde Del: at have forvaret i et K(.....?) /: Del: nægtede dette Svar, og paastaaer at Efterbyrden laae i Sengen, men tilstod at have selv svøbt Barnet i den linnede Dug, som hun tog paa Bordet hvor den laae tet ved Sengen :/ da og Del: tilstod at \det var hendes Barn, og at/ den her for Retten nærværende Hans Olsen Sunde er Barnefader, som Hans Olsen da og der tilstæde, tilstod, derpaa Mandag Morgen Vidnet reisde til Præsten Hr: Hertzberg, og meldte det, og fra ham fik skriftl: Anmeldelse til Hr: Fogden, som blev sidstm:t ved Vidnet indhændiget Mandag Middag. Veed siden ej videre, førend Fredag Morgen, da h/an/d efter ordre fra Fogden, og med Brev fra ham, reisde med Barnets Liig i en dertil gjort Kiste, og den sat i en laaset Kiste, hvortil Vidnet havde Nøglen, til Bergen til Hr: Kammerherre Hauch, derfra blev med Brev sendt tilligemed Barnet i Kisten til Hr: J: Rd: Buchner, og overleverede ham det Løverdags Formiddag Kl: 10 slet, som var aattende Dagen efter at Barnet var født, og derefter sam/m/e Aften fik Barnet i sin Kiste tilbage, og bragte det hjem, hvorefter det blev begravet i Huusnæs Kirkegaard. Dimitteret som 1ste Vidne endnu med Tillæg, at da Vidnet tog Barnet af Sengen, sagde Delinqventinden, at hun havde ingen ond Tanke havt med det.

Som Natten paafaldt, beroer Sagen til i Morgen.

Anden Dagen den 18 Nov: 1800 blev Extra Tinget og Sagen continueret i alle forbemteltes Nærværelse,

deriblant Delinqventinden løs og ledig som og Hendes Moder og Barnefader, for Retten fremstillet, alle uden Jern, Baand eller Tvang og hvoraf Ingen have været arresterede.

Fremstod 3de Vidne Anne Knuds Datter Hustrue til 2det Vidne, gl: 53 Aar, sidst til Alters for 14ten Dage siden, de Skyldige ubeslægtet og ubesvogret, forklarede: som 2det Vidne til da Vidnet af hendes Mand blev viist ind til Del: Løverdags Aften den 13de Sept: sidst, og da Vidnet kom der, var ingen i Stuen uden Del:, hendes Moder og Broder Torkel, og i det sam/m/e kom Lars Johannessens Kone Brithe Knuds Dt: da Haldri Del: laae i Sengen, klagede sig som meget syg, og saa syg, at hun snakkede næsten vildt, og Moderen klagede sig, men sagde at hun ikke vidste hvad onde det var. Vidnet var der et quarters Tiid, og da tilligemed Lars Johannessens Kone gik bort, og vidste ikke hvad Sygdom skulde være. Siden sam/m/e Aften, tænker Kl: 10 gik de begge ind i Stuen igjen, hvor der det brændte Lys, da alle ting var stille, og Moderen havde lagt sig, i Sengen hos Del:, men gav ej Agt, som ej kom længere end i Døren, hvorledes Moderen laae, om afklæd eller ikke, om under Aaklædet eller ikke og de begge gik strax igjen. Søndag derpaa Eftermiddag ved Kl: 2 slet, kom Vidnet der igjen tillige med Konen Marithe Johannes Datter, Johanne Ols Dt: det 1ste Vidne, samt bem:te Brithe Knuds Datter, da deels var og \deels/ strax kom, foruden Del: og hendes Moder, det 2 Vidne Lars Erichsen, Lars Johannessen og Anders Samsonsens Rørvig, og fleere gik og ind, som ej erindres, da Vidnet hørde, af Del: og hendes Moder, at Del: havde fød et

Barn som Vidnet saae var et Drengbarn, som de sagde var død født, men da død, kald og stiv, og Hans Olsen Sunde \som nu er her for Retten/ var der, og tilstod at var Barnefader, og Del: tilstod \det/ var hendes Barn. Barnet laae da i Sengen, og blev lagt paa Bordet i en lin/n/et Dug \og hverken den eller Sængen blodig/ da Navle Strængen var over skaaren omtrent en Tom/m/e fra Legemet \som sædvanlig/ derpaa Vidnet bandt om Navle Strængen, efter Skik og Brug, og vaskede Barnet, og lagde det i Kiste Mandag efter. Efterbyrden var da ikke ved,

1800: 33

og Vidnet saae den ikke. Vidnet gik da derfra. Mandag derpaa Middags Tider var Vidnet m: f: der, og lagde Liiget af Barnet i Kisten, og da passerede ej Videre. Vidnet havde en Tid før hørt af Del:s Moder, at Del: var syg af hendes egne Tider. Dimitteret som de forrige.

Fremstod 4de Vidne Brithe Knuds Datter Lars Johannessen Sundes Hustrue gl: 39 Aar, sidst til Alters for 6 Uger siden, er Sødskende Barn til Del:s Moder, ellers ej videre til nogen af Paagjælderne, forklarede: At i Mørkningen Løverdags Aften d: 13 Sept: sidst, var Vidnet som snarest hos Del: som laae i Sengen og var syg, og kunde intet svare eller snakke, da Vidnet strax gik bort, og noget efter, kom Vidnet strax efter 3de Vidne, og af 2det Vidne begjært at gaae derind, og derefter forklarede som 3de Vidne med Forskjæl, at Løverdags Aften, laae Moderen i Sengen hos Del: under Aaklædet, men om var afklæd veed ikke, skjønt var nær ved Sengen. Barnet var lagt paa Bordet da Vidnet kom om \Søndagen/ Erindrer ej hvem bandt Navle strengen som ej var ombunden da Vidnet kom. Var ej med at lægge Barnet i Kisten. Saae at Efterbyrden blev brændt, erindrer ej hvad Dag, af Marthe Johannes Datter. Har hørt før i Som/m/er, af Del:s Moder at Del: havde ondt af sine egne Tider. Hørde og sam/m/e Søndag at Barnefaderen sagde: At have sendt Bud til Del: at havde hun noget at kræve paa ham i nogen Maade skulde hun sige det i Tide, det Del: tilstode. Dimitteret som de forrige Vidner.

Fremstod 5te Vidne Marthe Johannes Dt: Hustrue til Poul Monsen Sunde Huusmand, gl: 45 Aar, sidst til Alters for 6 Uger siden, er de Skyldige ubeslægtet og ubesvogret, forklarede: som 1ste Vidne, og at have hørt i Som/m/er af Del:s Moder, at Del: var syg af hendes egne Tider, veed ellers intet om Sagen før Søndagen den 14 Sep:, da ej erindrer at have hørt om var levende eller død født, ellers som 3de Vidne. Om Navle Strængen som 4de Vidne. Var med at lægge Barnet i Kisten Mandag, da intet derom passerte. Efterbyrden brændte Vidnet Onsdag efter, sig tilbragt fra Moderen i et Traug /: Dette Del:s Moder nu for Retten tilstod, med Forklaring, at Hun tog det af Sengen Søndag, og lod det staae paa Staburet i et Troug til Onsdag :/ Dimitteret.

Fremstod 6te Vidne Torkel Knudsen Sunde er hos Del:s Moder, gl: 16 Aar, sidst til Alters for 14 Dage siden, er Broder til Del: forklarede: \a:/ At have hørt af Folk og h/an/ds Moder, at Delinquentinden sidste Som/m/er havde ondt af sine egne Tider, men intet hørt om Del:s Svangerskab, uden af Bøjgde Rygte, veed at hun var med Node Fiskerie i en 3 Uges Tiid før hun gjorde Barsel, \b:/ var vel i Stuen Løverdags Aften, men laa og sov, og veed intet hvad blev talt, af hvem som kan have vært der. og førend Vidnet lagde sig, var h/an/ds Søster Del: lagt sig, da hun kom hjem omtrent Kl: 4, og lagde sig strax efter, og klagde sig at være syg, men forklarede ej videre derom. Veed ej videre, førend Søndag Morgen, mindes h/an/ds Moder var paa Støelen, da Lars Johannessen Sunde var der, og spurgde Del: hvorledes hun levede, og Vidnet gik ud i det sam/m/e, saa ej veed hvad hun svarede, eller om hun svarede; var ej siden i Stuen før Søndag Eftermiddag, da Konene kom, men var saa bedrøvet at kan ej forklare hvad blev talt eller passerede, videre end saae Barnet, et Drengbarn, da dødt, kaldt og stiv, som Del: tilstod var sit Barn, det og Del:s Moder sagde, og den her for Retten nærværende Barnefader Hans Olsen Sunde var der, og tilstod at være Barnefader. Om Navle

Strængen og Efterbyrden veed intet. Har aldrig hørt, at enten h/an/ds Moder eller Barnefaderen har raadet Del: at omkom/m/e eller dølgge Fosteret, ligesaa lidet har kundet mærke af h/an/ds Moder, at hun troede Del: laver til Barsel. Vidnet har, erindrer ej rettere end i Slaatten sidste Som/m/er, havt Bud fra Barnefaderen til Del:, at om hun havde noget paa ham at kræve, skulde hun kom/m/e til ham, og sige ham det. Men Vidnet sagde det ikke, hverken til Del: eller sin Moder. Dimitteret.

Fremstod 7de Vidne Lars Johannessen S:E: p: Sunde gl: 36 Aar sidst til \Alters/ 8 dage efter Mich: sidst, de Skyldige ubeslægtet og ubesvogret, forklarede: At ved intet om Sagen, uden har hørt af Bøjgde Rygte

1800: 33b

sidst Som/m/er, at Del: lavede til Barsel, men veed at hun reisde med Noden en tree Ugers Tiid før hun gjorde Barsel. Vidnet var og med Noden, og hørde hende ikke Klage sig over Sygdom, mindre lod sig mærke at hun lavede til Barsel /: dette og Erich Sunde nu for Retten, som og værende med paa Noden, forklarede /: altsaa intet veed, før den omvidnede Løverdag Aften Kl: 5 hørde Del: var kommen hjem og var syg, hvorpaa Vidnet Søndag Morgen tidlig Kl: 7, gik ind til Del:, som laae i Sengen, eene i Stuen undtagen hendes Broder 6te Vidne, som var og blev i Stuen, mens Vidnet var der, da Vidnet spurgde hvor hun levede, der til hun svarede, at var bedre, og haabede Livet, men havde det holdt ved som i Aftes, troede hun ikke at kunde levet, og Vidnet gik igjen, derefter sam/m/e Søndag Eftermiddag kom Vidnet der igjen /: 6te Vidne blev fremkaldet, og tilspurgt, om ikke var i Stuen saalænge dette Vidne var der, det h/an/d nægtede, og vedblev sin Forklaring /: da de Personer der vare forsamlede som 3 Vidne har benævnt, og passerede som 3de Vidne har forklaret \undtagen/ om Navle Strængen og Efterbyrden veed intet, og har ej heller hørt af Del:s Moder, at Del: var syg forhen af hendes egne Tider. Om i Kiste Lægning Mandagen, forklarede som 3de Vidne. Dimitteret som de forrige Vidner.

Fremstod 8de Vidne Præstens Medhjælper Anders Samsonsen Lejl: paa Rørvig, gl: 45 Aar, sidst til Alters for 14 Dage siden, de Skyldige hverken beslægtet eller besvogret, forklarede: som 6te Vidne: a: videre, at Del: har før ingen Misgjerning begaaet, veed ellers intet om Sagen, førend Søndag den 14de Sept:, Eftermiddag Kl: 2 omtrent, da Vidnet kom der, som tilkaldet af 2det Vidne /: dette 2det Vidne nu tilstæde /: og førend de andre af 3de Vidne ommeldte Personer var kommen, da ingen andre var i Stuen med Del: og hendes Moder, dem h/an/d tilspurgde, hvorledes det var, med Del:, om det var som Rygtet har gaaet, at hun var frugtsom/m/elig dertil Moderen svarede: jeg give det fra mig hun faar selv svare, men Del: svarede intet, hvorpaa Vidnet gik efter Folk, og kom da 3de Vidne tilligemed de fleere øvrige af sam/m/e Vidne benævnte Folk, da passerte og dette Vidne forklarede som 3de Vidne, med Forskjæl, at erindrer ej, om blev omtalt om Barnet var levende eller død født, ej heller om Navle Strængen var ombunden. Mandag derpaa var den ikke. Efterbyrden veed intet om. Barnefaderen Hans Olsen Sunde tilspurgde da Del:, om h/an/d havde raadet eller tilskyndet Hende at fordrive eller omkomme Fosteret? dertil hun svarede: Nej /: om dette sidste blev fremkaldet 2det, 3de, 4, 5, 6, 7 V: om dem derom tilspurgde? Rs: De hørde det ikke /: /: Fremstod Erich Poulsen Sunde som er gift med Hans Ols:s Søster, og om det sidst tilførte forklarede som dette 8de Vidne /: Dimitteret som de forrige Vidner.

Fremstod 9de Vidne Erich Poulsen S:E: p: Sunde, gl: 44 Aar, sidst til Alters for 6 Uger siden, ikke videre beslægtet eller besvogret de skyldige, videre end er gift med Barnefader Hans Olsen Sundes Søster, forklarede: om før af Del: ingen Misgjerning begaaet, om Del:s Tjeneste p: Noden 3 Ugers Tiid før hun gjorde Barsel som de forrige Vidner. Videre: Veed intet om Del:s Svangerskab, andet end har hørt det som et Bøjgde Rygte, og saae at hun var meget tyk, som h/an/d troede havde anden Aarsag, og ellers som tilført under 7de og 8de

Vidners Forklaring, samt ellers var intet vidende derom før Søndag den 14 Sept: sidst, Eftermiddag Kl: omtrent 2, da alle de af 3de Vidne ommeldte Personer, der vare forsamlede i Dep:s Moders Stue \og Vidnet kom til/ da Barnet var lagt paa Bordet, hørde ej nævne, om var død født, men det var da dødt, kaldt og stivt, og var et Dreng barn, som Del: og hendes Moder tilstod, var Del:s eget Barn, og den før Retten nærværende Hans Olsen Sunde tilstod at være Fader til. Navle strængen saae ej efter. Efterbyrden veed intet om. Veed ej videre. Dimitteret som de forrige Vidner.

Fremstod som 10de Vidne Samson Johannessen S:E: p: Rørvigen, gl: 43 Aar, og \11 Vidne/ Thore Knudsen S:E: p: Grøtstøel, gl: 30 Aar, begge til Alters den/n/e Høst, og de Skyl-

1800: 34

dige ubeslægtet og ubesvogret, hvilke som eedsvorne Laugrettes Mænd vare Vidner ved Syns Forretningen over Barnet den 17 Sept:, hvorom Forretningen der nu i Retten blev forelæst, den de i alt bekræftede under deres aflagde Eed som rigtig. Og da de intet videre vidste om Sagen, blev de som de forrige Vidner fra Retten dimitteret.

Fremstod 12te Vidne Ole Olsen tjener paa Sunde, gl: 24 Aar, sidst til Alters for 14 Dage siden, er Broder til Barnefaderen Hans Olsen Sunde, og til Del: i 2det og 3de Leed \beslægtet/ forklarede; om Delinqventen ej før begaaet nogen Misgjerning, om hendes Tjeneste paa Noden 3 uger før Barnefødselen, som de forrige Vidne, veed intet om Sagen, uden har hørt af Bøjgde Rygte at hun skulde lave til Barsel, har og hørt hun var syg af Forkølelse. Barnefaderen har hverken sagt Vidnet noget derom mindre, at skulde have ønsket eller tilraadet Barnets Dølgmaal, eller det at omkomme eller fordrive. Dimitteret som de forrige Vidner.

Fremstod 13de Vidne Poul Mosen Huusm/an/d under Sunde, gl: 46 Aar, sidst til Alters for 6 Uger siden, de Skyldige ubeslægtet og ubesvogret, forklarede: At sidst Som/m/er har hørt af Del:s Moder, at \Del:/ være syg af sine egne Tider, om Del:s Tjeneste paa Noden veed intet. Del: har ej før begaaet nogen Misgjerning. Om Besvangrelsen veed ikke andet end Bøjgde Rygte. Veed ej videre. Dimitteret som de forrige.

Fremstod 14de Vidne Anne Pouls Datter Enke efter Ole Hansen Huusm/an/d, boer paa Pladset Træ under Sunde, gl: 55 Aar, sidst til Alters for 6 Uger siden, hendes Mand var {Barn} Fader til Barnefaderen Hans Olsen Sunde, ej videre beslægtet eller besvogret, forklarede: At Del: har ej begaaet andre Misgjerninger før, har hørt Del: var med Noden i 3 uger før Hun fødte Barnet, har hørt afvigte Som/m/er af Del:s Moder, at hun var syg af hendes egne Tider, har ikke videre hørt eller veed om Sagen. Dimitteret.

Fremstod 15 Vidne Jon Larsen Huusm/an/d p: Saughaug under Sunde, gl: 37 Aar, sidst til Alters for 6 Uger siden, de Skyldige ubeslægtet og ubesvogret, forklarede som forrige Vidne. Dimitteret.

Fremstod 16de Vidne Kari Mikkels Dt., Hustru til næst forrige Vidne, gl: 30 Aar, sidst til Alters for 6 Uger siden, de Skyldige ubeslægtet og ubesvogret, forklarede som 14 Vidne. Veed ej meere. Dimitt:t.

Fremstod 17de Vidne Lars Larsen Hmd: under Sunde p: Saughaugen, gl: 66 Aar, sidst til Alters for 6 Uger siden, er de Skyldige ubeslægtet og ubesvogret, forklarede: Ord til andet som 14de Vidne, med Tillæg, at har gjort Liig Kisten til Barnet, Mandagen efter Barnet var født, saae Barnet Mandagen, gav ej Agt hvad Kjøen, men var dødt, men blev intet omtalt andet end om at gjøre Kisten. om Navle strængen veed intet. Veed ej meere. Dimitt:t.

Fremstod 18de Vidne Jon Larsen Hmd: paa Saughaug under Sunde, gl: 36 Aar, sidst til Alters for 14 Dage siden, er de Skyldige ubeslægtet og ubesvogret, forklarede: som 14de Vidne, med Forskjæl, at har ej hørt af Del:s Moder noget om Del:s Sygdom. Dimitteret.

Fremstod 19de Vidne Johanne Torbjørns Dt: Hustrue til 18de Vidne, gl: 54 Aar, sidst til Alters for 14 Dage siden, er de Skyldige ubeslægtet og ubesvogret, forklarede som 18de V: med Tillæg, at have hørt af Del: selv sidst Som/m/er, at være syg af sine egne Tider. Dimitt:t.

Fremstod 20de Vidne Mikkil Mikkelsen Husm/an/d under Opsanger, gl: 37 Aar, 21de Vidne Ole Jonsen opholder sig paa Bjelland, gl: 32 Aar, 22de Vidne Erich Larsen Husm/an/d under Rørvig, gl: 26 Aar, og 23de Vidne Henrich Larsen Husm/an/d under Røsseland, gl: 32 Aar, alle sidst til Alters denne Høst, de Skyldige ubeslægtet og ubesvogret, forklarede at veed ej videre, end hvad har hørt af Bøjgde Rygte som de øvrige Vidner har forklaret, og at de var med Lars Erichsen at reise, roe og føre paa Baad, Barnet i Liig Kiste, som de tog imod ved Søen ved Sunde, i en anden Kiste hvortil Lars Erichsen havde Nøglen, og hvilken Kiste ej blev aabnet paa Reisen til Bergen, der den blev aabnet, og Liig Kisten bragt til Stiftamtmanden, og siden til Doctoren, og da Liig Kisten var tilslagen, saa de ej noget Barn, ej heller da de hændede Liig Kisten fra Doc-

1800: 34b

toren, hvilken de bragte hjem igjen til Sunde, der de bar den op paa gaarden Sunde, hvor den ej blev aabnet som de saa. Veed ej meere. Dimitteret.

Defensor begjærede det afhørte 2det V: Lars Erichsen Sunde, end videre tilspurgt: 1st At da Del: Løverdags Aften havde de omvidnede hæftige Bevægelser i Sengen, om Vidnet ej troer at hun fødte Barnet? Rs: Vidnet troer det. 2det Om det ikke er formodentlig, at h/an/ds, som en Mands Person, Nærværelse kunde aarsage, at hun af Undseelse ikke torde tilkjende give det? Rs: Det er meget troeligt. 3de Om hun af Mathed faldt i Søvn, efter denne Bevægelse? Rs: Nej ikke som Vidnet kunde mærke, men mat og fra sig selv var hun saa meget at hun ikke kunde svare enten Vidnet eller hendes Moder.

Dom/m/eren fandt fornøden at tilspørge Del:s Moder, samt Vidnerne, \1st/ hvorledes Barnet fantes i Sengen over eller under Aaklædet? Moderen svarede; det laae paa qvittelen under Aaklædet, paa Ryggen med Ansigtet op. Vidnerne det 2det, 3de, og 7de Vidne forklarede ligeledes: 2de Hvorledes den linnede Dug var svøbt om Barnet, om over og omkring Munden? Rs: Nej, Munden var fri. 3de Om saae \Tegn til/ noget voldsomt paa Barnet det tilføjet? Rs: Moderen og alle de Vidner som saae Barnet, svarede: Nej aldeles ikke. 4de Om nogen af Vidnerne have hørt, at Barnefaderen eller Del:s Moder har raadet eller tilskyndet, til at fordrive eller dølge, eller omkom/m/e Fosteret \eller Moderen at være vidende om Svangerskabet/? Rs: Nej ingen har hørt selv eller af andre noget Sligt i mindste maade. 5te Hvad ondt lider de som er paa Node Fisket, om det er saa, at et frugtsom/m/elig Qvinde Menneske, kan tage Skade paa Fosteret? Rs: {Ja,} Det hænde ofte at frugtsom/m/elige Koner er med uden Skade, skjønt de lider det onde, at maae gaae ud i Vandet med, at drage paa Noden, til Knærne. 6te Om qvindfolk ikke før sligt bliver noget skaanet? Rs: Nej de skaaner sig ej selv. 7de Del:indens Moder tilspurgt: Om Del: de sidste 3 Uger undtagen, laae hver Nat his Moderen og i Seng hos Hende, før den Tiid, og i de sidste 3 Uger, hver Løverdags og Søndags Nat? Rs: Ja, som omspurgt. 8de Om hun efter Bøjgde Rygtet da aldrig spurgte hendes Datter, eller undersøgte hendes Tilstand efter Rygtet, eller selv eller ved Andre undersøgte hendes Bryster? Rs: Een gang noget før Barnefødselen, spurgte Hun Del: men fik ej andet Svar end dette: De fik sige hvad de vilde, men den omspurgte Undersøgning foretog Hun sig ikke, hverken selv eller ved andre. 9de Hvor mange Børn Del:s Moder har fød til Verden? Del:s Moder svarede: Syv. 10de Videre tilspurgt, om er fleere voxne vidneføre eller vidne dygtige Folk paa Sunde Lejemaal, som kunde give Oplysning i Sagen? Rs: Nej. 11te Er der nogen, Doctor, Feldtskjær eller Gjordmoder i Sundhorlehn? Rs: Nej.

Delinqventinden blev tilligemed hendes Moder og Barnefaderen, med de førte Vidner confronteret, og Vidnesbyrdene de skyldige forelæst, og dem nøjere tilspurgt, hvorpaa de Skyldige svarede, at de vedblev deres nu for Retten gjorde Bekjendelse, og deri er intet at forandre.

Delinqventinden, hendes Moder, og Barnefader Hans Olsen Sunde blev atter forelæst de 3 i Rettelagte Præste attester, og dem tilspurgt om de vedkjender sig sam/m/e Præste attester at være dem ang:de? Samtlige svarede, at vedkjender dem Præste attesterne hver for sig, og var dem angaaende.

Actor begjærede Del: tilspurgt: 1st Om Hun vidste, da hun havde Samleje med Hans Olsen Sunde at h/an/d var hende i 2det og 3de Leed beslægtet? Rs: Ja. 2det Om hun ikke eftertænkte, noget før hun gjorde Barsel, at fra den Tiid de havde Samleje, Barnefødselen maatte være nær? Rs: Hun havde ikke Forstand paa det. 3de Vidste Hun ikke, at Hendes Omgang med Fosteret, vilde drage Lovens Straf efter sig? Rs: Nej vidste det ikke.

Defensor begjærede hende tilspurgt: 4de Om hun meener, at hendes Arbeide paa Fisket, og udstaaede Kulde, har Aarsaget Barnets Død? Rs: Formodentlig, men kan ej vide det.

Dom/m/eren tilspurgde \om de veed meere til deres Forsvar/ Alle 3 Skyldige declarerede intet videre at have til deres Undskyldning at frem-

1800: 35

føre, men overlod deres Forsvar til deres og Sagens Defensor.

Dom/m/eren tilspurgte Actor og Defensor: 1st Om de veed fleere Vidner i Sagen, enten til Oplysning, eller de Skyldiges Forsvar? Begge svarede Nej, at har ej kundet opspørge fleere Vidner. 2det Om de veed meere til Oplysning enten ved Documenter eller i andre Maader? endog til de Anklagedes Forsvar? Rs: Nej. Videre tilspurgde Dom/m/eren Del:, hendes Moder og Barnefaderen, om de veed fleere Vidner eller anden Oplysning? Rs: Nej. Og da Actor og Defensor declarerede at Vidnerne ere saa nøje examinerte, at de have intet videre, dem at tilspørge; saa bleve Vidnerne fra Retten dimitterte.

Dom/m/eren tilspurgde Actor, Defensor og de Skyldige om de behøver Udsættelse til videre enten i Actionen eller de Skyldiges Tarv. Samtlige svarede: At de veed intet meere under TingsVidnet eller i Sagen at anbringe; altsaa Udsættelse unyttig, og unødvendig.

Actor begjærede TingsVidnet sluttet under Forbeholden af Sagen videre til Doms at proceqvere.

Defensor forbeholdt sig Sagen de Skyldiges Forsvar under Doms Sagen, og havde intet videre under TingsVidnet at erindre.

TingsVidnet blev sluttet.

Actor begjærede sig Sam/m/e beskrevet meddeelt som blev bevilget.

Dom/m/eren overlader Actor som Foged, hvorviidt Delinqventindens Hæftelse finder Sted. og da Barnefaderen og Delinqventindens Moder ikke har kundet stædes til Eed; saa blev de paalagt, at forblive her paa Tingstedet til Sagens Slutning.

<Udstædt>

S: Schiøtz

Lambret L L S S Larsen Schaalnæs. Tørres T L S T Larsen Tjelle.

Samme Delinqvent Doms-Sag

Anno 1800 Onsdagen den 19de Novemb: Morgen er Extra Ret sat paa Schonevig Tingsted i efterskrevne Delinqvent Sag over ugift Qvinde Haldri Knuds Datter af Qvinherrets Skibrede, for Barnefødsel i Dølgmaal, af Dommeren tilligemed tiltagne fire upartiske, Delinqventinden ubeslægtede, ubesvoglede og ellers eedsvorne Laugrettesmænd som Meddoms Mænd, navnlig:

1. Lambreth Larsen Schaalnæs S:E:

3. Tørres Larsen Tjelle S:E:

2. Gunder Larsen Aaseim S:E:

4. Tjæran Olsen ibd: Lejl:

Delinqventinden Haldri Knuds Datter saavel som Hendes Moder Knud Hansen Sundes Enke Guri Torkels Datter vare løs og ledig uden Jern, Baand eller Tvang for Retten fremstillet, som og mødt BarneFaderen Hans Olsen Sunde. Actor i Rettelagde skriftl: Stevning i Sagen til Doms af 18 Nov: 1800 som blev oplæst og med sin Forkyndelses Paategning er saal: Alle i Stevningen benævnte, mødte og vedtog lovlig Varsel, som og Defensor i Sagen forbeholdt sig de Paagjældendes Tarv lovlig under Sagen at iagttage til deres Forsvar.

Dom/m/eren fandt fornøden at tilspørge \a:/ Del: Haldri Knuds Datter hvorfor Hun ikke strax da hun afklippede Navle Strengen, tillige da bandt om sam/m/e? Rs: Hun havde ikke Forstand paa det, da Barnet virkelig var født dødt, og Hun hverken hørde Lyd, eller mærkede Bevægelse af det. b: Guri Torkels Datter: Om Sengen da Hun først fandt Barnet var blodig paa Klædene eller den linnede Dug hvori Barnet laae? Rs: Nej slet ikke nogen af Deelene.

Actor fremlagde sit Indlæg og Irettesættelse af Dags Dato som blev oplæst saal: samt Undersøgnings Forretning af 7de Nov: sidst over Delinqventindens Formue i Hensigt til hendes Straf paa yderste Formue, der om meldende: At formedelst Actors Fraværelse paa Høst tingene i Sundhorlehn /: hvilket og kan siges om Dom/m/eren i denne Sag :/ og continuerede i Hardanger hvorfra han hjemkom Aften den 3de Nov: sidst, {hvorfor} \har der/ ikke {har} vært Tiid til, den Amtet til Approbation at insinuere. Denne Han var begjærende at følge Acten \og til Amtets Approbation. Det i Indlægget paaberaabte TingsVidne skal strax vorde udstædt, og følge Doms Acten, da TingsVidnets Udstædelse her paa Tingstedet vilde opholde Sagen og Extra Tinget alt for længe til Bekostning for Almuen, men deraf er Actor af Protocolen given al behøvende Oplysning.

Dom/m/eren forelæste Del: og hendes Moder, deres Bekjændelse, med Tilspørgende om de deri have noget at forandre eller tillægge, eller meere at fremføre til deres Forsvar eller Undskyldning? Dertil de begge svarede: At de vedblev deres her i Retten gjorde Bekjændelse, og havde intet

1800: 35b

enten deri at forandre, eller meere til deres Undskyldning at fremføre, kun bad: Delinqventinden om mildeste Straf og Moderen om Frifindelse, overladende deres videre Forsvar til deres i Sagen og for dem beskikkede Defensor, da de ej havde videre at fremføre, men lader Sagen gaa til Doms.

Defensor Lensmand Abel Iversen Helvigen fremlagde skriftl: Contra Stevning af gaars Dato som med sin Forkyndelses Paategning blev oplæst og er saal:

Actor vedtog Varsel.

Defensor i Rettelagde sit Indlæg af Dags Dato som blev oplæst saal:

Actor og Defensor saavel som Paagjælderne indlod Sagen Dom.

Dom/m/eren i Anleedning Fr: 3 Juni 1796 § 30 tilspurgde Actor og Defensor, om de kan have meere at fremføre, hver paa sin Side, enten til Oplysning eller Delinqventindens og hendes Moders Forsvar, hvortil de kunde behøve Opsættelse? Begge svarede Actor: At k/an/d umueligt skaffe meere til Oplysning, og Defensor: At kan ligesaalidet udfinde noget videre til de Skyldiges Forsvar, enten ved Vidner eller Documenter; saa de begge maatte declarere, at ingen Opsættelse kan nytte, og indlod som før Sagen til Dom.

Sagen blev til Doms optagen, og den med Meddoms Mændene nøje igjennem gaaet og overvejet, samt derefter deri af den gandske Ret afsagt følgende

Dom

Det er af Delinqventinden Haldri Knuds Dat:r Sunde, saavel som Barnefaderen Hans Olsen Sunde tilstaaet, conform i Rette lagte Præste Attester, at de ere beslægtede, han i andet og hun

i tredie Leed, og at de i Løsagtighed have avlet Barn sammen, hvorved de have forbrudt imod Lovens 6 Bogs 13 C: 13 Art: til Straf efter sam/m/e Artikkel og Forordn: 6te Dec: 1743 Ar: 22. For hendes Dølgemaal om Svangerskabet, og ved Barnefødselen, er hun saavelsom hendes Moder Guri Torkels Datter, afgangne Knud Hanssen Sundes Enke under denne Sag actioneret. Hvad Barnefaderen Hans Olsen Sunde, som er ugift angaaer, da, siden intet imod ham er opfyldt om nogen Deeltagelse i Dølgsmålet; saa bliver han under anden Sag for Besvangrelsen med sin saa nær beslægtede at actionere. Henseende Dølgsmålet af Svangerskabet, og ved Barnefødselen, da er saadant fuldkommen tilstaaet saavel af Delinqventinden som hendes Moder, hvormed alle de førte Vidner stem/m/er overeens; men hvad dette saavidt Delinqventinden Haldri Knuds Datter angaaer, da kan Lov: 6 B: 6 C: 7 og 8 Art: ikke herpaa blive at anvende, da alle Omstændighederne ikke dermed stemmer overeens, og da det kunde være mueligt, at hendes Arbejde ved Nodefiskeriet kunde aarsaget Barnets Død, saa Livs Straf ikke vil finde Sted; men da ikke destomindre Delinqventindens Omgang har været yderst mistænkelig, sær ved at afklippe Navlestrængen uden den at ombinde, som vel og kunde ved Forblødning skille et levende Barn ved Livet; men hvorom Obductions Forretningen intet melder, og hendes Foregivende: Barnet at være død født, kan efter Obductions Forretningen og hendes Fødselsmaade meget tages i Tvivl; saa vil hun med anden Straf blive at ansee. Betreffende hendes Moder Guri Torkels Datter, da, naar betragtes: Delinqventinden er hendes Datter, de laae begge i Seng sammen, hver Nat førend de 3 Uger før Barnefødselen, og i de sidste 3 Uger hver Løverdags og Søndags Nat, Bøjgde-Rygtet om Delinqventindens Svangerskab, Delinqventindens Ungdom og Uforstandighed, Moderens Alder og Erfarenhed, som selv født 7 Børn, og hendes Pligt som Moder imod sit Barn, Moderens Skjødesløshed at hun ikke herom anstillede nogen Undersøgning, alt af hende selv tilstaaet; saa kan denne Ret ikke andet end ansee Delinqventindens Moder, som den, der ved saa stor Efterladenhed, og Skjødesløshed, til en Deel er Skyld mueligt i Barnets Død, i det mindste i Dølgsmålet, at være strafværdig. Da al muelig Oplysning i Sagen, saavel henseende Misgjerningen, som de Skyldiges Forsvar og Undskyldning er indhæntet, og Undersøgnings Forretning er fremlagt, hvorefter Delinqventindens Formue beløber 39 Rd:r 4 Skill.; saa kjendes af Dommeren og Meddoms Mænd for Ret: At Delinqventinden Haldri Knuds Datter Sunde andre Liigesindede til Exempel og Skræk, bør for bemeldte begangne dobbelte Misgjerning, efter Lovens 6 Bogs 13 Cap: 13 Art: confereret med

1800: 36

Samme Capitels 1ste Art: og Forord: 6 Dec: 1743 art: 22. bør bøde dobbelte Lejermaals Bøder til Hans Majest:s Kasse 24 Lod Sølv er 12 Rd:r, og yderste Formue En tiende Deel af hvad, af bemeldte Summa 39 Rd:r 4 Skil: bliver til overs, fra fornævnte Bøder og Actionens Omkostninger, og arbejde i Bergens, som nærmeste, Tugt- og Manufactur- Huus, i Sex Aar, og endelig betale alle af Actionens flydende Omkostninger efter af Amtet approberet Regning, \samt det Stemplede Papiir, som til Sagen burde været brugt er(?) 2 Rd:r/ Delinqventindens Moder Guri Torkels Datter Enke efter Knud Hansen Sunde, bør, for ommeldte af hende selv tilstaaede Skiødesløshed og Efterladenhed i sin Moderlige Pligt, arbejde i Bergens Tugt- og Manufactur- Huus Eet Aar.

I Sagførelsen og Behandlingen er ikke viist nogen Forsømmelse, men Samme har været lovmæssig og forsvarlig. Denne Dom forfølges til høyere Ret, og derefter Execution efter udgangne Anordninger.

Efterat Dommen for Delinqventinden og hendes Moder, som løse og ledige vare for Retten fremstillede, var oplæst, var Actor begjærende Acterne til Appel in Forma udstædte, som blev bevilget. De dømte bleve derefter overleveret Hr: Foged Langsted til behagelig Foranstaltning, henseende deres Arrest og Forvaring.

<LejerM: Bøder>

S: Schiøtz

Gunder G L S A Larsen Aaseim. Tørres T L S T Larsen Tielle. Lambret L L S S Lars:
Schaalnæs. Tjæran T: O: S: T Olsen Tjelle.

Udstædt 28 Nov: næst efter, og sam/m/e Dag behørig paaskreven, sendt med alle Bilage til
Lensm/an/d Helvig til Forkyndelse, og afsendelse til Amtet, og herfra sendt med Expresse.

Dette var då enden på året 1800.